

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 49 (1868) 1985 GRUODIS-DECEMBER 3 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Pralaimėtas frontas?

Laisvame mūsų gyvenime vis iškyla ginčai apie praeities įvykius. Vieni juos mato vienaip, kiti kitaip. Matyt, laiko perspektyva tebėra per trumpa, jausminis nušėlimas tebėra gyvas ypač žmonėse, kurie tuose įvykiuose dalyvavo. Ir taip mes iš praeities dar negalime nei išsivaduoti, nei objektyviai suprasti. Kol praeitis jaudina, sunku jį pažvelgti ramiai širdimi. Tokia vidinė būseną mus gal dar ilgai kamuos, laikys prirakinusi prie nutolusios praeities ir neleis stipriau žvelgti į tautos ateitį, ypač į už tėvynės ribų gyvenančios jos dalies. O ta ateitis formuojasi jau dabar per mūsų rankas. Mes to neįsivaizduojame, bet akyliau pažvelgę matome, jog ta ateitis gimsta per mūsų veiklą, darbą, švietimą, šeimas, mokyklas... Dalį kurtos ateities nesenoje praeityje matome jau dabar. Vaikai, kurie prieš porą dešimtmečių uoliai mokėsi lietuvių kalbos, lankė šeštadieninę mokyklą, lituanistinį seminara, dalyvavo organizacijose, lietuviškoje mokykloje, šoko ar dainavo ansambliuose, — nepasitraukė iš lietuvių tautos, liko jai ištikimi, įsijungė į lietuviškos visuomenės gyvenimą, nors buvo ir išimčių, nubyrėjimų, nelaimingų atvejų. Tai rodo, kad ateitis gali būti laimėta ir lietuviškosios išeivijos fronte, jeigu jame tinkamai kovojama.

YRA BETGI vienas frontas, kuriame gresia skaudus pralaimėjimas. Tai tautiškai mišrių vedybų frontas. Jis netolimoje ateityje nulems lietuviškosios išeivijos likimą. Išskyrus retus atvejus, mišrios šeimos negali sudaryti sąlygų lietuviškom atžaloms. Tai rodo lietuvių patirtis, taip pat kitų tautybių, neišskiriant nė žydų. Visos tautybės, kuriom rūpi ateitis, tuo yra susirūpinusios, nes mato aiškią grėsmę. Gausios tautos, kaip italai, portugalai, tuo per daug nesisieloja, nes išeivijos nubyrėjimas jiems nėra lemtingas. Bet mums, lietuviams, pralaimėjimas vedybų fronte yra didelis tautinis nuostolis. Seniau šis klausimas buvo gana jautriai svarstomas ir spaudoje, ir organizacijų susirinkimuose, ir šeimose, o dabar visi nutilo. Niekas to klausimo nebekelia spaudoje, niekas nebekalba susirinkimuose. Mišrios vedybos palydimos su tuo pačiu iškilingumu, kaip ir grynai lietuviškos, mergvakariai rengiami nebekreipiant dėmesio į vedybų lietuviškumą. Reiškia visi su dabartine būkle taip apsiprato, kad mišrios vedybos laiko normaliu reiškinio. Skaitant parapijų kronikas, matyti, jog dauguma vedybų yra mišrios. Atrodo, kad šis frontas jau pralaimėtas. Ir jeigu jis neatsigauna, nesustiprės mums palankia linkme, išeivijos lietuviškumas už keliųolik metų bus labai sumenkęs.

NESINORĖTŲ vis dėlto sutikti su mintimi, kad vedybų frontas jau pralaimėtas. Taip, jau daug pralaimėta ir dar daugiau bus pralaimėta, bet ne viskas. Lietuviškas išeivijos branduolys, kuris iki šiol reiškėsi visose kartose, teikia pagrindą manyti, kad išliks lietuviškas ir toliau, atsilaisvys ir vedybų fronte. O jame galime dar daug laimėti. Reikia, žinoma, sąmoningos organizuotos iniciatyvos. Šiuo atveju prisimintinas kadaise Rusijos Petrapiilyje studijavusių lietuvių medikų pavyzdys. Jie įsteigė slapta korporaciją "Fraternitas Lithuanica" 1908 m. Vienas jos tikslų buvo kurti lietuviškas šeimas. O kodėl šia mintimi negalėtų pasinaudoti išeivijos organizacijos — akademikai ateitininkai, skautai, jaunimo sąjungos nariai ir kiti? Net jų pačių organizacijų rėmuose galėtų susidaryti sambūriai, pasiryžę gelbėti išeivijos lietuviškumą per lietuviškas vedybas. Jų dėka šis klausimas galėtų būti keliamas jaunimo organizacijų veikloje. Kiek matyti iš jaunimo organizacijų skelbiamų veiklos programų, lietuviškų vedybų klausimas visai neįjūdinamas, paliekamas grynai asmeniniam apsisprendimui. Gerai, jeigu tas apsisprendimas palanksta lietuviškon pusėn, jei ne — ateina pralaimėjimas. Tam apsisprendimui gali turėti daug įtakos lietuviškoji aplinka, veikianti psichologine bei moraline įtaka, primenant, kad vedybinis apsisprendimas yra viso gyvenimo žingsnis, svarbus ne tik asmeniui, bet ir tautai.

KANADOS [VYKIAI]

Siūlo pertvarkyti paštą

Kanados pašto problema atskleidė A. Marchanto vadovaujamos komisijos pranešimas, paskelbtas Kanados parlamente. Tą komisiją sudarė ministras pirminis B. Mulronio konservatorių vyriausybė, pasikvietusi neutralius žmones — keturis verslininkus ir vieną darbo grupių atstovą. Kruopščiai paruoštame pranešime yra 43 pasiūlymai. Pagrindą sudaro išvada, kad valdinės pašto bendrovės laukia kritimas, jeigu iki 1990 m. nebus pašalintas deficitas ir paspartintos pašto paslaugos. Tokiu atveju paštas teks atiduoti privačiai bendrovei, o valdžios kontrolei palikti tik nedidelę jo dalį siuntų pristatymui nepelningose vietovėse. Komisijos pranešimas reikalauja, kad pašto siuntoms toje pačioje vietovėje būtų pristatytos per vieną dieną, toje pačioje provincijoje — per tris dienas,

visoje Kanadoje — per keturias. Streiku atveju rekomenduojama į pirmos klasės laiškus pristatymą įjungti privačias bendroves. Kanados paštas dabar turi net aštuonias savo tarnautojų uniijas. Jos visos turi būti sujungtos į vieną, kuri siektų naujos darbo sutarties visiems tarnautojams. Deficitinėms išlaidoms panaikinti reikia gerokai sustiprinti tarnautojų darbinumą, apie trečdali jų pakeisti daliniais darbininkais, dirbančiais nepilną savaitę.

Pranešimas taipgi konstatuoja, kad Kanados paštininkų atlyginimai ir gaunami priedai yra gerokai aukštesni negu kitų valstybių pašto įstaigose ar panašios vertės darba atliekančiose privačiose įstaigose. Pašto paslaugų pabranginimas Kanadoje gerokai praskola infliacijos nuosimtį. (Nukelta į 8 psl.)

Lankantis Paryžiuje Sovietų Sąjungos kompartijos sekretoriui M. GORBAČIOVUI 1985 m. spalio pradžioje, lietuvių dalyvavo bendrose įvairių tautybių protesto demonstracijose. Joms pasibaigus, darbininkų unija "Force Ouvriere" surengė Vincennes miške muge, kurioje buvo įrengtas ir lietuvių skyrius šalia garsiosios lenkų darbininkų "Solidarumo" unijos skyriaus. Lietuvių skyriaus darbuotoja JOLANTA VAIČAITYTĖ (sėdi prie stalo), Baltiečių namų vedėja, kuri teikė informaciją apie Lietuvą ir dalino atitinkamą literatūrą

RAŠO IŠ PARYŽIAUS

Buvo uždraustos demonstracijos

Kai Gorbaciovas lankėsi Paryžiuje, Prancūzijos vyriausybė uždraudė demonstracijas gatvėse, bet jos įvyko išvakarėse. Be to, pavergtųjų balsai pasigirdo spaudoje ir masiniame susirinkime bei kitais būdais

J. VAIČAITYTĖ

Lankydamasis Paryžiuje Sov. Sąjungos kompartijos sekretoriui M. Gorbaciovas, turintis savo rankose krašto valdžią, kalbėjosi su Prancūzijos prezidentu Mitterandu, bandydamas atjungti Prancūziją, valdomą socialistų, nuo bendrosios vakariečių linijos, o jo žmoną Raisa lankė muziejus, madų ir meno parodas. Sakoma, kad M. Gorbaciovas reikalavęs atiduoti sovietų okupuotų Baltijos valstybių auksą Maskvai.

Trocadero aikštėje

Paryžiaus prefektūra uždraudė visas demonstracijas ir sutelkė 4000 policininkų iš provincijos. Žmogaus teisių organizacija SOS sugrįžino Gorbaciovo pavardę su žodžiu "Gulag" ir porą dienų prieš jo atvykimą išklijavo Paryžiaus gatvėse šimtus tūkstančių plakatų. Ta pati organizacija pakvietė lietuvius, latvius, estus, lenkus, afganistaniečius, ukrainiečius, vietnamiečius ir kitus susirinkti Trocadero aikštėje prie Eifelio bokšto Gorbaciovo atvykimo išvakarėse — rugsėjo 30 d. Deja, policija neleido lauke rodyti skaidrių bei filmų apie komunizmą tikrovę, nors organizacija buvo išnuomojusi didelius ekranus ir visą reikalingą techninę medžiagą.

Baltiečiai žygiavo drauge nuo Ienos aikštės iki Trocadero su Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavomis. Paryžiaus lietuvių bendruomenė pasistatė stalą šalia lenkų organizacijos "Solidarumo" skyriaus. Dalinom literatūrą apie mūsų šalį ir dabartinę jų būklę. Vėliau visi vėliavnešiai sulipo ant scenos, kur buvo ir meninė programa. Jolanta Vaičaitytė pakalbėjo apie Lietuvą ir padainavo dvi lietuviškas dainas. Birutė Venskuvienė atvyko į demonstraciją su prancūzų grupe, o Rimas Bačkis ilgai stovėjo ant scenos su Lietuvos vėliava.

Spaudos požiūris

Gaila, kad šis įdomus susirinkimas nuskambėjo prancūzų spaudoje kaip radikalių dešiniųjų renginys. Mat "Front National" vad. Le Pen kėlė daugiausia triukšmą ir laimėjo reporterių dėmesį. Prancūzai dar nesupranta, kad jų po-

litiniai ginčai nėra mūsų problemos. Jie visų labiau mus sutapatinti su kokia nors prancūzų grupe. Bet tai klaidingas požiūris, iškreipiantis tikrovę. Mums teks dar daug aiškinti, kol prancūzai supras baltiečių problemas.

Po antradienio visos demonstracijos buvo uždraustos. Lietuvių, latvių ir estų bendruomenės nutarė nieko daugiau nebedaryti. Net ir į pirmadienio susirinkimą Trocadero aikštėje būtų susirinkę daug daugiau žmonių, jeigu nebūtų buvę gandų, kad ir ta demonstracija uždrausta. Desinformation! Atrodo, kad M. Gorbaciovas atvyko Paryžium su savo šalies taisyklėmis, su kuriomis mandagūs prancūzai turėjo sutikti.

Milžiniškoje salėje

Tarptautinė rezistencijos grupė ("Resistance Internationale"), įsteigta V. Bukovskio ir jo draugų Kuznecovo, Maksimovo bei kitų, išsinuomavo 4000 vietų salę Kongresų rūmose netoli Sov. Sąjungos ambasados ir pakvietė įvairių politinių partijų bei organizacijų narius vakare dalyvauti susirinkime. Pagrindinė tema buvo ne grupių, bet paskirų asmenų problemos su Gorbaciovo sistema.

Po kalbų ir diskusijų buvo rodomas filmas apie A. Sacharovą ir jo žmoną E. Bonner. Sacharovo dukra Tatjana paaiškino, kad jiniai ir jos vyras E. Jankelevič buvo pagrindiniai patarėjai šio filmo paruošime ir kad prancūzų televizija yra vienintelė visoje V. Europoje, kuri to filmo dar nerodė.

"Titus Productions" filme A. Sacharovą vaidina Jason Robards, o jo žmoną E. Bonner — Glenda Jackson. "Titus" firma yra paruošusi ir garsųjį filmą "Holocaust".

Įdomios diskusijos

Prieš filmo rodomą ir po jo buvo diskusijos, kuriose dalyvavo žymūs žmonės. Rašytojas Marek Halter pareiškė, kad tą vakarą susirinko daug pranašų. Ir iš tikrųjų visi kalbėtojai atrodė kaip pranašai, kurių pareiga — perspėti ir patarti karaliaiui. Pasak Halterio, kažkas yra netvarkoj, kai karalius geriausias savo patarėjus siunčia į Gulagą. Esą pranašai gali išjudinti ir abejin-

gus, vidutinius žmones bei padaryti juos sąmoningais žmogaus teisių gynėjais.

E. Kuznecovas pareiškė esą klaidinga matyti Gorbaciovo asmenyje džentelmeną reformatorių. V. Bukovskis iškėlė Gorbaciovo nedėkingumą Prancūzijos valdžiai, kuri uždraudė Antigonei protestuoti prieš neteisingus totalistinės valstybės įstatymus, priminė Lietuvos kunigus, tų neteisingų įstatymų aukas. V. Bukovskis, kaip ir Kuznecovas, perspėjo nesusižavėti gražia Gorbaciovo šypsena, už kurios slypi geležiniai dantys ir kanibalo apetitas.

Po prancūzų politikų ir kitų pasisakymų, Leonidas Pliušė, ukrainiečių istorikas ir disidentas, ragino visus demonsttruoti tą patį vakarą prieš Sov. Sąjungą prie jos ambasados, nepaisant draudimo demonsttruoti Gorbaciovo lankymosi dienomis. Minėtasis Pliušė ir šimtas kitų demonstrantų buvo suimti prancūzų policijos, kuri laukė prie ambasados su didelėmis statinėmis vandens.

"Resistance Internationale" organizacija minėtam susirinkimui paruošė pakvietimą į talką šešis asmenis iš Baltiečių namų. Kitos lietuvių, latvių ir estų organizacijos (ir bendruomenės) nedalyvavo.

Kiti renginiai

Trečiadienį "Laisvosios Rusijos" organizacija NTS nemokamai rodė du neseniai paruoštus filmus — "Guolag" (Roger Young) ir "Staline" (J. Aurel). "Mutualite" salėje rinkosi žydai ir jų draugai iš "Comite de Quinze" ir kitų organizacijų, kurios rūpinasi Sov. Sąjungos žydais bei jų problemomis.

Ketvirtadienį įvyko sėkmingas ukrainiečių susirinkimas prie Ševčenkos aikštės. Neįvyko planuota masinė mahometonų demonstracija prieš sovietinį Afganistano užpuolimą, nes labai daug mahometonų, gyvenančių Paryžiuje, bijojo pasirodyti. Mat jie neturi legalių dokumentų ir bijo suėmimo.

Komunistų demonstracija

Penktadienį prie Lenino muziejaus, Marie-Rose gatvėje, įvyko komunistų demons-

(Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

TRAGEDIJA BAIGĖSI IŠ ATĖNŲ Į KAIRĄ SKRIDUSIO EGIPTO keleivinio lėktuvo pagrobimas, kai jame buvo užregistruoti 86 keleiviai, šeši įgulos nariai ir keturi ginkluoti palydovai. Penki pagrobėjai staiga išnirė iš keleivių tarpo, išsitraukė paslėptus ginkus ir pradėjo krėsti skrendančiuosius. Pasipriešino tik vienas palydovas, nušovęs jį tikrinusį grobėją ir pats žuvgęs susišaudyme su gausios nariais. Kulų pramušta kabina privertė lakūnus nusileisti žemiau, kad keleiviai turėtų pakankamai deguonies kvėpuoti. Nusileidimui buvo pasirinktas oraustis Maltoje. Keturi likusieji pagrobėjai neatskleidė savo planų. Jie betgi norėjo pasikalbėti su Libijos ambasadoriumi. Pastarasis atvyko oraustinė, bet atsisakė įlipti į lėktuvą. Tada buvo

pareikalauta kuro lėktuvo skrydžiui iš Maltos, pagrasinta keleivių šaudymu, jeigu tas reikalavimas nebus patenkintas. Iš lėktuvo buvo išleista 11 egiptiečių ir filipiniečių moterų. Pagrobėjai įkaitais pasirinko izraelitus ir amerikiečius. Keli buvo nušauti ir išmesti iš lėktuvo. Vėliau paaiškėjo, kad žuvo tik du, o kiti buvo lengvai sužeisti dėl į galvą šaudžiusio asmens neįtikėtina blogo taiklumo. Keleiviams gelbėti iš Egipto buvo atsiųsta specialiai paruošta 25 karių grupė. Nakties metu ji įsiveržė lėktuvui, susprogdinusi užpakalines bagažines duris. Prasidėjo kryžminė ugnis tarp gelbėtojų ir pagrobėjų, kurie lėktuvo užpakalin nometė dvi padėgamasias granatas. Blogai suorganizuotas išlaisvinimas baigėsi 57 gyvybės aukomis. Per visą laiką lėktuve žuvo 59 asmenys. Atlikti skrodimai liudija, kad 8 žuvo nuo sprogimo, 44 — nuo ugnies žaizdų ir dūmų. Septyni, įskaitant tris pagrobėjus, buvo nušauti. Vieną pagrobėją lėktuvo kapitonas H. Galalis užmušė kovai su gaisru skirtu kirviu.

Pavėluotas ginčas

Sudėgė daugiausia lėktuvo galan suvaryti keleiviai ir vaikai, jų tarpe ir kanadietė June Leonard su keturiolikos mėnesių sūneliu. Dabar vyksta ginčas dėl juos nusiaubusio gaisro. Gelbėtojai kaltina pagrobėjų numestas granatas, o kiti kaltais laiko gelbėtojus, panaudojusius per stiprų užtaisą užpakalinėmis lėktuvo durimis susprogdinti. Aukų skaičiumi pagrobūtų lėktuvų istorijoje šiai nelaimei su 59 žuvusiais tenka antroji vieta. Pirmoji priklauso 1974 m. pagrobiam P. Vietnamo keleiviniam lėktuvui, kurio pagrobėjai norėjo skristi Hanojun. Tada žuvo visi (70 asmenų) su nukritusiu lėktuvu, kai grobėjai su sprogdino dvi granatas skrendančiame lėktuve. Izraelio kariai 1976 m. iš pagrobto lėktuvo Ugandoje išgelbėjo įkaitais laikomus 103 keleivius, netekdami tik 28. Dar sėkmingesnė buvo V. Vokietijos suorganizuota gelbėjimo operacija 1977 m. iš pagrobto ir Somalijoje nusišaudusio "Lufthansos" lėktuvo. Specialus vokiečių dalinys išgelbėjo visus 86 keleivius.

Neaiškus tikslas

Lėktuvo pagrobimo organizatoriai tebėra nenustatyti. Kaltę prisiėmė Egipto revoliucijos grupė, keršydamą už taikos sutartį su Izraeliu ir siekdama prez. H. Mubarako pašalinimo. Pastarasis teigia, kad iš tikrųjų tokios grupės nebėra. Ja tik prisidengia Egiptui nedraugiška valstybė. Vėliau buvo padaryta išvada, kad lėktuvo pagrobimą suorganizavo nuo J. Arafato atsiskyrusi palestiniečių PLO grupė, turinti ryšius su Libija. Neaiškumus turėtų atskleisti Tunizijos pasų apsirūpinęs grobėjas A. O. Marzoukis, sužeistas, bet išlikęs gyvas. Keleiviai teigia, kad jis vadovavo grobėjų grupei.

Suėmė šnipą

FBI agentai prie Izraelio ambasados Vašingtone suėmė žvalgybos analistą JAV karo laivyne dirbusį civilį amerikietį J. Pollardą, kuris yra žydų kilmės. Suimtas ir jo žmona kaltinami slapty laivyno dokumentų parpinimu Izraeliui už \$50.000. Kaltinimas yra netikėtas, nes JAV ir Izraelis oficialiai keičiasi surinktais žvalgybos duomenimis. Niekam ir į galvą neatėjo mintis, kad Izraelis vykdytų špionažo veiksmus, nukreiptus prieš Ameriką, kai patys laikosi tik jos dolerių ir ginklų dėka. Reikalaujama, kad būtų grąžinti visi iš J. Pollardo įsigyti laivyno dokumentai ir leista apklausti neti iš ambasados Vašingtone atšauktus du Izraelio diplomatus.

Varžtai Lenkijoje

Kompertija įveda didesnę kontrolę Lenkijos universitetams, 1980-81 m. išsikovojusiems akademinei laisvę. Turėtų vadovaujančius darbus prarado apie 40 universitetų rektorių, fakultetų vadovų ir dekanų. Jie paliekami tuose pačiuose universitetuose menkesnės pareigos. Aukštesniojo švietimo ministeris B. Mickievičius teisinasi, kad pareigūnų pakeitimais norima sustiprinti mokslo lygį. Iš tikrųjų sustiprinama politinė universitetų kontrolė kompartijai ištikimais žmonėmis. Profesoriai dabar turi duoti ištikimybės priesaiką, priimti valdžios paruoštas mokslo programas.

Šiame numeryje:

Pralaimėtas frontas?

Išeivijos ateitis ir tyla mišrių vedybų klausimu

Buvo uždraustos demonstracijos

Kramliaus pasiuntiniui lankantis Paryžiuje sujudo pavergtieji

Kiek lietuvių Ontario provincijoje?

Kanados gyventojų surašymo duomenys ir jų analizė

Okupuoti menininkai ir laisva išeivija

Partizaniniai iškvietai ir nevienoda išeivijos reakcija

Praneša "Kronika" iš okupuotos Lietuvos

Ištraukos iš pagrindžio spaudos apie dabarties įvykius

"Sidabrinė diena" Toronte

Anatolijaus Kairio drama, suvaidinta "Aitvaro" aktorių

Amžiasis ir kūrybos šventė

Dailininko Dagio 80 metų sukaktis ir kūrybiniai jo darbai

"Antras kaimas" Bostone

Humoristinis teatras, kurį mėgsta nuobodžiaujantys žiūrovai

Mažai žinoma ausrininkė

Tėsinys straipsnio apie rašytoją Malinauskaitę-Šliūpienę

Paklydau gintaro rūmuose

Naujoji A. Landsbergio drama "Vaikai gintaro rūmuose"

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 **USPS 740-550**
Redakcijos: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmėjo — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūria. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

JAV prezidentūroje — Baltuosiuose rūmuose lapkričio 8 d. buvo surengtas priėmimas įvairių tikybų hierarchams, kurių buvo 20. Jų tarpe buvo vysk. P. Baltakis ir kun. K. Pugevičius. Pokalbio metu su prez. R. Reaganu buvo keliami įvairūs klausimai, liečiantys žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungoje ir tikinčiųjų persekiojimą. Ta proga buvo įteiktas vysk. P. Baltakio vardu laiškas prezidentui. Jame buvo išreikšti lietuvių pageidavimai, liečiantys pavergtą Lietuvą ir sąžinės kalinus. Prezidentui taipgi buvo įteiktas raštas, prašantis paveikti Sov. Sąjungą, kad išleistų iš lagerio Balį Gajauską. Raštas buvo pasirašytas net kelių amerikiečių organizacijų. Vysk. P. Baltakio pasiūlymu prezidentas sutiko perduoti savo linkežimus lietuvių tautai per "Amerikos balso" radiją. Prezidentas džiaugėsi sužinojęs, kad ne kartą Lietuvos pogrindžio spauda jį su dėkingumu minėjo už jo moralinę paramą pavergtom tautom.

Anglikonų kunigas Michael Bourdeaux, Kestono kolegijos direktorius, plačiai skleidžiantis informaciją apie religijos persekiojimą sovietiniuose kraštuose, buvo vienas iš teisėjų Baltijos tribuunole Kopenhagoje 1985 m. liepos 25-26 d.d. Leidinyje "The Right to believe" 1985 m. 3 nr. rašo savo įspūdžius: "Liudininkų kokybė buvo aukšta. Jie pateikė savo pareiškimus ramiai, objektyviai ir labai detalai. Aš ten sužinojau gana daug naujos informacijos apie įvairius gyvenimo aspektus Baltijos valstybėse, ypač apie jų dabartį. Daugelis ten kalbėjusių buvo palikę savo tėvynės visai neseniai. Jų pareiškimų sudarytas įspūdis buvo jaudinantis. Nė vienas, juos girdėjęs, negalėjo likti nesujaudintas jų kraštų žmonių gerumo ir nepasipiktinęs jiems ir jų tėvynės daromomis skriaudomis. Daugelis jų buvo krikščionys, vienas ar du — žydai. Aš susidariau stiprų įspūdį, kad tikėjimas tose šalyse teikia žmonėms viltį ten, kur politinė sistema jos neduoda. Aš, kaip teisėjas, jaučiau ypatingą pareigą dar labiau iškelti religinius klausimus viešumon. Man tik buvo gaila, kad ten tarp liudininkų nebuvo nė vieno katalikų kunigo iš Lietuvos — nė vienas negalėjo emigruoti pastaraisiais metais.

Žurnalas "National Geographic" 1985 m. gruodžio mėnesio numerį išspausdino ilgą reportažą apie Vatikaną, jo praeitį, dabartį ir ekonomines problemas. Reportaže paminėtas ir arkivyskupas Paulius Marcinkus, vadovaujantis Vatikanu religinių darbų institutu — bankui ir karui esąs Vatikaną miesto "burmistras". Gimęs Čikagoje, 63 m. amžiaus, 30 metų dirbąs Vatikanu tarnyboje. "Pastime čia žmonėjus, sodo ir turime. Muzėjos mano, kad visa tai išsilaiko savaime. Bet mes esame valstybė, kaip ir visos kitos. Jei norime elektros, turime ją pasigaminti arba pirkti". Reporteris nuo savęs priduria: "Per ištisus šimtmečius Katalikų Bendrija turėjo turtą ir kartu rodėsi beturtė. Bendrija yra savininkas nesuskaitomų turtų, bet jos vyskupijos visomet gramdo lėšas naujom mokymklom arba elektros sąskaitom apmokėti". Jis betgi nepažymi, kad Vatikanu turtus sudaro daugiausia meno vertybės, šventovės, paminklai, kurie pelno neduoda, be to, reikalauja nemažų išlaidų išlaikymui. Prie Vatikanu pajamų prisideda investavimai ir aukos. Pastaraisiais metais jo biudžetas vis būna deficitinis.

Brazilijos vyskupai, paprašyti Brazilijos lietuvių kunigų vienybės, paskelbė visame krašte maldos dieną už Lietuvą. Apie

tai buvo informuotas ne tik Vatikanu valstybės sekretorius kard. A. Casaroli, bet ir pats Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Brazilijos vyskupų konferencija per Vatikanu nuncijų arkiv. Carlo Furno gavo pranešimą, kad Šv. Tėvas tą vyskupų užmojų labai vertina ir išreiškia savo pritarimą. Brazilijoje yra 219 vyskupų ir 369 vyskupai. Vyskupų konferencijai pirmininkauja kard. Ivo Lorscheider. Lietuvių kunigų vienybės pirmininku yra kun. Pr. Gavėnas.

Burundi valstybė išvarė iš savo krašto per 200 katalikų misijonierių. Jau nuo 1972 m. ši Rytų Afrikos valstybė varžė katalikiškąją veiklą. Dabar Burundi valstybės prezidentas Jean Baptiste Bagaza apkaltino katalikus savosios valstybės kūriniu Burundi valstybėje, o užsieniečius misijonierius — Burundi valstybės ardytojais, prisidengusiais Dievo pasiuntinių vardu.

Šv. Pijaus X draugija, kuriai anksčiau vadovavo arkiv. Marcel Lefebvre ir kuri nepripažįsta eilės II Vatikanu santarybos padarytų pakeitimų, pasiuntė popiežiui Jonui-Pauliui II prašymą nuimti įvairius suvaržymus nuo leidimo laikyti Mišias pagal senąsias apeigas. Draugija prašo, kad būtų oficialiai leista kiekvienam kunigui (tad ir jų kunigams) tomis apeigomis Mišias atnaušinti. Šiuo metu tokių Mišių leidinimo saisto dvi sąlygos: kad žmonėms prašant būtų duotas vietos vyskupo leidimas tam tikroje vietoje tokias Mišias atnaušinti ir kad Mišias laikytų kunigai, kurie priima visus litgolinčius liturginius pakeitimus. Aišku, tokios sąlygos neteikia kol kas galimybės leisti senomis apeigomis Mišias laikyti arkiv. Lefebvre pasekėjams. Prašyme draugija taipgi reikalauja, kad būtų atšauktas arkiv. Lefebvre suspensdavimas nuo kunigų pareigų. Prašymą yra pasirašęs dabartinis šv. Pijaus X draugijos vadovas kun. Franz Schmidberger.

Prancūzijoje yra leidžiamas mėnesinis laikraštis "Catacombes", kurį redaguoja rumunų kilmės Sergij Grossu. Laikraštis yra antkonfesisinis, kelia viešumon persekiojamų tikinčiųjų kovas bei kančias sovietų persekiojamuose kraštuose. Pvz. 1985 m. spalio mėnesio laidoje redaktorius, apžvelgdamas spalio mėnesio įvykius įvairiais metais, rašo apie Mielagėnų parapiją, 1973 m. spalio mėnesį, pasiuntusią prašymą sovietinei valdžiai, kad nekludytų kunigams aptarnauti jų ir kitas parapijas. Skyrįje "Gyvenimas katakombose" laikraštis pateikia sovietinio persekiojimo faktus. Remdamasis "LKB kronikomis" žinioomis, jis pateikia nukankintų Pavėnėžio vyskupijos kunigų kalėdiniuose bei lageriuose sąrašą su atitinkama metrika. Štai tas sąrašas: Juozapas Bardišauskas, Boleslovas Beinoravičius, Stanislovas Baltrimas, Vladas Didžiokas, Petras Liepa, kitas Petras Liepa, Petras Margevičius, Fabijonas Kemėšis, Antanas Riauba, Vytautas Samsonas, Benediktas Šveikauskas, Leonas Mažeika, Rapolas Kvedarauskas, Antanas Zakevičius. Mėnraščio adresas: "Catacombes", B. P. 98—F—92405 Courbevoie Cedex, Paris, France. Metinė prenumerata — 90 frankų.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvii Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Toronto jaunieji atžalyniečiai bando savo jėgas metiniame koncerte Lietuvių namuose. Nuotr. B. Tarvydo

Kiek lietuvių Ontario provincijoje?

RAJONAS	KILME	G. KALBA
Toronto		
(centras)	2,690	2,135
York	405	440
East York	95	45
Etohicoke	1,255	975
North York	590	405
Scarborough	250	160
Mississauga	490	395
Brampton	85	85
Markham	60	30
Richmond Hill	65	20
Caledon, Vaughan, Stouffville, Aurora, Newmarket, King City ir kitose vietovėse gyvena po mažiau negu 50 lietuvių, sudarydami	350	230
Iš viso	6,335	4,920

Iš Ontario provincijos 8,534,265 gyventojų 1981 m. surašyme rasta 12,065 lietuvių: 6,105 vyrai ir 5,960 moterys. Pastarieji skaičiai apima asmenis, kurie yra patys arba jų protėviai lietuvių kilmės atvykimo dieną į Š. Ameriką. Estų 1981 m. surašyta 11,800, o latvių — 11,375.

Šalia aiškios vienos tautybės asmenų, statistikoje šešiomis etninė grupių mišrumo kategorijomis yra pažymėti skaičiai mišrios tautybės asmenų. Prileidžiant, kad lietuviai kūrė arba kuria mišrias šeimas tuo pačiu proporcingumu, kaip ir kitos tautybės, galima manyti, kad yra 900-1,000 asmenų tarp jų mišriųjų, kurių bent vienas jų protėvių buvo lietuvių kilmės į šį kontinentą atvykimo dieną.

Pagal lietuvių 1967 m. paruoštą "Lithuanians in Canada", Kanados 1961 m. gyventojų surašymas Ontario provincijoje rado 13,469 lietuvių — 7,128 vyrus ir 6,341 moteris. Tai reiškia, kad dvidešimties metų laikotarpyje lietuvių skaičius sumažėjo 1,021 vyrais ir 381 moterimi. Anksčiau minėtas 12,065 lietuvių, remiantis įvairiomis kitokiomis statistikomis, būtų galima suskirstyti maždaug taip: 2,000 pirminės (prieš II pasaulinį karą) ir 10,000 pokarinės imigracijos.

Gimtąja lietuvių kalba kalbėjo 1971 m. 10,263 asmenys, o 1981 m. — jau tik 9,295 surašytų asmenų (4,755 vyrai ir 4,540 moterų). Atitinkamai pagal gimtąją kalbą 1971 m. Ontario provincijoje buvo 11,280 estų, 10,725 latvių, o 1981 m. — 10,265 estų, 9,720 latvių.

RAJONAS	KILME	GIMTOJI KALBA
Toronto	6,335	4,920
Hamilton	1,790	1,410
Kitchener	150	140
London	425	275
Oshawa	110	80
St. Catharines/Niagara	415	335
Windsor	195	185
Ottawa	290	205
Simcoe	325	230
Sudbury	275	180
Thunder Bay	130	80
Sault St. Marie	105	100
Kitur	1,520	1,155
Iš viso	12,065	9,295

Žemiau pateikiami skaičiai liečia geografiškai aiškiai apibrėžtą Toronto metropolinį rajoną (2,975,445 gyv.), kuris apima metropolinį Torontą (2,120,230 gyv.) ir Peel bei York rajonines savivaldybes, kurios sutampa maždaug su Toronto LB apylinkės ribomis. Jame surašyta 52.5% Ontario provincijoje aptikti lietuvių kilmės asmenų.

RAJONAS	KILME	G. KALBA
Toronto		
(centras)	2,690	2,135
York	405	440
East York	95	45
Etohicoke	1,255	975
North York	590	405
Scarborough	250	160
Mississauga	490	395
Brampton	85	85
Markham	60	30
Richmond Hill	65	20
Caledon, Vaughan, Stouffville, Aurora, Newmarket, King City ir kitose vietovėse gyvena po mažiau negu 50 lietuvių, sudarydami	350	230
Iš viso	6,335	4,920

Šalia pastarųjų gal bus apie 450-500 asmenų, kilusių iš mišrių šeimų, kurių bent vienas iš protėvių buvo lietuvių kilmės atvykimo dieną.

Už Toronto metropolinio rajono, t. y. likusioje Ontario dalyje gyvena 5,730 lietuvių kilmės asmenų. Iš jų 4,380 gimtoji kalba buvusi lietuvių. Be jų yra galbūt apie 500-550 asmenų, kilusių iš mišrių šeimų, kurių bent vienas iš protėvių buvo lietuvių kilmės į šį kontinentą atvykimo dieną.

Šia proga verta pažvelgti, kiek iš Ontario provincijoje gyvenančių kurios nors tautybės asmenų apsigyveno metropoliniame Toronto rajone. Iš to būtų galima spręsti apie lietuvių susibūrimo laipsnį.

Iš visų provincijos gyventojų 34.9% susispietę metropoliniame Toronto rajone. Paskiros tautybės, nemažesnis už baltiečių grupę provincijoje, susibūrusios jame tokia proporcija: žydų 83.2%, filipiniečių 82.0%, juodžių 81.8%, japonų-korėjiečių 77.8%, graikų 77.5%, kiniečių 75.5%, indo-pakistaniečių 74.1%, estų 69.4%, portugalų 68.9%, italų 61.0%, latvių 57.3%, lietuvių 52.5%, jugoslavų 48.6%, lenkų 38.8%, ukrainiečių 38.6%, vengrų 38.4%, britų (anglų skotų, valų ir pan.) 31.1%, skandinavų 30.4%, airių 29.7%, vokiečių 22.2%, indėnų 13.6%, prancūzų 11.5%.

Geografinis išsidėstymas kai kurių tautybių metropoliniame Toronto rajone iš vakarų į rytus, išreiškiant atitinkamos tautybės telkinį nuosimčiais atitinkamoje savivaldybėje gyvenančių asmenų atžvilgiu, atrodo taip (žymimos savivaldybės, kuriose gyvena nemažiau kaip 100 lietuvių):

TAUTYBĖ	MISSISSAUGA	ETOBICOKE
Estų	0.10%	0.20%
Latvių	0.14	0.20
Lietuvių	0.16	0.42
Ukrainiečių	1.85	3.7
Lenkų	1.90	3.5
Žydų	0.35	0.30
Italų	9.1	11.2
Britų	44.1	42.2
Airių	5.6	6.0
Kiniečių	1.70	1.37
Prancūzų	3.0	2.50
Indo-pakistaniečių	3.0	2.53
Mišrių	8.4	6.9

YORK TORONTO	NORTH YORK	SCARBOROUGH
0.26%	0.37%	0.35%
0.27	0.36	0.19
0.30	0.45	0.11
2.50	2.43	0.88
2.10	2.64	0.89
3.7	3.7	12.3
23.3	8.1	16.7
30.3	34.3	32.0
4.0	5.1	3.9
1.15	5.5	3.2
1.92	2.7	1.97
1.70	1.46	3.0
5.1	6.9	5.9

Estai susitelkę daugiausia rytuose, latviai išsiskleidę po visą metropolinį Torontą, o lietuviai — Toronto vakaruose. Didžiausias baltiečių telkinys yra Toronto miesto savivaldybės rajone, kur jie sudaro 1.2% tos savivaldybės ribose gyvenančių.

Gana panašiai kaip lietuviai yra susispietę ukrainiečiai ir lenkai — nuo Toronto miesto centro į vakarus. Žydai išsidėstę nuo Toronto centro į šiaurę — į North York, kur jų ir italų yra didžiausias telkinys. Mažiausiai mišrių šeimų York ir North York savivaldybių rajonuose, kur yra žymūs bent kelių tautybių stambūs telkiniai, pvz. Yorke — britų ir italų, o North Yorke — britų, italų ir žydų.

Pažvelkime dabar kokį nuosimtį sudaro kai kurios tautybės visų savo provincijoje gyvenančių tautiečių atžvilgiu tose Toronto metropolinio rajono savivaldybėse, kuriose jos tirščiausios susitelkusios.

Estai 18.7% (Toronto), latviai 18.1% (Toronto), lietuviai 22.3% (Toronto), lenkai 12.7% (Toronto), žydai 52.1% (North York), italai 19.0% (North York), portugalai 41.5% (Toronto), kiniečiai 27.3% (Toronto), indo-pakistaniečiai 17.6% (North York), britai 5.3% (Scarborough), airiai 5.7% (Toronto), prancūzai 2.4% (Toronto), mišrieji 5.3% (Toronto). Pirmąja žyda, portugalai, kiniečiai ir kiti.

Galop žvilgtėterėme į kai kurių tautybių, nemažesnių kaip jungtinė baltiečių grupė, nuosimtinį pasiskirstymą Hamilton, antrame lietuvių centre Ontario provincijoje.

Estų 0.10%, latvių 0.22%, lietuvių 0.33%, žydų 0.68%, ukrainiečių 2.16%, lenkų 2.27%, italų 7.7%, portugalų 1.21%, indo-pakistaniečių 0.84%, airių 5.1%, prancūzų 3.4%, vokiečių 3.6%, olandų 3.2%, jugoslavų 2.35%, vengrų 1.20%, britų 50.4%, mišrių 9.2%. Bendras baltiečių nuosimtis 0.65.

Hamiltonė visos tautybės, palyginus su britų, sudaro gana mažus telkinius, didesnius — mišrių tautybių.

Per gyventojų surašymą kas 400-tasis provincijoje pasisakė esąs kanadiškos tautybės. Į pastarąją kategoriją gal įeina nemažs skaičius gerokai ankstyvųjų imigrantų palikuonių, kilusių iš kartos į kartą mišrių šeimų.

Pastabos
Norint pateiktus duomenis palyginti ir tiksliau įvertinti, reikia atsižvelgti į šiuos paaiškinimus.

1. **Gyventojų skaičius:** 1981 m. gyventojų surašymas neįtraukė į tautinių grupių skaičių asmenų, patekusių į įvairias institucijas. O tokių asmenų provincijoje 1981 m. buvo 1.05%. 1971 m. ir ankstyvesnių metų surašymai tokius įskaitydavo. Įskaičius juos į 1981 m. surašymą, provincijoje iš tikro buvo 8,625,105 gyventojų. Atitinkamos pataisos būtų reikalingos ir kitiems kilmės pagrindų suvestims skaičiams.

2. **Tautybė, etninė kilmė.** Dėl priklausomumo kuriai nors tautybei 1981 m. anketa klausė: "Kokiai etninei ar kultūrinei grupei priklausai, kai pats arba tavo protėviai atsikėlė į šį kontinentą pirmą kartą?" Ankstyvesnieji surašymai iki 1971 m. nustatydavo asmens (Nukelta į 3-čią psl.)

Aukos lituanistikos katedrai

\$3000: Kanados lietuvių fondas (papildė iki \$8000), J. Vitkūnas; **\$1000:** dr. J. Sungaila, dr. J. Sakalauskas; **\$250:** dr. J. Mališka, G. M. Šernas (papildė iki \$500), L. Balsys; **\$200:** P. Basys, P. Gulbinskas; **\$150:** S. V. Liuima; **\$100:** J. Vaiceliūnas (papildė iki \$160), dr. J. Yčas, P. Ščepavičius, S. Fredas, V. Miceika, O. ir D. Siurna, P. ir Z. Augaitis, M. Povilaitienė, A. Klemkienė, dr. G. Skrinskas, Lietuvos kankinių parapija; **\$75:** A. Šukys; **\$60:** A. Aleliūnienė; **\$50:** J. Palsys, K. Mileris, J. ir M. Rimkus, B. Lukošienė, G. A. Sakus, Dresher Insurance Brokers Ltd.; **\$40:** P. Stauskas; **\$25:** P. Skablauskas, B. ir A. Stonkus, J. Staškevičius, O. Kuschnerait, AAVO Inv.

Ltd.; **\$20:** A. V. Ciuprinskas, E. Vindašienė, A. Kairys, P. Lapie, J. Vitas, J. Jauneika, B. O. Čeka, V. Garnelienė, M. ir J. Stankeitis, J. Lukšys; **\$15:** B. Argaitienė-Molloy.
Iš viso 1985 m. rudenį suaukota \$18,475. Komitetas nuosirdžiai dekoja už aukas ir maloniai prašo daugiau atsiliepiam. Anksčiau auksiusiems išsiuntinėjami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių; visiems kitiems jie bus išsiųsti iki Kalėdų.
Čekius rašyti: Lituanistikos katedra ir siųsti Lituanistikos katedros lėšom telkti komitetui, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8.

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI:

1188. Mickienė, Julija	\$200
1189. Butienės, Konstancijos atm.	290
1190. Banelienė, Nijolė	100
1191. Vaskevičiaus, Juozo atm.	255
1192. Paplauskas, Juozo atm.	100
1193. Makauskienės, Kotrynos atm.	100
1194. Luomono, Broniaus atm.	385
1195. Bražiūnas, Petras	250
1196. Lukošiaus, Karolio atm.	325
1197. Baranauskienės, Sofijos atm.	266
1198. Valiuko, Leono atm.	260
1199. Radzevičienės, Onos atm.	170
1200. Morkūno, Stasio atm.	580
1201. Janulionio, Kazimiero atm.	100
1202. Kerberio, Prano atm.	100
1203. Balso, Vlodo atm.	275
1204. Kėkštas, Stasys	100
1205. Bakienės, Ilonos atm.	300
1206. Pašukonio, Jono atm.	300
1207. Liet. katalikų mokslo akademija	100
1208. Vasiliausko, Mečislavo atm.	100
1209. Vasiliauskienė, Stanislava	100
1210. Barysienės, Eugenijos atm.	300
1211. Draudvilos, Romo atm.	180
1212. Mažeikaitė, Rasa	100
1213. Augaičiai, Vidas ir Rūta ..	200
1214. Stanevičius, Vaclovas	100
1215. Jonelis, Pranas	100
1216. Heikys, Edvinas	100
1217. Duda, Romas ir Joana	100
1218. Geras, Vladas	100
1219. Jankūnienė, A.	300

PRADINIAI ĮNAŠAI:	
Renkio, Augustino atm.	\$ 10
Olekienės, Onutės atm.	10
Mainelio, Juozo atm.	50
Galeckienės, Elenos atm.	40
Stalauksienės, Sofijos atm.	40
Pakalka, Petras	50
Matulevičienė, Stasė	50
Jagučanskis, Vytautas	20
Gataveckas, Izidorius	20
Rakauskas, Bronius	20

INAŠAS PAPILDĖ:	
23. KLB Otavos apylinkė	iki \$8100
24. KLB Delhi apylinkė	820
48. "Parama", liet. kred. kooperatyvas	4050
49. Gulbinskas, Petras	500
53. Tadauskas, J., prel.	400
127. Januška, Mykolas	1010

128. Januška, Vincas	1010
179. Pacevičius, Balys, kun.	300
326. Stankai, Kazys ir Vanda ..	950
358. Kerulio, Vaclovo atm.	1300
577. Šlekiai, Elizejus ir Ksavera	200
579. Daniliūnas, Edvardas	300
673. Kazliūnas, A.	1000
712. Jucas, Juozas	700
718. Agurkiai, W. & G.	1100
731. Strazdienės, Birutės atm.	480
742. Ruzgas, Albinas	300
765. Britų Kolumbijos liet. medž. ir žūkl. kl. "Bebras"	400
767. Baltūnė, P. & J.	150
894. Aleliūno, Juozo atm.	1100
1020. Montrealio merg. choras "Pavasaris"	125
1040. Domeika, Juozas ir Stefania	200
1083. Ginius, Povilas	200
1114. Motiejūnas, Vladas	300
1120. Petrauskienės, Stasės atm.	150
1121. Gruzinsko, Antano test. palikimas	1371
1138. Noreikos, Felikso atm.	200

Sveikiname naujus ir įnašus papildžiusius narius. Praėjusi vasara buvo labai skaudi mūsų visoms apylinkėms, netekusioms daug mielų tautiečių. Nors jie tėvynės Lietuvos nebeįvyko, tačiau jų įnašai bei aukos eis į jį. Tai mūsų Fondo tikslas — suteikti kapitalą Lietuvai atstatyti, o išieivijoje išlaikyti lietuvių visiems laikams.

Mieli nariai, būkite malonūs pranešti pakeistus savo adresu. Priešingu atveju laišakai nebus siunčiami, o jų daug grįžta. Įnašus siųsti: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

KL fondas kvie

Okupuotoje Lietuvoje, Giedraičiuose, palaimintojo MYKOLO GIEDRAIČIO tėviškoje, buvo pastatytas kuklus paminklas jo garbei ryšium su jo mirties 500 metų sukaktimi. Nuotraukoje — paminklo-statulos šventinimo iškilmė 1985 m. rugpjūčio 15 d. Apeigas atliko Kasiadorių vyskupas Vincentas Sladkevčius

Praneša "Kronika" iš okupuotos Lietuvos

Jaunimo pamaldos Giedraičių šventovėje. Suimti spaustuvininkai. Mokslo ir kovos vyrai —

Giedraičiai (Molėtų raj.). 1985 m. gegužės 2 d. buvo šalta ir lietinga. Tačiau nežiūrint nepalankaus oro, į Giedraičių bažnyčią, kurioje yra palaimintojo Mykolo GIEDRAIČIO altorius, rinkosi žmonės.

Prieš pamaldas į vainikais ir gelėmis išpuostą bažnyčią atėjo didelis būrys tautiniais rūbais pasipuošusio jaunimo ir baltomis suknelėmis apsirengusių mergaičių. Jie visi nesėdės. Jaunimas suklaupė prie bažnyčios durų ir meldamiesi keliais ėjo iki palaimintojo Mykolo GIEDRAIČIO altoriaus. Jaunoji Lietuvos karta, suvažiavusi iš įvairių miestų ir miestelių, kaip melės ir pagarbos dovanas ant palaimintojo Mykolo GIEDRAIČIO altoriaus sudėjo gėles.

Taip tikintieji pradėjo švęsti palaimintojo Mykolo GIEDRAIČIO 500 metų mirties jubiliejų. Oficialiai švęsti jubiliejų buvo nepageidaujama.

Uolūs kunigai sakė pamokslus ir ragino ruošti jubiliejui. Tikintieji platino palaimintojo Mykolo GIEDRAIČIO paveikslukus, viena po kitos pasirodė mašinraščių rašytos knygelės apie palaimintojo gyvenimą. Lietuvą pasiekė ir lenkų kun. Andriejaus Gerardo DYLIO disertacijos apie Mykolą GIEDRAIČIŲ ištrauka, o vėliau ir visa disertacija. Greitai paplito malda į palaimintajį Mykolą GIEDRAIČIŲ, kurią daugelis įsipareigojo kalbėti kasdien per visus jubiliejinius metus. O dabar, susirinkę į jo tėviškę (arba netoli jos, nes gimimo vieta tiksliai nėra žinoma) maldininkai su dideliu entuziazmu meldė palaimintajį užtarti Lietuvą ir jos Bažnyčią. Pamokslus pasakė kunigai: Zenonas NAVICKAS, Rokas PUZONAS, ir Ričardas REPŠYS. Po ilgai užtrukusių pamaldų atvažiavusieji nenorėjo skirstytis: jaunimas prie altoriaus sukalbėjo maldą į Mykolą GIEDRAIČIŲ, giedojo giesmes, skaitė religinius eileraščius. Tą dieną vietos klebonas kun. Vilius CUKURAS šventė savo kunigystės dešimtmetį. Tikintieji pasveikino jį.

Pasibaigus minėjimui, kun. V. CUKURĄ užpuolė valdžios pareigūnai: garsino, grasino, buvo atvažiavę net iš Vilniaus. Kleboną kaltino, kam jis suruošęs minėjimą, leids sakyti pamokslus "reakingiems" kunigams: esą jaunimas giedojo senąjį Lietuvos himną: nepatiko pareigūnams ir Maironio "Lietuva brangi", tapusi neoficialiu Lietuvos himnu, reikalavo, kad daugiau panašių minėjimų nebūtų.

Klaipėda. 1985 m. pradžioje apkaltinti nelegalių verslų buvo suimti klaipėdiečiai — MURASKAS ir JONULIS. Gargžduose, privačiose patalpose, jie spausdino religinius paveikslukus Kalėdų, Velykų švenčių progoms, Krikšto, Sutvirtinimo, pirmos Komunijos dienai atminti. Žemaitijoje giedamus Kalvarijos Kryžiaus kelio kalnus. Suimtieji laikomi Vilniaus kalėjime.

Rašo iš tremties grįžęs Sergejus KOVALIOVAS: "... Iš Magadano grįžau gruodžio 1985 m. pradžioje. Tada buvau suimtas kaip "nelegalus".

Kovaliovas ir Skuodis

džio pradžioje. Jau po dviejų savaitių tapau oficialiai apšauktas vietos milicijos kaip pasų režimo pažeidėjas, netgi valkata, nors nė karto namuose neišgyvenau pilnų 3 parų. Net ir mano žmona yra pavojinga įstatymų pažeidėja — leido pernaktoti nepregistruotam savo vyrui.

Gyvenu Kalinine — namelis kaime, turiu savo kampeį, kurį palaikau ir remontuoju. Po ilgų vargų pagaliau įsidarbiau. Štai jau mėnuo, kai dirbu statybose naktiniu sargu. Mano dabartinis adresas: 170007 Kalinin oblact, 2 aja Novozavodskaja ul. dom. 114, Kovaliovu Sergieju Adomovičiu. 1985 m. balandžio mėn.

Mordovija. 1981 m. birželio 13 d. doc. Vytautas SKUODIS savo laisše TSRS Aukščiausios tarybos prezidiumo pirminkui Leonidui BREŽNEVIUI ir TSRS generaliniam prokurorui A. M. REKUNOVUI motyvuotai išdėstė, kad jis savo įsitikinimus reikš bado streikais sekančiomis dienomis: birželio 15 — Lietuvos valstybės suvereniteto praradimo diena, spalio 30 — TSRS politikalnio dieną ir gruodžio 10 — Tarptautinę žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių dieną. Doc. V. SKUODIS yra paskelbęs, jog badaus pasirinktinai vieną dieną savaitėje tol, kol gaus iš Lietuvos KP CK patenkinamą atsakymą į

Buvo uždraustos demonstracijos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tracija prieš antikomunistines demonstracijas. Keletas asmenų, pasipriešinusių šiai demonstracijai, buvo policininkų apmūsti. Pastarųjų tarpe buvo ir Renata Lesnik, atvažiavusi iš Maskvos prieš porą metų. Ji kiekvieną rytą eina Sov. Sąjungos ambasadon ir prašo leidimo savo motinai atvykti Paryžium.

Darbininkų atsisaukimas

"Le Monde" dienraštyje penktadienį buvo išspausdintas prancūzų darbo unijos "Force Ouvriere" (Darbininkų jėga) atsisaukimas į Sov. Sąjungos ir R. Europos gyventojus. Atsisaukime aiškiai pamintęs Lietuva, Latvija ir Estija, kurioms išreikštas prancūzų darbininkų solidarumas ir padėrinimas ištverti. Atsisaukimą pasirašiusių tarpe buvo minėtos unijos pirmininkas H. Bergeron, prof. Claude Bitoure, Francoise ir Edmund Baluka, Baltiečių namai ir kt.

E. Baluka savo laiką buvo Stetino (Lenkijoje) streiko komiteto pirmininkas. Šis komitetas kartu su L. Walensa vedė derybas su komunistine Lenkijos vyriausybe. Buvo ištremtas 1973 m. ir atvyko Paryžium. 1980 m. grįžo Lenkijon, bet ir vėl buvo suimtas 1981 m. bei nuteistas penkerius metus kalėti. 1984 m. amnestuotas. Po kun. J. Popieľiuskos nužudymo įsteigė žmogaus teisių komitetą KOP. Dabar gyvena Paryžiuje ir vadovauja Laisvų profsąjungų žurnalo koordinacijos komitetui.

E. Baluka ir kiti 1985 m. ba-

laiską, kuriame, remdamasis tarptautinės teisės dokumentais, yra išdėstęs, kad Lietuvos religinių susivienijimų nuostatai yra neteisėti.

Paskutiniu metu Mordovijos lageryje protesto badavimai pasidarė "šiurkščiausiu disciplinos pažeidimu". Už tai kaliniai baudžiami karčiais, o lagerio prokuroras teigia, kad kalinius už bado strikų skelbimą kankinti izoliatoriuose ir karceriuose yra visiškai normalus dalykas, atitinkantis TSRS pataisus darbų kolonijų kodekso principus ir apskritai tarybinės teisės normas.

1984 m. spalio 30 d. doc. V. SKUODIS "už nepagrįstą bado streiko paskelbimą" buvo 10 parų uždarytas karčyryje, iš kurių 5 paras visiškai be maisto. Rugšėjo mėn. lagerio administracija doc. V. SKUODI nušalino nuo darbo skalbykloje ir paskyrė dirbti valgykloje indų plovėju ir valytoju be teisės turėti išiešines dienas ir švęsti šventes.

Paskutiniu metu V. SKUODIS nepasiekia dauguma jam adresuojamų laišku bei atvirlaiškių. Kalinio rašomi pareiškimai ir skundai Aukščiausiąjai vadovybei dėl panašių lagerio administracijos savivaliavimų iš lagerio neišsiunčiami arba "ištyrimui ir atsakymo davimui" persiunčiami lagerio prokurorui.

("LKB kronika" 67 nr.).

landyje pradėjo leisti naują žurnalą "Diagonale Est-Ouest". Baltiečių namai, įsteigti 1985 m. kovo 30 d., aktyviai prisideda prie to žurnalo veiklos. Dėl to Baluka jų veikėjus pakvietė dalyvauti profsąjungos "Force Ouvriere" rengiamoje mugėje Vincennes miške prie Paryžiaus spalio 5-6 d.d.

M. Gorbačiovas išvyko iš Paryžiaus spalio 5 d., tad mugėje pareikštų protestų negirdėjo, bet tikriausiai pastebėjo minėtos profsąjungos atsisaukimą, paskelbtą dienraštyje "Le Monde", kuriame primenamos prancūzų demokratijos tradicijos ir išreiškiamas darbininkijos solidarumas su visomis Sovietų Sąjungos pavergtomis tautomis.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

**Gerry Loughheed
Funeral Home**

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Okupuoti menininkai ir laisva išeivija

Č. SENKEVIČIUS

"TŽ" 1985 m. 45 nr. Aurelijos Balašaitienės pastabos apie okupuotos Lietuvos rašytojų iškviatimą ir kai kurios mūsų visuomenės laikysena yra įsidėmėtinose ligšiolinių išeivijos principų atžvilgiu. Tie mūsų ne kartą nagrinėti, sutarti ir, rodos, aiškūs principai, be abejonės, įtakoja ar saisto tik tuos, kurie jų nori laikytis.

Tačiau, reikia pastebėti, kad kasmet vis labiau įsisiūbuoja laisvės laikysenos bangos, skaudžiai užliejančios ne vieną bendrąjį kelią. Ir taip yra, man atrodo, ne vienu atveju, o gal ir didėjančiu procentu, tik dėl to, kad kai kurie okupuotos Lietuvos lankytojai ar ir kiti "išeities" neberandą išeiviai suartėjimo jieško bet kokia kaina, tarytum norėdami kam nors įtikti arba ir iš viso elgtis taip, kaip jiems apsimoka ar patinka. Jei išeivijoje tokios atplaišos "kaip aš noriu, taip darau" nubyrėtų ir sudžiūtų, niekas dėl to per daug gal nę nesijaudintų, nes tokių tylių "nubyrėjimų" visada būna. Blogiau yra kai tos atplaišos bando atželti kitur ir kitaip.

Nemanau, kad "Šviesa-Santara", kaip organizacija, turi atskirą laikyseną dėl bendravimo su okupuotos Lietuvos kultūrininkais. Minimų rašytojų iškviatimas ir jų literatūriniai vakarai, manau, bus buvę tik atskirų asmenų iniciatyvos padarinys. Jis kiek kitoniškas, nelauktas ir, reikia sutikti su A. Balašaitiene, daug kam nemalonus. Aš taipgi prisimenu nemalonus dienas, kai Kanadoje gastroliavo solistas V. Noreika, vienų suktas karštas plojimai, kitų visai boikotuotas. Pajutau skaudų skaldymąsi, o ypač giliai pergyvenau žinią, kai vienoje vietovėje turėjo būti nukabinta trispalvė, kad nepasipiktintų garsusis solistas.

Vazinėja po Šiaurės Ameriką ir vadinamos estradinės dainininkės, laipgi žavinčios klausytojus. Susižavėjimas, kaip toks, negali būti smerkiamas ar kaip kitaip neigiamai vertinamas. Natūralu, kad žmogus žavisi pakilesniu menu, kuris mūsųose nėra jau taip dažnas dalykas. Ir daug išmąnyt nereikia, kad meną atskirtum nuo politikos. Nesunkiai suprantami žmonės, kurie viešai išreiškia meni-

ninkams savąjį pasitenkinimą. Esame atviri ir nuoširdžiai priimame tai, kas mums patinka. Laisvi esame ir pasirinkti. Taigi ta prasme — aiškūs ir suprantami.

Kas kita yra su anąja puse, kur tik priemonės keičiasi, o tikslai likę tie patys nuo 1917 metų. Ne vienas stebėjomes, gėrėjomes ir jaudinomes, kai pirmą kartą išgirdome iškilią okupuotos Lietuvos chorą, dainuojantį "Lietuva brangi". Negi jau Lietuva laisvėjanti? Ar nedingtelėjo panašus klausimas, ar dėl to širdis smarkiau nesuplakė? Maironio deklamavimas, poeto A. Baranauko minėjimai, knygos apie dr. J. Basanavičių, K. Donekaitį, pilių restauravimai, — ak daug, daug dar kas dvelkia kažkokiu savarankiškumu. Tačiau žinant, kad ten viskas turi tarnauti komunistinei statybai ir Lenino partijai, visi respublikose leidžiami "savarankiškumai" negali būti be tikslo ir kaip nors išsiskirti iš bendrosios struktūros. Tai būtų prieš režimo prigimtį. Užtat yra pagrindo manyti, kad respublikoms Maskva leidžia užsiimti kultūriniais dalykais, nukreipti dėmesį nuo kitų, pavergtai tautai labai svarbių uždavinių, tolinti nuo politikavimo ar kokio okupantui nepriimtino organizavimosi. Gi iš kitos pusės tais kultūriniais veiksmiais demonstruojama pažanga ir įvairūs laimėjimai. Todėl ir savo tautiečius menininkus, iš okupuotos Lietuvos atvykstančius pas mus, turime vertinti dvejopa matuokle: menine ir propagandine, tai yra, politine.

Rodos, A. Balašaitienė jautriai atsiliepė antruojam atžvilgiu, kuris mums, išeiviams, vis dėlto, negali būti aptemdytas tuo pirmuoju. Apie meninį tą keturių svečių lygį tegalėtų tarti juos girdėję. Tik ovacijos atsistojus dar nereikia objektyvaus pasirodymų vertinimo. Impulsai užkrečia ir dažnai suklaidina. Bet jei tai buvo daroma tik dėl to, kad tie keturi iš Lietuvos, o ne iš kur kitur, — tokia išraiška nebereikalinga, nes panašūs atvykėliai jau nebėra naujiena.

O reikia vilties neprarasti, kad kada nors ir išeivijos sąlytojai susilauks panašių ovacijų Vilniuje, paskaitę jau jokių cenzūrų nepaliestą savo kūrybą.

Reikalingi tarnautojai

1. Patyręs nekilnojamo turto pardavėjas-ja aptarnauti lietuviams klientams.

2. Pilnai tarnybai asmuo kaip mokinys draudos ir nekilnojamo turto pardavimo raštinėje. Pageidaujamas mokantis mašinrašti. Yra galimybė kilti tarnyboje. Turite būti priimtas Ontario vyriausybės programai "Futures". Tai reiškia: jeigu nesate baigęs XII skyriaus, turite būti pasitraukęs iš mokyklos arba neturėjęs pilnalaikio darbo per 12 praėjusių savaitių. Jei esate baigęs XII skyrių, turite būti pasitraukęs iš mokyklos arba neturėjęs pilnalaikio darbo 20 savaitių. Pageidaujamas amžius: 17-21.

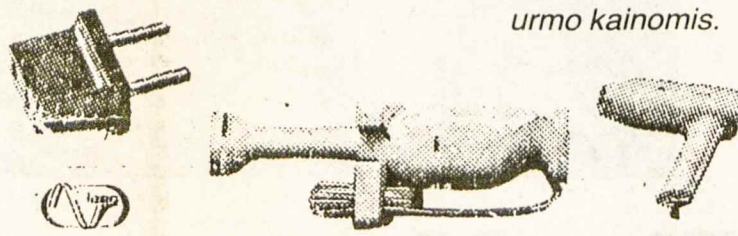
Dėl pasimatymo kreiptis į Valterį arba Ričardą Drešerį: **Dresher Insurance Brokers Ltd. tel. 233-3334 arba tel. 231-2661.**

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į **"House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.**

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416) 461-2602

Per Vėlines DARIUS-GIRENO paminklą Pšcelnike, dabartinėje Lenkijoje, applanke jo prižiūrėtojas JULIUS SANVAITIS su lietuvaite BARBORA. Jiedu čia uždega žvakes, pasimeldė už savo artimuosius, mirusius nežinia kur. Pašto dėžutė ir įrašo rado apgadintus

Kiek lietuvių Ontario provincijoje?

(Atkelta iš 2-ro psl.)

tautybę (etninę kilmę) pagal tėvo, senelio ir t.t., t.y. pagal kilmę vyriškosios lyties pirmą kartą į šį kontinentą ankstyviausiai atvykusių surašomo asmens protėvių. Bet 1981 m. pirmą kartą buvo įvesta mišrios kilmės kategorija. Tokiu būdu pvz., jei kas nors buvo kilęs iš lietuvių ir vokiečių kilmės Kanadon atvykusių protėvių ir taip anketon įrašė, tai tokio surašomojo kilmė pateko į mišriųjų "European only" kategoriją, o daugiakultūrei programai paruoštos suvestinės — į mišriųjų "European and other". Asmuo, kilęs iš lietuvių-britų arba lietuvių-prancūzų kilmės šeimų, pateko į "British and other" arba į "French and other" mišriųjų kategoriją.

1971 m. į ankstyvesnių metų surašymuose darant galutinę suvestinę, jei nebuvo rasta ryšio pvz. tarp kilmės ir lyties, mišriųjų kilmė buvo saviškai įrašyta į kurią nors vieną iš surašomojo sužymėtų kilmių. Taip pvz. 1971 m. surašyme kas šimtas prancūzų-vokiečių kilmės asmenų buvo vidutiniškai suskirstyti į 45 prancūzų ir 55 vokiečių kilmės. Todėl 1981 m. duomenų kilmės atžvilgiu negalima lyginti su ankstyvesnių surašymų duomenimis.

1981 m. surašymo etninės kilmės klausimas bando susekti "šaknis" Kanados gyventojų. Duomenys, surinkti iš surašymo, parodo asmens supratimo savo tautinės kilmės ir kultūrinės grupės, su kuria jis save tapatina. Surašymo anketos užpildytojas turėjo gerai susipažinti su savo genealogine praeitimi iki prosenelių, kurie buvo pirmieji atvykę į šį kontinentą, ir pažymėti tą savo pirmųjų į šį kontinentą atvykusių protėvių kilmę. Tad kyla klausimas, ar sugebėjo visi tą klausimą atitinkamai suprasti, įsirausti į savo kilmės praeitį ir atitinkamai į tą kilmės klausimą atsakyti.

Laikas pribrendo išeivijoje skatinti kiekvieną lietuvių surašyti savo genealoginę lentelę ir perduoti ją savo vaikams, ją tęsti bei papildyti naujomis atžalomis. Tai padėtų skubiai atsakyti į atitinkamus surašymo klausimus ir galbūt skatintų lietuvių išlaikymą. Genealoginių lentelių paruošimas ir papildymas iš kartos į kartą Kanados prancūzų kilmės šei-

mose labai paplitęs ir skatinamas. Daugelis jų yra net sukaabinę tas savo dailiai paruoštas genealogines lenteles ant svečių kambario sienų.

3. "Motinos kalba" ir "namų kalba". Atitinkamos suvestinės yra sudarytos iš atsakymų į anketos du klausimus: a. Kuria kalba išmokai kaip pirmąją vaikystėje ir ją tebesupranti? (Suvestinėse atsakymams tapatinamas su gimtąja, t. y. motinos kalba (mother tongue); b. Kuria kalba vartoji namie dabar (jei vartoji daugiau kaip vieną kalbą, kurią dažniausiai)? (Suvestinėse atsakymas bus tapatinamas su namų kalba — home language).

Sudarant šias suvestines jokių problemų neatsirado, jei surašyme asmuo įrašė tik vieną kalbą, atsakydamas į kurią nors iš tų dviejų klausimų. Komplikacijos atsirado tais atvejais, kai šeimoje buvo šnekama dviem ar net trim kalbomis ir neapgalvotai surašymo anketoje buvo išvardintos visos vartotos kalbos.

Jei surašomas, nepaisydamas anketos pastabos įrašyti tik vieną kalbą kaip pirmąją vaikystėje išmoktą bei surašymo metu tebesuprantamą ir tik vieną kalbą kaip "namų kalbą" — įrašė kelias kalbas, tai surašymo įstaiga, sudarydama suvestines, savavališkai darė atranką iš tų kelių įrašytų kalbų. Čia galėjo įvykti klaidų. Procentiniai atskilaušimai kai kurių mišrios kilmės surašomųjų tai patvirtino.

1981 m. surašymas pabrėžė minėtą b klausimo pagrindinę pavienio surašomojo namie vartojamą kalbą. 1971 m. surašymo anketoje b klausimas skambėjo "kuri kalba vartojama namie dažniausiai". Juo buvo pabrėžiama pagrindinė visos šeimos tarpusavio kalba, o ne pavienio asmens.

Išvada. Tų kelių pastabų aki-vaizdoje būtų pravartu prieš gyventojų surašymus per savąją spaudą atkreipti savo tautiečių dėmesį į anketos klausimus, reikalaujančius iš surašomojo nuodugnesnio klausimo gildinimo prieš įrašant į anketą savo atsakymą.

Bandant palyginti skirtingų metų surašymo duomenis, svarbu nepamiršti lyginamų metų laikotarpį įvykusių gimimų bei mirimų ir iš provincijos išvykusių bei į ją atvykusių, nekalbant apie surašymą išvengusius.

Mielam broliui ir dēdei

**A+
ANTANUI PUNDZUI**

Lietuvoje mirus, jo sesutę EMILIJĄ ZAKARŽEVSKIENĘ ir jos dukrą RŪTĄ LAURINAVIČIENĘ — mūsų draugijos nares nuoširdžiai užjaučia —

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VYSKUPO SUKAKTIS

Vysk. Julijono Steponavičiaus 30 metų vyskupystės sukaktį katalikai Vilniuje ir visoje Lietuvoje paminėjo š. m. rugsėjo 11 d. Minėjimas buvo liudnas, nes suktuvininkas 1961 m. sausio 24 d. buvo suimtas ir iš Vilniaus ištremtas į Žagare, kur ir dabar negali eiti savo pareigų. Jis yra vilnietis, gimęs 1911 m. Micūnų kaime, Vilniaus apylinkėse, ten baigęs pradinę mokyklą. Lankė Vytauto Didžiojo gimnaziją, baigė Vilniaus universiteto teologijos fakultetą magistro laipsniu, kunigų įšventintas 1936 m. Iki 1939 m. dirbo mokyklų kapelioniu bei jų prefektu Gardine. Klebonavo Palūšėje. Daugeliškėje ir Adutiškėje, eidamas Švenčionių dekanu pareigas. Vyskupo įšventintas Panevėžyje 1955 m. rugsėjo 11 d. vysk. K. Paltaroko ir paskirtas jo pagalbininku. 1958 m. vysk. J. Steponavičius tapo Panevėžio ir Vilniaus vyskupijų apaštalinio administratoriumi su rezidencinio vyskupo teisėmis. Tada kompartija paaiškėjo, kad jis yra geras mirusio vysk. K. Paltaroko ir kalėjime numarinto vysk. Mečislovo Reinio įpėdinis, drašiai gynes kunigų teises mokytį vaikus religijos, ruošiant juos pirmajai išpažinčiai ir Komunijai, kovojęs už didesnę laisvę Kauno kunigų seminarijai. Del to ir buvo ištremtas Žagaren.

ZIMANO ATMINIMUI

Maskvai ištikimai tarnavusio propagandisto Genriko Zimano atminimą nutarta įamžinti memorialine lenta prie namo Vilniuje, kur jam teko gyventi, antkapiu Antakalnio kapinėse. Nežmirštas liko ir Kaunas, kur jam teko rausti po Lietuvos nepriklausomybės pagrindais. Šio miesto XXIV-jį vidurinę mokyklą dabar bus vadinama Genriko Zimano vidurine mokykla. Kompartija taipgi įsakė išleisti jokios vertės neturintį G. Zimano raštus, sukurti dokumentinę kino apybraižą, kurioje jis bus vaizduojamas kaip vienas sovietinių partizanų vadų. G. Zimano gyvenimas ir veikla įjungtama Pirėčių muziejaus parodai, nors jis yra atsakingas už gyventojų sudeginimą. Vokiečių kerštą atnešė G. Zimano partizanai. 1944 m. birželio 3 d. prie kaimo nušovė kelis automobiliais važiuojusius vokiečius. Puolimams buvo galima pasirinkti toliau nuo gyvenviečių esančias vietas.

PIETŪS PO LAIDOTUVIŲ

"Tiesos" korespondentas Sigita Blėda skaitytojus šio dienašio 176 nr. supažindina su "Baltijos" restoranu Šiauliuose, kur kuklius bendrus pietus po laidotuvių užsakė 69 jų dalyviai. Juos visus nustebo padavėjos Zinos Šeipokienės išduota sąskaita nr. 5552, pareikalavusi 666,10 rb. Ar ne per daug už valandėlės pasidėjimą užstalėje? Z. Šeipokienė jautėsi be galo įžeista tokiu pietų valgytojų įtarmimu. Ją šoko ginti padavėjas Kęstutis Sluckus ir kiti tarnautojai. Ji grąžino 150 rb., pabrėždama, kad tai jos pačios pinigai.

V. Kst.

Valgytojams išrašė kitą sąskaitą nr. 5553, kurioje buvo įrašyta kuklė 440,80 rb. suma. Valgytojai ir šį kartą buvo nepatenkinti, tik dabar niekas jų nesiklausė. Namo grįžo nepatenkinti. Geriau būtų nesiskundę, nes Z. Šeipokienė su K. Sluckum ir kai kuriais kitais "Baltijos" restorano tarnautojais, iš kažkur sužinoję velionies giminių adresus, prieš juos nukreipė savo įtūžimą. Sigita Blėda, tikrins šį incidentą, nustatė, kad padavėja Zina Šeipokienė už pietus kasai atidavė tik 407 rb., nors buvo reikalavusi 666,10 rb. Sau pasiglemžti ji norėjo net 257 rublius ir 10 kapeikų.

TAURO KAULAI

"Valstiečių laikraštys" prisimenami kadaise Lietuvos griose mouroję taurai. Tauras buvo gražus žvėris, grakštesnis ir vikresnis už stumbrą, jam nenusileidęs savo dydžiu. Lenkijos Jaktorovo girios pakraščiu gyvenytojai 1627 m. girdėjo vienišos taurės mourojimą, bet vėliau ir jį nutilo visiems laikams. Lietuvoje dar kartais randama taurių kaulų. 1984 m. rudenį melioratoriaus Stasys Labanauskas, buldozeriu sklandydamas iškastą grūną Varėnos rajone, Dargužių kaimo šaltiniuojuose piveikė, rado taurio ragus su dalmi kaukolės Radinys perduotas T. Ivanausko zoologijos muziejui Kaune. Ragai muziejaus lankytojams primins Lietuvos gyvūnijos praeitį.

GELEŽINKELIO STOTIS

L. Sergejeva, dirbusi kasinėje Kauno geležinkelio stotyje, Trakų rajono gyventojai A. Zapolskiene, pirkusiai bilietą į Lentvarį, neteisingai atidavė gražą. L. Sergejeva, matyt, jau anksčiau buvo pasižymėjusi sučiavimu savo naudai. Vilniaus geležinkelio apygardos viršininkas J. Sadvokis ją trims mėnesiams pašalino iš darbo, susijusio su keleivių aptarnavimu. Kauno geležinkelio stoties viršininkei L. Maciulevičienei įsakyta daugiau rūpintis savo kolektyvo auklėjimu.

LEDAI GUMULUOSE

Pardavėjas Vilniuje turi daug problemų su valgomaisiais leidais. "Tiesos" korespondentės Danguolė Repšienė rugsėjo 5 d. laidoje rašo apie redakcijon rugpjūčio 22 d. atėjusią ledų pardavėją Oną Malevską, atsiėmusią dėžę valgomųjų ledų, supilusių, sušalusių į vieną luitą. Ledų prekybos įmonė atgal jų nepriima: dėk kur nori, pardavinėk ar išmesk. O. Malevską skundėsi, kad gėda pirkėjų siūlyti ledų gumulą, bet išmesti negali, nes tada pati už juos turės užmokėti. Prie centrines turgavietes leidais prekiaujanti Lariša Sinotova ledų gumulo nebegalėjo išskaldyti. Kelias dienas laikė savo šaldytuve, o tada visą dėžę ledų, apie 50 porcijų, išmetė šiukšlių dėžėn. Įmonės tuos ledus gražinti į pieno kombinatą ir ten juos perdirbti neapsimoka. Geriau, kai ledus išmeta ir už juos atsilygina pardavėjos.

V. Kst.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba rengia IŠKILMINGĄ

Nauju Metu SUTIKIMA

1985 m. gruodžio 31 d. Jaunimo centro salėje

* Šilta vakarienė
su vynu
* Šaltas bufetas

* "Zdara" orkestras
* Puikiai išpuošta salė
* Šampanas

BILJETŲ KAINOS — \$25,00 asmeniui

Bilietai gaunami sekmadieniais po pamaldų Jaunimo centre. Informacijų teirautis telefonais 389-7789 arba 632-4558.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

VALDYBA

Hamilton, Ontario

PRIEŠKALĖDINĖ LAIMĖS RATA rengia Giedračio žūklautojų ir medžiotojų klubas gruodžio 21, šeštadienį, lietuvių parapijos salėje. Pradžią — 18 v. Ivaivūs laimėjimai ir vaišės. Maloniai kviečiami visi. Taip pat numatomas žuikių balius 1986 m. sausio 21 d. Meninei programai atlikti pakviestas Niujorko dainos vienetas "Harmonija", vad. muz. V. Ralio.

Valdyba

ŠALPOS FONDO KOMITETAS savo posėdyje nutarė šį rudenį neskelbti šalpos rinkliavos. Rudenį Hamiltone visada yra daug įvairių vaju bei rinkliavų. Komitetas numato tokį vaju šalpai daryti pavasarį, būtent kovo ir balandžio mėnesiais.

ŠALPOS FONDAS ir toliau renka dėvėtus drabužius siuntimui į Suvalkų trikampį. Turį tinkamų drabužių prašomi sekmadieniais atvežti į Jaunimo centrą, nes iš parapijos klebono gauta vieta tiems drabužiams sudėti ir paruošti siuntimui. Šalpos fondas reikiška nuosirdžią padėką klebonui už leidimą pasinaudoti parapijos patalpomis. Visais drabužių reikalais kreiptis į J. Pleinį tel. 549-5372.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI Šalpos fondas pasiuntė \$400 auką. Gautas padėkos laiškas iš gimnazijos vadovybės. Atėityje Šalpos fondas numato daugiau dėmesio skirti šelpimui Vasario 16 gimnazijos, kuri šiuo metu yra reikalinga mūsų paramos. Šalpos fondo komitetas kviečia tautiečius įsijungti į kilnų labdaros darbą. Galį pagelbėti ypač drabužių pakavime, prašomi kreiptis į komiteto narius: G. Kairienę, L. Klevą, V. Kežinaitį, P. Pulianauską, J. Pleinį, V. Saką, J. P.

A. A. KONSTANCIJOS STANKIENĖS mirties proga, reikšdami užuojautą jos sūnui Jonui su šeima, paaugojo Kanados lietuvių fondui \$25,00 — S. Rakštienė; \$20,00 — O. G. Melnykai ir D. Kochankos šeima; \$10,00 — L. Skripkute. Nuosirdus aciu visiems. KLF

A. A. KOSTEJ STANKIENEI iškeliausi į amžinybę, reikšdami užuojautą liudėsio valandoje jos sūnui Jonui Stankui, žmonai Mildai, dukroms Vidai, Loretai ir visiems giminėms bei bičiuliams, paaugojo Tautos fondui: \$25 — L. Pliura, \$20 — Alf. Aug. Patamsiai, Anicetas ir Francis Povilauskai, Birutė ir Jonas Sadauskai, Albertas ir Dara Jankūnai; \$10 — Jonas T. Povilauskai, Vincas ir Erika Sakavičiai, Zenonas Stonkus, I. Vasiliauskienė. Už aukas visiems dėkojame.

A. A. ONAI GUTAUŠKIENEI atsisakyus su šiuo pasauliu, jos atminimui paaugojo Tautos fondui \$20 — Albertas ir Dara Jankūnai, \$10 — Juozas ir Elvyra Bajoraičiai. Ačiū už aukas. TFA

Sault Ste. Marie, Ont.

ONTARIO VYRIAUSYBĖS MINISTERS Tony Ruprecht lankėsi mūsų mieste lapkričio 20 d. Jis atlieka pilietybės ir kultūros ministerio pareigas. Į Holiday Inn viešbutį buvo sukiesta apie 50 įvairių tautybių atstovai. Mūsų tautiečiams atstovavo apyl. valdybos pirmininkas. Ministeris supažindino su mūsų miestui ir apylinkėms paskirtu atstovu Paul Sabourin ir pranešė apie atidarymą įstaigos (390 Bay St.) įvairių tautybių kultūriniais reikalais.

Susirinkime daugiausia buvo kalbama apie paramą mokymui kalbų. Mūsų miestui anglų kalbos mokymui šiais metais buvo skirta \$42,000. Norintieji mokytis anglų kalbos gali kreiptis minėtu adresu. Mokytojams, kurie moko bet kokios tautybės kalbas, kaip pvz. šeštadieninėje mokykloje, mokama \$18,00 į valandą. Mes lietuviai, šeštadienies savo mokyklos įsteigti nebegalime.

(vedu šildymo ir vėsinimo sistema, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis**Tel. 383-9026**

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 5%
santaupas 6%
kasdienines palūkanas už santaupas 5½%
term. indėlius 1 m. 9%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 7½%
90 dienų indėlius 8%
(minimum \$5.000)
Reg. pensijų 1 m. 9%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 10%
asmenines paskolas 12%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Apie naują lietuvišką tvirtovę spaudoje prašneko finansininkas Vytautas Vebeliūnas, "Kasos" ir "Lito" veikėjas, nupirkęs Lemonte, Ilinojaus valstijoje, buvusią vincentiečių seminariją su šventove ir 250 akrų sklypu. Pirkinyi yra vertas \$5 milijonų. Pasak V. Vebeliūno, padėka tenka visiems "Lito" akcininkams, investuotojams ir bendradarbiams. Lemonto vietovė yra netoli Čikagos. Esamuose pastatuose ir šventovėje galės telktis lietuvių organizacijos. Ten taipgi bus galima įrengti gyvenamus butus, prieglaudas. Aplinkui yra pakankamai vietos apartamentiniam pastatams, viensėdių namams, kultūrinėms įstaigoms. Norintieji galės įsigyti gyvenvietes, Čikagoje krepdamsiesi į Bronių Nainį, Niujorke — į Vytautą Alksnį. Nupirktoje vietovėje ne tik išaugs lietuviškos sodybos, bet, tikimasi, bus įsteigta ir pasaulio lietuvių centras.

Olimpiados atidarymo Los Angeles mieste iškilmėse dalyvaavo įvairios šokėjų grupės. Olimpinis komitetas buvo pakvietęs ir baltiečių tautinių šokių grupes: lietuvių "Spindulį", latvių "Perkonitį", estų "Kivikasuką". Vėliau kvietimą baltiečių šokėjams atšaukė, matyt, dėl Amerikos baltiečių laisvės lygos veiklos, susietos su organizavimu sportininkų pagėbimo iš Sovietų Sąjungos rinktinės. Šokėjų grupės su šia veikla nieko bendro neturėjo ir kreipėsi į žemesnį teismą, kuris du kartus atsisakė šią bylą spręsti. Taip baltiečių dalyvavimas Los Angeles 1984 m. olimpiados atidarymo iškilmėse buvo sukludytas. Dabar šis reikalas yra atiduotas valstybiniam Kalifornijos teismui. Bylai vadovauja estų kilmės advokatas J. Treimanas. Jis yra įsitikinęs, kad olimpinis komitetas baltiečių šokėjų įsijungimu sulaužė Kalifornijos civilinių teisų aktą. Tikimasi, kad sprendimas bus padarytas dar šiais metais.

San Diego mieste, Kalifornijoje, bei jo apylinkėse gyvena apie 180 lietuviškų šeimų. Lietuviai turi savo klubą "House of Lithuania". Anksčiau jie susirinkdavo privačiuose namuose, o dabar susirenka vienoje laido tuvių įstaigos salėje. Klubui vadovauja pirmininkė Marey Burge, o jam priklauso apie 30 šeimų. Kartą į mėnesį lietuviškas Mišias San Luis Ray pranciškonų vienuolyno koplyčioje laiko prel. dr. Petras Celiešius. Į pamaldas susirenka apie 40-50 lietuvių. Jie gieda lietuviškas giesmes, vadovaujami Albino Gedminienės. Vargonais groja Milda Landienė. Yra sudarytas ir komitetas su pirm. Šarūnu Landžiu, nariais — Henriku Gorodecku, Ona Mikuckiene, Vaciu Mikuckiu, Kaziu Prišmantu ir Justinu Šauliu.

Argentina
Mindaugo draugija Berisė susilaukė naujos valdybos, kurią sudarė: pirm. Valentina Bukskaitė-Persico, vicepirm. Jonas Griska, sekr. Mirian Griskutė, izd. Francisco Persico, nariai — Viktoras Miškinis, Alicia de Perotti, Mario Dilonzo. Kandidatais liko — Marta Dilonzo, Jurgis Šišlauskis ir Jonas Jašauskas. Pastaraisiais metais Mindaugo draugija susilaukė gražiai įrengto salono, gavusi paramos iš JAV lietuvių. Draugija dabar turi du tautinių šokių ansamblius: vyresnįjį ansamblių vadovauja Jurgis Persico, mažųjų — Nancy Persico.

Australija
Australijos baltiečių taryba rugsėjo 18 d. posėdyje Kanberos lietuvių klube. Į posėdį buvo pakviesti visų Australijoje veikiančių baltiečių komitetų atstovai ir žymesnieji baltiečių veikėjai. Aptartos baltiečių liečiančios problemos, numatyti veiklos planai. Latvis jaunuolis K. Atrenas, dalyvavęs Laisvės žygyje, dalijosi įspūdžiais iš Kopenhagos, Helsinkio ir Stockholmo. Atstovų rūmuose lankėsi Australijos baltiečių tarybos delegacija — estas pirm. J. Peedo, lietuvis vicepirm. V. Patašius, latvis vicepirm. J. Ritenis ir estė sekr. M. Oser. Delegaciją priėmė etninio reikalų ministeris Ch. Hurfordas, pakaitęs tuo metu posėdyje dalyvavusį ministerį pirm. R. Hawką. Tame posėdyje buvo užimtas ir opozicinės liberalų partijos vadovas J. Howardas. Delegaciją priėmė buvęs liberalų vadovas A. Peacockas, kuriam priklauso opozicinė užsienio politikos kritika. Jo žinioje dabar yra Australijos parlamentui įteik-

ta baltiečių rezoliucija, prasišanti kelti Baltijos šalių išlaisvinimo reikalus. Tos dienos vakarą Australijos parlamento rūmuose buvo surengti bendri pietūs, kuriuose dalyvavo 22 baltiečiai ir 23 parlamento nariai, priklausančios visoms partijoms. Šiame susibūrimo kalbėjo: Australijos baltiečių tarybos pirm. J. Peedo, ministerio pirm. R. Hawk pavaduotojas L. Bowenas, senatoriai — P. Baumas, C. Masonas ir D. Harradinas. Jie džiaugėsi, kad pietuose su baltiečiais susitiko visų Australijos partijų parlamentarai. Baltiečių federacijai pietų ruošoje daug padėjo senatoriai P. Baumas ir G. Richardsonas. Baltiečių pietūs parlamento rūmuose jau buvo surengti antrus metus iš eilės.

T. Adomavičius ir J. Vaitiekūnas, du ekonomijos mokslus universitete baigę Melburno lietuviai, įsteigė finansinę bendrovę, kuri turi mainų prekybos sutartį su Niujorku. Prekiaujant auksu ir platina, per tris mėnesius susilaukta \$14,000 pelno, kuris padidino pradinį \$52,000 bendrovės kapitalą. Veiklą prižiūri bei tvirtina advokatų firma Melburne.

Britanija

Zigmas Juras, DBLS centro valdybos narys ir Londono lietuvių namų direktorius, lapkričio mėnesį su žmona Veronika išvyko Australijon. Britanijoje jis priklauso Europos ryšių organizacijai, jungiančiai Sovietų Sąjungos pavergtas Rytų ir Vidurio Europos bei Kaukazo tautas. Australijoje jis nori susitikti su panašią organizaciją atstovais. Snydnėje gyvena Veronikos ir Zigmo Jūrų dukra Virginija.

A. A. Eugenija Žukienė mirė spalio 12 d. Londone. Šv. Juozapo prieglaudoje. Velionė gimė 1924 m. prie Marijampolės. Iš Lietuvos pasitraukė pirmos sovietinės okupacijos metais. Britanijos persikėlė 1952 m. Anksčiau buvo evangelikė, bet Londono tapo katalike, ištėkėjo už Vacio Žuko. Gedulines Mišias Šv. Kazimiero lietuvių šventovėje atnasoavo kun. dr. J. Sakavičius, MIC. Velionės palaikai sudeginti Londono kapinių krematoriume. Palaidoti į londoniškų vardu atsisveikino Z. Juras.

Mančesterio lietuvių klube spalio 13 d. atsisveikinta su P. Padvoiskiu, išvykstančiu į Lietuvą sodybą vedėjo pareigoms. Išleistuvėse dalyvavo 23 asmenys. P. Padvoiskiu teko būti klubo valdybos nariu, sekretoriumi ir pirmininku, o pastaruojų metu — patikėtinu. Visi jam linkėjo sėkmės Lietuvos sodyboje.

Šveicarija

IV-jį tarptautinę tautinių šokių šventę Cuiriche šiemet įvyko rugsėjo 26-29 d.d. Dalyvavo 12 etninio grupių. Į jų eiles pirmą kartą buvo įjungtos šešių tautų vaikų grupės. Lietuviams atstovavo Juozas Stasiulienis iš šveicarų jaunuolių suorganizuota "Vilties" grupė. Tie šveicarai į tautinius lietuvių šokus įjungė ir jauniausiąją savo kartą, sudarydami mažą vaikų grupę, mažausių iš visų dalyvavusių festivalyje. "Viltis" festivalyje turėjo penkis pasirodymus, buvo gražiai aprašyta festivalio knygelėje.

Vokietija

Lietuvių skaičius Hamburge padidėjo, kai savo veiklą V. Vokietijoje užbaigė IRO organizacija. Jis vėl paaugo, kai 1960 m. iš okupuotos Lietuvos buvo išleistos vokiečių kilmės ir mišrios lietuvių šeimos. Staiga vėl atgijo tautinių šokių ratelis, vadovaujamas Leono Narkaus. Deja, jis neilgai veikė, nes šokėjai pasisklido po visą V. Vokietiją arba pasitraukė iš lietuviškos veiklos. Hamburgo lietuvių moterų klubas 1965 m. vėl suorganizavo tautinių šokių grupę, kurioje įsijungė beveik vienos moterys, kai kurios net vyresnio amžiaus. 1984 m. E. Madšilauskaitės-Behrens, Elenos ir Richardo Baliulių iniciatyva vėl išaugo pajėgi jaunų šokių grupė, dalyvaujanti ne tik lietuviškų renginių programose, bet ir šokanti vokiečiams. Spalio 12 d. šokėjų grupė atliko programą vienoje vokiečių parapijoje, pašokus Subatėlę, Šustą, Kepurinę, Grandinėlę. Gyvatara. Grupei vadovauja Elena Baliulienė. Lietuviškomis dainomis įsijungė ir neseniai sudarytas chorėlis. Moterų klubo pirm. T. Lipsienė vokiškai skaitė K. Donelaičio "Rudens gėrybes" bei kitus lietuvių kūrinius, išverstus vokiečių kalbon. Moterys nustebo vokiečius lietuvišku kuge-liu bei kitais patiekalais.

AUDRA
Travel
kviečia keliauti kartu

Kalėdos ir Nauji Metai su giminėmis

12 DIENŲ LIETUVOJE

Išvyksta Grįžta
gruodžio 20 sausio 5

Norintys vykti kviečiame skubiai registruotis.

Kelionės į kitas pasaulio šalis
AUSTRALIJA — 1986 m. vasario mėnesį
BRAZILIJA, ARGENTINA — 1986 m. vasario mėnesį

Mūsų įstaigoje:

- sutvarkomi dokumentai išskvėtimams
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnės informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Keliučių įstaigos registracijos numeris — 2159872

The Marlatt
The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Ir jaunimas dalyvavo Kanados lietuvių dienų metu surengtoje demonstracijoje, kuri Toronto miesto rotušės aikštėje 1985.X.12 protestavo prieš sovietinį persekiojimą lietuvių, kovojančių už tautos ir žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje, prieš jų kalinimą lageriuose bei kalemuose
Nuotr. St. Dabkaus

JAVIMOS ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Vyskupas Vasario 16 gimnazijoje

Š. m. spalio 5-6 d.d. Vasario 16 gimnazijoje lankėsi naujasis lietuvių išeivijos vyskupas Paulius Baltakis iš Amerikos. Jau iš anksto gimnazijoje buvo ruošiamasi šiam ypatingam įvykiui. Tautinių šokių grupė smarkiau repetavo, choras ilgą valandą praleido valgykloje lavindamas savo balsus, o už lango statybos darbininkai skubinosi paruošti naujo berniukų bendrabučio pamatus kartinio akmens šventiniui.

Spalio 5 d. buvo saulėta, ir po keturių pamokų mokiniai susirinko prie vėliavos aikštės laukti svečio. Vyskupui atvykus buvo iškelta trispalvė ir ten pat svečias buvo pasveikintas gimnazijos kapeliono kunigo Jono Dėdino.

Mokiniai, mokytojai, vyskupas ir atvykę svečiai susirinko valgykloje, kurioje tęsėsi kalbos, sveikinimai ir susipažinimas su vyskupu. Kalbėjo vokiečių LB krašto valdybos pirm. J. Sabas, gimnazijos direktorius A. Šmitas, evangelikų kunigas Fr. Skėrys, moterų klubo pirm. V. Sabienė ir pats vyskupas. Po to visi pietavo perpildytoje gimnazijos valgykloje.

Po pietų gimnazijos ateitininkai nuskubėjo į mokytojų kambarį, kuriame buvo paruošę kavutę vyskupui ir sendraugiams. Kuopos pirm. Rama Bublytė supažindino vyskupą su šių metų gimnazijos ateitininkais, kurių yra dvylika, ir pasveikino jį, atvykusį į Vasario 16 gimnaziją. Virginijus Jocyus kalbėjo apie mokslinių ateitininkų ligišiolinę veiklą — iškylas, parengimus, šventes ir suminėjo kelis kuopos ateities planus. Vyskupas Baltakis papasakojo nuotykių iš savo jaunystės dienų.

Trečią valandą prie naujo berniukų bendrabučio statybos susirinko pustrčio šimto lietuvių, vokiečių spaudos atstovai ir vokiečių valdžios pareigūnai: Bonnos vidaus reikalų ministerijos atstovas dr. R. von Kempis, Hesseno socialinių reikalų ministerijos departamento direktorius

dr. O. Liebscher, federacinio parlamento narys dr. Kuebler, Hesseno parlamento narys dr. Greiff, Darmstadto apygardos mokyklų direktorius Wicht ir kiti.

Kartinio akmens šventinimo iškilmė pradėta gimnazijos kuratorijos valdybos pirm. kun. A. Bernatono ir direktoriaus A. Šmito trumpomis kalbomis. Dr. von Kempis ir dr. Liebscher, pasakę kalbas, įdėjo dėžę su dokumentais į kartinį akmenį ir jį užmūrijo. Šventinimą atliko vyskupas Paulius Baltakis, dalyvaujant evangelikų atstovui kun. Fr. Skėriui.

Po šventinimo prasidėjo mokinių programa. Choras, vadovaujamas mokyto. A. Paltino, padainavo "Lietuva brangi" ir keletą kitų dainų, o orkestras, kurio vadovas taip pat A. Paltinas, pralinksmino netikėtai lietuš užplūstus žiūrovus. Greitai dingio lietuš lašai, ir tautinių šokių grupė, vadovaujama Ž. Grodbergienės, pašoko du šokius; šokių Aštuonitį palydėjo choras.

Programai sėkmingai ir linksmai praėjus, visi nuėjo į parapijos salę, kurioje svečiai galėjo pasivaikinti ir pasišokti. Šokiams grojo A. Paltinas.

Sekmadienį priešpieť įvyko vyskupo Baltakio susitikimas su lietuvių katalikų parapijų atstovais bei tikinčiaisios vokiečių parapijos salėje. Gausiai dalyvavo ir gimnazistai. Buvo sudaryta komisija, kuri rūpintis Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties paminėjimu 1987 m. Vokietijoje. Komisijon įėjo A. Grininė, V. Bartusevičius ir V. Natkevičius.

Hiittenfeldo katalikų šventovėje Mišias atnašavo vyskupas Baltakis su aštuoniais lietuvišiais kunigais. Buvo suteiktas Sutvirtinimo sakramentas trim gimnazistams — Jonui Venskui, Aleksandrui Januliui ir Andriui Huberiui. Mišiose mokiniai dalyvavo su Lietuvos, ateitininkų ir skautų vėliavomis. Po pietų

skautai turėjo iškilmingą sueigą, dalyvaujant vyskupui. Vyskupo Baltakio apsilankymas pas Vokietijos lietuvių Hiittenfelde praėjo labai gražiai ir sėkmingai. Tikimasi, kad vyskupas vėl apsilankys Vasario 16 gimnazijoje už metų, kai bus pastatytas naujas bendrabutis.

Rūta Kiršteinaitė,
Vasario 16 gimnazijos mokinė

Kas yra lietuvis?

Lietuvius yra žmogus, kuris jaučia, kalba, rašo lietuviškai ir žino Lietuvos garbingus senus laikus. Lietuvius didžiuojasi savo didinga krašto praeiti. Jis nebijo pasireikšti prieš rusų okupaciją ir veikia, kad galėtų padėti kitiems lietuviams kovoti kartu su juo.

Lietuvius nebūtinai turi būti gimęs Lietuvoje. Gali būti lietuvių ir iš Australijos, Amerikos, Brazilijos ir bet kurio krašto.

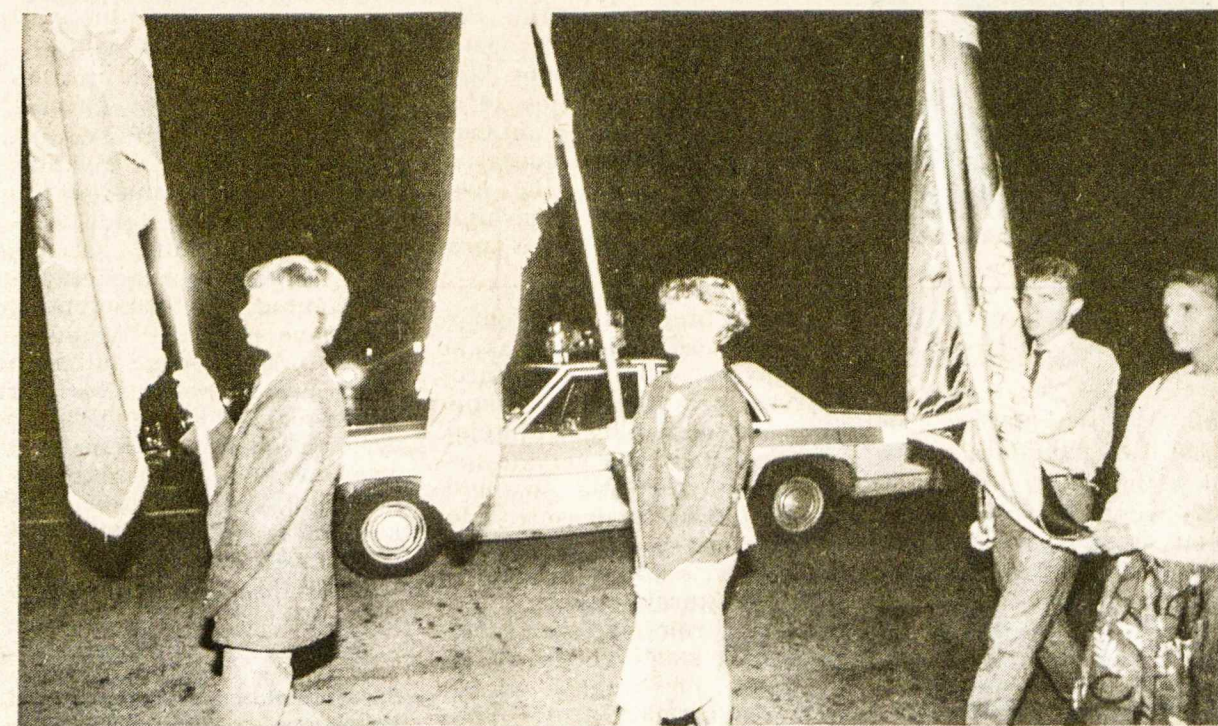
Kanadoje yra sunku būti tikru lietuviu. Čia daug lietuvių yra labai linkę į anglų kalbą, ir jiems visai nesvarbu kas dedasi Lietuvoje, jiems nieko nereikia didinga Lietuvos praeitis. Jie eina į lietuvišką mokyklą ir dalyvauja lietuviškose organizacijose tiek todėl, kad neturi kito pasirinkimo arba todėl, kad tėvai privertė. Tokie žmonės negali būti tikrais lietuvišiais, nes dalyvauja šiose organizacijose be noro. Jie tik eina todėl, kad reikia eiti. Jie nežino šių organizacijų tikros prasmės.

Būti tikru lietuviu nėra lengva, bet nėra neįmanoma. Tos visos organizacijos turi savo prasmę: kad lietuvių vaikai neužmirštų savo tėvynės. Jei mes jose pradėsime aktyviai dalyvauti, visos nenoras išnyks ir tapsime tikrais lietuvišiais.

Lina Mockutė

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

Sukaktuvinio ateitininkų kongreso Tėvynės vakaro eitynėse moksleiviai ateitininkai neša savo vėliavas. Iš kairės: PAULIUS BINDOKAS iš Čikagos, DANA GRAJAUSKAITE iš Kanados Hamiltono, TADAS SLIVINSKAS ir GAILE JONYTĖ iš Toronto
Nuotr. V. Kuprytės

Dvyliktasis lituanistikos seminaras

Šią vasarą, rugpjūčio 4-18, Ohio valstijoje, Kent State universitete, dvidešimt septyni kursantai ir aštuoni lektoriai praleido dvi savaites kartu dvyliktame lituanistikos seminare. Šie intensyvūs universitetinio lygio kursai vyks ta kas vasarą. Dalyvauja ne tik studentai, bet ir šiaip asmenys, kurie domisi lituanistika.

Kursantai pasirinko keturis ar šešis iš dešimties kursų, kurie apėmė gramatiką, literatūrą, istoriją ir kultūrą. Kursai kasmet truputį keičiasi, nors kai kurie lektoriai jau ilgą laiką dėsto seminare. Šiais metais redaktorius Mykolas Drunga dėstė gramatikos pagrindus ir rašybą, prof. Vytautas Kavolis — pokario lietuvių kultūrą, kun. J. Vaisnys — lietuvių kalbos kultūrą, dr. Ilona Maziliauskienė — lietuvių romanus, prof. Antanas Klimas — linksnių vartojimą ir kirčiavimą, prof. Violeta Kelertienė — išeivijos lietuvių poeziją ir prozą, prof. Benediktas Mačiūka — Lietuvos istoriją nuo 1940 m. Visi lektoriai yra specialistai savo srityse ir dauguma yra profesoriai JAV-bių bei Kanados universitetuose.

Seminare susidarė šeimyniška atmosfera. Lektoriai nebuvo tik tolimi pedagogai, bet prieinami žmonės, su kuriais buvo lengva asmeniškai pasikalbėti. O kursantai rišo bendrą išgyvenimą, garsieji kun. Vaisnio diktantai, eilėraščių analizės prof. Šilbajorių.

Darbo turėjome kas vakarą. Reikėjo taisyti gramatines klaidas, skaityti įvairius straipsnius, romanus ir analizuoti eilėraščius. Dažnai dirbdavome iki paryčių, ypač kai reikėjo sekančią dieną įduoti rimtesnį ir ilgesnį rašinį. Bet kursantai buvo nusiteikę darbu: visi tenai norėjo būti, visi norėjo pagilinti žinias ir patobulinti kalbą. Dėl to dirbti buvo lengviau. Savaimė suprantama, ten buvo kalbama tik lietuviškai. Daug kas gal ir nustebtų pamatęs tokį būrį jaunimo tarp savęs kalbant lietuviškai, bet tos dvi savaitės buvo praleistos lietuviškoje aplinkoje — net muzikos klausėmės tik lietuviškos.

Indrė Čuplinskaitė

Maironio mokykloje

Šiemet mokosi 180 mokinių iš 117 šeimų. Keturi nauji mokytojai. Originalus konkursas. Kalėdų eglutė

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Maironio mokykla, š. m. pavasarį atšventusi savo darbo 35 metus rugsejo 21 d. pradėjo naujus mokslus su 180 mokiniu (117 lietuvių šeimų, leidžiančių vaikų į lietuvišką mokyklą). Darbas vyksta entuziastiškai ir pagal nustatytą programą. Vaikai lanko mokyklą gana gerai, ir yra jaučiamas tėvų bendradarbiavimas.

Pasibaigus pamokoms, nesibaigia mokinio diena — didžioji dalis mokinių važiuoja į skautų ar ateitininkų sueigas.

Šiemet į švietimo darbą įsijungė keturi nauji mokytojai: J. Freimanas, D. Puterienė, L. Vaidilienė, B. Pilipaitienė ir Ž. Šelmienė — mokyklų knygyno vedėja.

Lapkričio 9 d. įvyko visuotinis mokyklų tėvų susirinkimas. Tėvai turėjo progą išgirsti informaciją apie Maironio mokyklą ir metų programą iš vedėjos G. Paulionienės, padiskuototi mokyklų darbo klausimus. Mokyklų tėvų komitetas liko tas pats dar vieneriems metams, vadovaujant darbščiajam pirm. Birutei Batraks. Ir šiemet bus paruoštas metinis mokyklų leidinys, kuriame bus kiekvienos klasės ir kiekvieno abituriento nuotraukos, kiekvienos klasės mokinių rašinėliai.

KL Bendruomenės švietimo komisija skelbia lituanistinių mokyklų mokiniams poezijos ir prozos įrašų konkursą. Jis yra savanoriškas — neprivalomas. Mokinių, įvykdę konkursą reikalavimus pagal švietimo komisijos nustatytas taisykles, gauna pinigų premiją, kuri bus įteikta per mokslo metų užbaigimo iškilmes. Štai konkurso taisyklės:

1. Mokinių įsigija albumėlių ar šiaip sąsiuvinį, į kurį surenka (pagal kiekvienai klasei nustatytą kiekį) poezijos arba prozos įrašus iš įvairių asmenų: šeimos narių, giminių, draugų, mokytojų, dvasiškų ir t.t. Įrašai gali būti gauti iš užjūrio ar kitų kraštų ir sudėti albumėlyje. Jie turi būti atlikti prašyto asmens ranka, su jo parašu, vietoje ir data. Įrašai gali būti ir iliustruoti, bet nėra būtina. Tie įrašai gali būti: įvairūs pamokymai, religinės mintys, humanistinės temos arba poezijos-prozos ištraukos iš lietuvių poetų-rašytojų.

Dienos metu klausėmės pasakaitų, o vakarais ruošdavom pamokas, nors kartais vakarais buvo rengiamos bendros diskusijos. Vieną vakarą kalbėjome apie protesto laivą, kuris plaukė per Baltiją šią vasarą. Diskutavome lietuvių politinę ir kultūrinę veiklą. Išskėlėme daug klausimų apie mūsų tikslą ir veiklos metodus, bet sunkiau buvo rasti konkrečių atsakymų. Tarp visų studijų radome laiko ir pramogom. O poilsio diena praleidome parke prie ežero.

Man asmeniškai šis seminaras atvėrė visiškai naują literatūros pasaulį. Šeštadieninėje mokykloje vis studijuojame Maironį, Valančių, Baranuską — Lietuvos klasikus, bet niekad nesusipažįstame su šiandienos poetais ir rašytojais. Pamirštame, kad lietuvių literatūra ir bendrai kultūra ir šiandien vis auga bei keičiasi.

Seminare pirmą kartą susipažinau su dabartinės Lietuvos poetais ir įsigilinau į dabartinius išeivijos literatus. Kiek iš mūsų žinome ar esam skaitę Marcinkevičiaus, Gedos, Bložės, Degutytės, Martinaičio ar kitų poeziją? Lietuva kalba per savo kūrybą, pasiklausykime, susipažinkime su ja. Aš dėkinga, nes turėjau progą tą balsą išgirsti seminare.

Siūlau, kad kuo daugiau tautiečių susidomėtų ir dalyvautų šiuose kursuose. Garantuoju, kad kalba pagerės ir daug įdomių žinių įsisavinsite. Skatinu ypač jaunimą nuvykti į Kento kursus, nes visi žinome, kad lietuvių kalbos lygis išeivijoje smunka ir kultūros pažinimas menkėja. Turime pasinaudoti visomis progomis šias problemas mažinti. Lituanistikos seminaras kaip tik tam ir yra. Kalba ir kultūra mus visus riša — stiprinkime tą ryšį!

Visų iš Kanados dalyvių vardu nuoširdžiai dėkoju KLB švietimo komisijai, ypač V. Biretai, už stipendijas, kurios sudarė galimybę mums taip gausiai dalyvauti. Tikimės, kad savo gilesniu įsijungimu į lietuvių veiklą galėsime atsiliegti už šią pašalpą.

Indrė Čuplinskaitė

Toronto atžalynietės C. GRENKYTĖ ir R. PAJAUJYTĖ tautinių šokių koncerte Lietuvių namuose
Nuotr. B. Tarvydo

Lygumos be pastatų

Vaidžiai ir mintys vasaros stovykloje

Stovyklavietę supo ištisos mylios lygumos. Puri krašto žemė buvo užsodinta žemais kukurūzų augalais. Pačią stovyklavietę sudarė keli pastatai ir daug medžių. Šie buvo daugiausia klevai, nors ir pasitaike gluosnių, berželių su trapiais kamienais ir supuvusiom šakom. Vasaros karščiais dažnai skrido puikus, vėsus vėjelis virš lygumos ir vartė medžių viršūnės lapus, kaip susirūpinęs moksleivis.

Lygumų vėjus galėjome pagauti užkoję aukštai į medžius. Atsisėdęs ant stambesnės šakos, aš kalbėjau su Sirla Rukeyčium. Pakėlę galvas toli galėjome matyti vieną kitą kėlį ar kukurūzų siluštą. Ir Sirla, ir aš, Tylutis, dėvojome juodus drabužius. Jau kelintas senas kunigas mus rimtai klausinėjo, kokia tų tamsių drabužių reikšmė. Negalėjome nei sau, nei kitiems paaiškinti tą įprotį. Reikėjo tik tuo pasitenkinti, kad mum tas juodumas patiko.

Medyje sėdėdamas stebėjau debesis. Sirla aiškino, kad jis norėtų keliauti per išlaisvintus Suvalkus, apsilankyti kaimuose ir tikrai pažinti tokią Lietuvą, kokia buvo prieš šimtmečius.

Medžio šakos buvo išskleistos, kaip rankos. Po jomis matėme einantį Arą Kazokaitį. Aras turėjo ilgus šviesius plaukus. Nors jis nesirengė tamsiai, savo bendrą buvo laikomas filosofu ir mąstytoju. Vyresniems tai buvo tik jaunas, žemas vyrukas didelėm akim ir storais akiniais. Po pažastim, Aras nešiojo mažą knygą. Ir aš, ir Sirla, žinojome, kas toje jo knygoje, nors nebuvome jos skaitę, o tik Arui leidus pavartę. Joje buvo nesi- baigiančios skiltys žodžių ir frazių, kurios kažkaip buvo Arui prasmingos. Knygtė buvo nedidukė. Ji Aras nešiodavo žiemos metu milinės kišenėje, o vasarą — užpakalinėje kelnų kišenėje. Ji buvo žydrai mėlynos spalvos, bet viršelis buvo išraižytas auksinėmis linijomis.

"Ei, Arai, kur eini?" — pasaukė Sirla iš mūsų lizdo viršūnės.

Vėjas Liulevičius

Jaunimui ir kitiems

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS VALDYBA praneša, kad gruodžio 7 d. Toronte įvyks KLJS tarybos suvažiavimas. Tarybos nariams dalyvavimas suvažiavime yra privalomas, tačiau visas lietuviškas jaunimas raginamas dalyvauti šiame rinkiminiame suvažiavime. Šeštadienio vakarą, po suvažiavimo, bus koncertas ir šokiai. Programą atliks čekigietis Darius Polikaitis — duos ištraukas iš savo išleisto pokštėles "Aš čia gyva". Šokiams gros gerai žinomas Čikagos jaunimo orkestras "Aidas".

ŠEŠTOJO PASAULIO LIETU-

VIŲ JAUNIMO KONGRESO rengėjai kviečia visus dailininkus, ypač jaunuosius, dalyvauti dailės parodoje, kuri įvyks kongreso metu (1987-88 m.). Australijoje. Susidomėję asmenys prašomi susisiekti su Faust Sadausku: 7 McKittrick Road, Moorabbin, Victoria 3189, Australia. Kadangi kongresas įvyks Australijoje, kur lietuvių skaičius palyginti nedidelis, bus prašoma, kad dailininkai patys finansuotų savo darbų atsiuntimą ir, jei įmanoma, paaukotų kiek nors savo kūrinių kongreso lešoms padengti.

KLJS

Toronto lietuvių teatrinė grupė "Aitvaras" 1985 m. lapkričio 10 d. suvaidino Lietuvių namuose ANATOLIJAUŠ KAIRIO komediją "Sidabrinė diena". Iš kairės: R. Strimaitis, P. Petrauskas, D. Petkevičiūtė. Spektaklyje dalyvavo 250 žiūrovų

"Sidabrinė diena" Toronte

1985 m. lapkričio 10 d. Toronto lietuvių teatras "Aitvaras", vad. Aldonos Dargytės-Byszkiewicz, suvaidino Anatolijaus Kairio komediją "Sidabrinė diena". Nors teatras visais laikais iškelia arba juokiasi iš visuomenės ydų, tačiau ši 3 v. komedija turi ir satyrinio elemento. Autorius siūžetą pasirinko Igną Jovarą ir jo visuomeninę veiklą. Jovaras yra 18 (!) organizacijų pirmininkas. Kad visuomeninė veikla išgyvena infliacijos pavojų, tai visi žinom, bet tiek organizacijų pirmininkavimas sukuria šaržo vaizdą.

Veiksmas prasideda Jovarų šeimos, švenčiančios 25 vedybinio gyvenimo sukaktį, rezidencijoje. Jovarą vaidino sol. Rimas Strimaitis. Scenos patirtis jį įgalino sukurti tikrą visuomenės veikėją. Jo žmona Salomėja — Aldona Totoraitienė. Jų duklė Sigutė — Dana Petkevičiūtė. Jovaro konkurentas yra Leonas Vilimas — Benius Tarvydas. Leono žmona — Aldona Byszkiewicz. Kaip Jovarai augina gražią ir šaunią dukrą Sigutę, taip Vilimai turi irgi puikų sūnų studentą Darių (Petras Petrauskas).

Komedija nebūtų pilna, jei trūktų senbernio gydytojo Povilo Gylio. Gydytojas (Vytautas Štūkys), patyręs scenos aktorius, nuolat melancholiškai ir neblaiviai dainuoja "Palangos jūroj nuskeno mano meilė".

Britanijos lietuviai

Baranausko minėjimas

Londono St. Kazimiero parapijos klubas 1985 m. spalio 19 d. surengė vysk. Antano Baranausko 150 metų gimimo sukakties minėjimą parapijos svėtainėje. Minėjimą pradėjo klubo valdybos narys Pranas Senkuvienė, pristatydamas minėjimo paskaitininką literatūros laureatą Kazimierą Bareną. Ji sakė, kad mes esame laimingi turėdami vieną iš žymiausių rašytojų išeivijoje savo tarpe šį vakarą.

K. Barenas savo labai kondensuotoje paskaitoje pavaizdavo minėjimo dalyviams Antaną Baranauską su visų jo literatūrinio grožio. Dėl to A. Baranausko raštai yra išversti į japonų, anglų ir kitas kalbas, nes A. Baranauskas mokejo kalbėtis su paukščiais silylej ir su jo medžiaks...

Dail. Marija Barenienė vadovavo meninei daliai. Ji paruošė įvairius, supažindindama su atskiro laikotarpio "Anykščių silėlio" pergyvenimu, kaip jis augo, klestėjo ir kaip tik kelios apykrėives puseles liko... Deklamavo Justinas Černis. M. Barenienė turi labai gražią ir gerą tarėną. J. Černis, ne tik solistas, bet ir buvęs Londono "Vaidilos" aktorius, pui-

kiai atliko deklamaciją. Viena A. Baranausko eileraštį deklamavo Stasys Bosikis.

Programa baigta A. Baranausko dainomis, nes minėjime dalyvavo daug choristų, tad dainos gražiai ir švelniai skambėjo saleje.

Pr. Senkuvienė klubo valdybos vardu išreiškė padėką rašytojui K. Barenui, jo žmonai dail. M. Barenienei, J. Černiui, St. Bosikiui ir minėjimo dalyviams, kurių prisirinkto gana apščiui. Baigdamas pakvietė visus pasilikti saleje užkandžiams ir kartu pabendrauti.

Taip D. Britanijoje buvo paminėtas vyskupas A. Baranauskas, kuris anuomet buvo sviesi lietuviska žvaigždė prieš pradedant austi "Aušrai", kuri prižadino Lietuvai naujam gyvenimui

S. Kasparas

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Amžiaus ir kūrybos šventė

Dailininko Dagio 80 metų amžiaus ir 50 metų kūrybos sukaktis bei pokalbis su juo

RIMAS PAULIONIS

Dail. Jokūbas Dagys 1985 m. gruodžio 16 d. sulauks savo aštuoniasdešimtojo gimtadienio ir paminės 50 metų sukaktį nuo jo pirmo pasirodymo viešoje meno parodoje. 1935 m. Lietuvos dailininkai įsteigė "Lietuvos dailininkų sąjungą" ir surengė pirmą parodą Kaune. Nors dail. Dagys buvo ką tik baigęs meno studijas ir pradėjęs mokytojauti, galėjo pasiūti į Kauną parodos vertintojų komisijai savo darbų, kurie buvo priimti.

1938 m. Dailininkų sąjunga surengė jo parodą savo patalpose Kaune. Parodai dail. Dagys jau turėjo brandžių darbų, padarytų iš įvairių medžiagų, ir visą eilę sumanymų. Po metų ta pati sąjunga surengė parodą Rygoje ir Taline. Ten dail. Dagys pasirodė su viena cementine statula, kuri atkreipė anų kraštų dailininkų dėmesį.

Pokaryje apie dešimt metų dail. Dagys, neturėdamas sąlygų skulptūros darbams, bandė savo jėgas literatūrinėje kūryboje. Jo eilėraščiai ir užrašai buvo išspausdinti trijuose leidiniuose.

Atvykęs į naująjį pasaulį 1951 m., dail. Dagys uoliai emėsi skulptūros darbų. Čia jis daugiausia vartojo medį ir retkarčiais bronzą bei marmorą. Su tais darbais jis daug kartų pasirodė viešose parodose. Jo vardas tapo žinomas kitataučių tarpe ir yra įrašytas JAV ir Anglijos dailininkų knygose.

Vasaros metu būname su dail. Dagiu netolimi kaimynai Wasagoje. Aplankydami jį, vis randame dirbantį. Darbo patalpos jo statytos ir pavaldintos "būda". Tai tikrai labai originali patalpa. Jos kampuose į žemę įkasti stulpai, šonai pridengti įvairiais pritvirtintais langais, po jais yra tankūs metaliniai sietai, nepraleidžiantys uodų.

Kartą ten apsilankė dail. A. Varnas. Jis tą dail. Dagio pastatą pamatęs tarė: "Kaip jis puikiai su aplinka susilieja, su žeme susijungia, lyg iš jos išaugęs būtų". Tai tokia jo darbo vieta — maža, ankšta, bet jam patogi. Čia dail. Dagys dirba keturis mėnesius per metus. Čia jis skulptuoja savo statulas, kurioms medžiagą (daugiausia beržus) turi pats iš savo sklypo iškirsti. Ten pradėtas darbus jis parsišvėję į Torontą, šiltame savo rūsyje užbaigia. Taip gimsta jo menas.

Kartą pateikiau dail. Dagiui visą eilę klausimų, liečiančių jo meną. Jis mielai atsakė ir susidarė abipusis pokalbis.

— Ar reikia nusipiešti norimą vaizdą, prieš jį skulptuojant?

— Taip. Kartais reikia ant popieriaus net keletą pozų nusipiešti ir proporcijas sužymėti ant turimos medžiagos gabalo prieš pradėdant jį apdirbti. O komponuojant plokštumoje, reikia labai tiksliai nupiešti, nes bedirbant formos keičiasi ir susidaro keblumų. Kai turimas medžio gabalas yra savotiškos formos, primenantis tam tikrą figūrą, tada piešinys nereikalingas, o tik atsaragus skaptavimas.

— Ar Jūs savo kūryboje stengiatės perduoti kokią nors mintį žiūrovams?

— Stengiuosi perduoti mano tuo metu jautiamas nuotaikas. Visada vaizduoju žmones: jaunus, pusamžius ar senus, daugiausia liūdnuos, kartais rūšius. Dažnai bedirbant išeina iš anksto nenumatytos išraiškos.

— Pasiėmęs medžiagą, kokių būdu fiziškai įsijungiate į kūrybos darbą?

— Darbo procesas kartais vargina, nes besidarbuojant atsiranda nenumatytos kliūtys. Dažniausiai būnu ramiai nusiteikęs, susitelkęs atliekamam dalykui. Tada nė kiek nepavargdama galiu ilgą valandą praleisti prie darbo, nes susigvenu su kūrinium kaip su savo draugu.

— Kartais pasirinkta medžiaga diktuoja skulptūros galimybes. Ar jaučiate, kad tai kliūtis Jūsų kūryboje?

— Pradėdamas darbą, būtinai stengiuosi išnaudoti turimos medžiagos galimybes, todėl nemažai kompozicijų padarau tokių, kur pati medžiaga diktuoja idėjas. Be tų medžiagų įtaigos kai kurių kompozicijų niekada nebūčiau išgalvojęs. Taigi naudinga bendradarbiauti su gamta.

— Mažai laiko skirate tapybai. Ar yra kokia priežastis?

— Turėjau įgimtą palinkimą tapybai, bet, susidėjęs sąlygoms, pradėjau studijuoti skulptūrą, prie jos pripratau ir nesigailiu. Kartais dėl įdomumo išvykęs į gamtą prisimindavau tapybą. Be to, tapiau, kai nebuvo sąlygų skulptūrai. Tapyboje daug lengviau ir vaizdingiau galima išreikšti turimas mintis. Skulptūros prigimtis ir jos reikalavimai yra visiškai kitokie.

— Ankstyvesniajai Jūsų tapybai būdingi buvo dekoratyvniai raštai bei ryškios spalvos. Ar ši ekspresionizmo įtaka paveikė Jūsų skulptūrą?

— Nuo studijų laikų buvau palinkęs į ekspresiją, žavėjau si tais tapytojais, kurie naudojo stiprias šviesas ir tamsius šešėlius, gal todėl tai atspindėjo ir mano tapyboje. Skulptūroje tarp iškilusių formų, jei tik galima, duodu gilius išskaptavimus, kur gali slėptis formų šešėliai. To siekė ir impresionistai skulptoriai.

— Ankstyvesnėje Jūsų kūryboje retkarčiais matome ir abstraktinių formų. Kartais atrodo, kad ir Jums kyla noras pasitraukti nuo realizmo ir pereiti į abstraktą?

— Nesijaučiu abstraktais — nebylėmis formomis. Kaip tapyboje, taip ir skulptūroje abstraktas tinka tik kaip papuošimas, ko nors dekoravimas. Abstraktas savo prigimtimi yra taikomas menas. Kas stengiasi išraišti nebūtas formas bei vaizdus, nuslysta į sensacijas. O tai ne menas. Rimtuose meno kūriniuose tarp realių formų gali būti ir abstraktinių.

— Ankstyvesniuose Jūsų kūriniuose randame daugiau tradicinių formų, kurios lengvai suprantamos. Vėlesni darbai atrodo daugiau sudėtingi.

— Taip, ankstyvesnieji mano darbai buvo ne tik realiesni, bet ir natūralesni, todėl suprantamesni. Vėlyvesnieji linkę į deformuotą natūrą ir į mistinę nuotaiką. Tų formų įvedimas turi daugiau kūrybos negu natūralios, randa savitą stilį. Menui tai labai svarbu.

— Ar dažnai naudojotės nuotraukomis kūryboje?

— Ne. Iš nuotraukų dariau tik Maironio, Vydūno ir skautų įsteigto Baden-Powellio skulptūrinius veidus.

Dail. DAGYS, sulaukęs Kanadoje 80 metų amžiaus ir 50 metų kūrybos sukakties. Šalia jo — medžio skulptūra "Užgesę žiburiai"

Premija už mokslo veiklą

JAV LB kultūros taryba 1985 m. Lietuvių Bendruomenės literatūros premiją (\$3000) skirs už 1983-1984-1985 metais išleistus lituanistinės tematikos humanitarinio turinio mokslo veikalus arba esminių straipsnių rinkinius.

1. Premijos siekti gali ir nespausdinti veikalai, rankraščiai, bet kada parašyti. 2. Premijai bus priimami ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba parašyti veikalai. 3. Paskutinė data vei-

— Ar Jums yra padaręs įtakos kuris nors žymus menininkas? Ar yra šiaurės Amerikoje koks skulptorius, kurio darbai jums atrodo ypatingesni?

— Nemanau, kad koks nors vienas autorius būtų užkariavęs mano mintis ir paveikęs mano darbo būdą. Bendra laiko dvasia tikriausiai turi šio kio tokios įtakos, nes seku spaudą ir pasidairau parodose. Iš išeivijoje esančių lietuvių skulptorių daugiausia žaviuosi V. Kašubos darbais. Lietuvoje irgi yra nemažai dėmesio vertų skulptorių.

— Ar turite specifinį stilijų savo skulptūroje?

— Mano darbus sunku įsprausti į esamų stilijų ar srovių rėmus. Juos žmonės atpažįsta kaip "dagiškus", kurie turi tam tikrų grubumo ženklų ir ilgokas linijas.

— Kuri medžiaga skulptūroje yra Jums patraukliausia?

— Apsigyvenęs Kanadoje, pradėjau vartoti beveik tik medį, nes tai ne per brangi ir švari medžiaga. Mažus objektus buvo galima kurti net gyvenamame kambaryje. Šiame krašte skulptūras žmonės laiko kambariuose, o medis tam yra tinkamiausias.

— Ar turite naujų užsimonimų savo kūryboje?

— Noriu tęsti tradicinę savo kūrybą, tik vis stengtis, kad būtų tobulesnė, prasmingesnė ir originalesnė. Labai sunku ar visai neįmanoma patenkinti visas užgaidas.

— Ar šiandieną kaip dailininkas jaučiate, kad pasiekėte visa, kas buvo norėta?

— Jaučiuos, kad meno pasaulyje ne veltui gyvenau ir stengiausi. Tarp daugelio savo darbų randu ir tokių, kuriais tikrai galiu pasigėrėti. Ir jeigu jie būtų ne mano, o kitų autorių, sakyčiau — tai tikrai vertingi ir nepakartojami darbai. Laimingas esu, kad turiu ir gerbėjų ir niekintojų. Juk visiems neįtiksi.

— Esate žinomas, kaip patyręs dailininkas. Ar turite patarimų jaunesniems menininkams?

— Kas turi nepakeičiamą ir visą laiką jį persekiojantį patraukimą kūrybai, tas težengia jį tą miglotą pasaulį. O kas tegalvoja apie garbingą, malonų ir lengvai laurus skinantį užsiėmimą, tarsi šalina nuo tų apgaulingų minčių.

Sveikiname Jus, susilaukusį ne tik podeimantinio amžiaus, bet ir pasiekusį brandžios kūrybos pakopą.

Scena iš ANATOLIJAUŠ KAIRIO komedijos "Sidabrinė diena", kurią 1985 m. lapkričio 10 d. Toronto Lietuvių namuose suvaidino aitrariečiai. Nuotraukoje aktoriai: V. Štūkys, D. Petkevičiūtė, Nuotr. B. Tarvydienės

"Antras kaimas" Bostone

J. V. SUDUVAS

Satyrinio teatro "Antras kaimas" trupė, vadovaujama ilgamečio jos vadovo ir režisieriaus Tito Antanaičio, lapkričio 16 d. pasirodė Bostono Lietuvių klubo scenoje. Vaidybiniais pokštais, ir prieš plauką braukdama, vertė gausią žiūrovų auditoriją garsiai juoktis, o tarpais ir karčiai nusičiaudėti...

Dailiosios literatūros rūsį — satyra visais laikais savo kandaus juoko ryškė plakė žmonių aistras, apsilėidimą, savanaudiškumą, valdančios klasės korupciją. Nuo romėnų Juvenalo, ispanų Cervanteso su savo nemirtinguoju "Don Kichotu", per prancūzų klasiškus Moljerą, La Fontaine, rusų Gogolį, mūsiškį dr. V. Kudirka, Pulgį Andriųsį ir Antaną Gustaitį satyra buvo ir yra visuomenės mėgstamas literatūros žanras.

Žmonės mėgsta juoktis, išsivaduoti iš slegiančios, banalios kasdieninės gyvenimo rutinos, dvasinės įtampos. Amerikiečių ir apamai anglosakų visuomenėje visokie satyrinio pobūdžio teatro pastatymai, televizijos vaidinimai publikos labai mėgstami. Prie jų mums lygintis būtų tik svajonė! O mūsų tremties sąlygose scenoje pastatyti didesnę apimtį panašios rūšies veiklą-komediją reikia paruošti profesinių aktorių ir tinkamą įrengimą.

Čikagieškis "Antro kaimo" teatras, taikydamasis prie besikeičiančių modernaus gyvenimo ir aplinkos reikalavimų, atsisakė tradicinių scenos reikalavimų — brangių dekoracijų, vaidintojų aprangos, grimų ir sudarė vien judrų satyrinio teatro grupę, kuri bent iš dalies patenkina mūsų dramos teatro trūkumą.

Per savo beveik 20 metų gyvavimo laikotarpį "Antras kaimas" su savo spektakliais yra aplankęs beveik visas didesnes mūsų lietuviškas kolonijas. Parengęs gražų būrelį jauniosios kartos aktorių, sutraukia daug žiūrovų, ypač jaunimo, kuris kiems lietuviškiems parengimams yra pasyvus.

Bostono lietuvių publikai "Antras kaimas" atvežė mozaikinę vaidybos programą, susidedančią iš dviejų dalių. Pirmoje buvo suvaidinti sceniniai vaizdeliai: dramos konkursas, meilės istorijos, tėvai ir vaikai, lietuviškas automobilis, atostogos, atostogos!... Antroje dalyje sovietinės kronikos gabaliukai: gamybinis susirinkimas, sovietinė pra-

tas bus pranešta siuntėjams. Už paštoose užkliuvusias ar dingusias siuntas Kultūros taryba neatsako. Jų įsėkojimo rūpinasi patys siuntėjai. 7. Prie kiekvieno veikalo pridamas lydraštis su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. 8. Premijos siekti gali viso pasaulio lietuvių išeivijos kūrėjai.

Šios premijos siekiančius veikalus siųsti vertinimo komisijos pirmininko adresu: Dr. Augustinas Idzelis, 17916 Hillgrove Road, Cleveland, Ohio 44119, USA.

JAV LB kultūros taryba

monė, šeima, pensija, vėdeta, lituanistika suaugusiems, liaudies teismas. Užbaigai — radijo, video programa: vietinės žinios, plokštelių muzika, gyvas pasikalbėjimas, pranešimai. Tarpe dviejų valandų programos buvo įterpta 15 minučių pertrauka.

Kai kuriuose vaizdeliuose buvo paliestos vietinės kolonijos veiklos aspektai, žymesni asmenys, organizacijos: pvz. vietinės lietuvių radijo "Laisvės varpas" programų transliacijos, kaimyninės Brocktono kolonijos aktualijos. Vykusiai interpretuotas banalus dramos konkurso posėdis, dalyvaujant pačiam premijos mecenatui (Eugenijus Būtenas). Jauna profesorė-kalbininkė (Jūratė Jakštytė), panaudodama algebros lygčių ženklą lentoje, bando išaiškinti studentams lietuvių kalbos rasybos dėsnius, kurie nuo J. Jablonskio mirties dar vis nebajoti tvarkyti (iš sovietinės kronikos).

Visi grupės aktoriai gerai paruošti, scenoje laisvai jaučiasi. Svarus ir taisyklingas lietuvių kalbos vartojimas, nemaišant angliškų žodžių bei posakių. Anglų kalba, jeigu ir vartojama, tai tik specialiam tikslui, atskirais sakiniiais.

Vaidino: Vida Gilvydienė, Jūratė Jakštytė, Indrė Toliuštė, Eugenijus Būtenas, Edvardas Tuskenis, Arvydas Vaitkus. Režisierius, teatro steigėjas ir ilgametis jo vedėjas-prievaizda — Algirdas Titus Antanaitis. Dailininkas — Vincas Lukas. Garsų ir šviesos efektų tvarkytojas — Jonas Kaunas, kuris turėjo nemažai vargo su Bostono LK scenos niekados tinkamai nesutvarkyta prožektorių sistema.

Dvieji dešimtmečių laikotarpėje "Antro kaimo" aktorių sudėtis, be abejonės, keitėsi, tačiau teatras niekad neprarado būdingo savo bruožo — satyros akimis žvelgti į mūsų buities negeroves. Savo vaidybinio dinamizmo iš visos grupės išsiskiria: Eugenijus Būtenas, Vida Gilvydienė ir Edvardas Tuskenis.

Ji Bostoną "Antro kaimo" teatrą pakvietė Lietuvių skautų sąjungos Skautybės fondo valdyba, kuriai vadovauja v.s. Česlovas Kiliulis. Šiais metais fondas mini savo veiklos dešimtmetį. Fondo valdybą sudaro: v.s. Česlovas Kiliulis, ps. Dalia Zikienė, v.s. Kostas Nenortas, s. Saulė Satienė, ps. Julius Špakevičius, v.s. dr. Jurgis Gimbutas ir s. Mykolas Banevičius. Dešimtmečiui paminėti rengėjai išleido skoningą "Antro kaimo" programos knygelę, kurią lietuviškos tautodailės ornamentais iliustravo dail. s. Vytautas Dilba. Vaidinimas sutraukė daug gražaus skautiško bei kitų organizacijų jaunimo ir vyresniųjų kartos asmenų.

Iš pasikalbėjimo su "Antro kaimo" aktoriais sužinota, kad teatras ruošiasi aplankyti Australijos lietuvius. Linkime jiems laimingos kelionės!

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

Devenų kultūrinio fondo išleista

Jūratės Statkutės de Rosales knyga

"BALŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE" galima užsakyti sekanciu adresu: DKF, P. O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA. Kaina — JAV \$15.00, plius persiuntimas. Taip pat galima užsisakyti J. Andriaus LIETUVOS ŽEMĖLAPI — (JAV \$6.65), M. Karašos — "GYVENIMO SŪKURIUOSE" (JAV \$15.00).

Toronto lietuvių jaunimo tautinių šokių grupės "Atžalynas" vadovai po metinio koncerto Lietuvių namuose. Iš kairės: vyr. vadovė L. Pacevičienė, V. Vitkūnaitė, V. Dovidaitytė, R. Turūta, M. Hurst, D. Krivaite Ntr. B. Tarvydo

Mažai žinoma aušrininkė

Vandos Daugirdaitės-Sruogienės veikalas apie Liudviką Malinauskaitę-Šliūpienę

J. V. SUDUVAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Eglė Amerikoje

Atvykęs į Niujorką, jaunuolis Šliūpas pradžioje patyrė daug vargo. Padirbėjęs pas apylinkės ūkininkus, kur darbas buvo sunkus, o atlyginimas menkas, pėsčias sugrįžo į Niujorką. Mieste rado didoką būrį lietuvių imigrantų, kurie visi, būdami katalikai, buvo lenkų įtakoję. Neturėjo nei lietuvių kunigo, nei savo papirijos. Su savo bičiuliu M. Tvarausku 1884 m. Šliūpas spalio mėnesį pradėjo leisti lietuvišką laikraštį "Unija", norėdamas pabrėžti bendradarbiavimą su lenkais: "Pirma imsimė bendradarbius iš Europos, kurių tarpe Eglė užima ne paskutinę vietą... Teisybė, jos mūza ne pirmaeilė, bet anais laikais mažą buvo ir tokių" — rašė Šliūpas (35 p.).

Laukdamas atvažiuojant į Ameriką Liudvikas savo laiškuose jai rašė: "Pamatysi, Liudyte mieloji, kad dar ant galo šių metų bus pas mus lietuvis kunigėlis ir bažnyčia. Lietuviškai giedos "Pulkim ant kelių" N. Yorke taip pat kaip ir Lietuvoje. ... Dieve duok sveikiems laimingai pasimatyti. Tave meilauja ir tikrai bučiuoja tavasis amžinai — Jone-lis..." (37 p.).

"Pagaliau, kai Eglei suėjo 21-ri metai, gimines sutiko, kad Liuda tekėtų už jau pagarsėjusio 'litvomano', netikėlio — rašo V. Sruogienė. Išleido ją į Ameriką su sąlyga, kad ji tekėsianti ktaliku bažnyčioje apsirengusi balta suknele su 'velioniu'."

Atvykusį į Niujorką, ir ištekęjusį už Jono Šliūpo, Malinauskaitė susidūrė su Amerikos gyvenimo tikrove, kaip ir visi naujieji ateiviai. Apie tai rašo pats Šliūpas: "Kadangi mano pajamos buvo visai menkos, tai Eglė, ilgai nelaukdam, pasisiekio darbo kaklaryščių fabrike ir, namo darbą parsinešusi, kas savaitę uždirbdavo bent 6-8 dol. To užteko pragyvenimui, o kartais dar ir pridėti prisiedavo apmokėjimui 'Lietuviško balso' išlaidų". "Unijai" sustojus, ji redagavo Šliūpas.

Dirbant visuomeninį darbą, Šliūpų namuose lankytojų netrūko. Visi domėjosi lietuviškos parapijos steigimu. Tame laikotarpyje iš Europos į Ameriką vyko pati didžioji imigracija. Žmonės laukė atvykstant kun. Antano Varnagorio, kuris turėjo pradėti lietuviškas pamaldas Niujorke. Steigėsi pirmosios lietuviškos organizacijos. Padidėjo ir Šliūpų šeima — 1886 m. gimė pirmoji duktė Aldona. Ji vėliau savo atsiminimuose apie tėvų to meto gyvenimą taip rašė: "Liuda Šliūpienė buvo savo vyro veiklos auka. Ant jos pečių krito visa namų ruošia. Ji virė, kepė duoną, skalbė, tvarkė skurdų butą, kūreno anglimis. Šliūpų šeimoje niekad nebuvo pakankamai pinigų, pradžioje teko daug vargti... Mama suprato tėvą ir palaikė jo idealus. O tais laikais, kada mūsų išeiviai Amerikoje buvo mažai apsišvietę, lietuviškos išlaikymas buvo labai svarbus. Motina buvo labai švelni, bet tvirto būdo, santykiai tarp tėvų buvo geri, namuose bėrnių negirdėdavau. Motina mokojo nesiskųsdama verstis labai sunkiomis gyvenimo sąlygomis... Buvo su-

manė, linksmo būdo, bendradarbiaudama su vyru turėjo į jį didelės įtakos" (42-43 p.).

Visuomeninė veikla

Nežiūrint materialinių sunkumų, atvykusi į Ameriką Eglė neapleido ir visuomeninio darbo: padėjo vyrui redaguoti "Lietuvišką balsą", rašė straipsnius, kūrė populiarius eilėraščius, skaitė paskaitas. "Tik atvykusi į Ameriką Eglė sudomino išeivius savo paskaita apie "Aušrą" Lietuvos mylėtojų dr-ję, mano įkurtoje" — rašė Šliūpas. Savo poezijoje Eglė, kaip ir visi to meto aušrininkai, buvo romantikė:

*Tarp aukštų pilių, medžiass apklotų,
Skambėjo giesmės vaidilutų.
Skambėjo daina liūdnam mergaičių
Ant garbės didžiū Lietuvos dievačių.* (30)

Tarp jų yra nemaža ir visuomeninių bei didaktinių posmų:

*Tolimam krašte, tarp svetimųjų,
Mes neužmiršom dienų senųjų...
Kiekvienas vienybėje visad gyvena,
Ir meilė laiko nuo prosenių.
Nes vien meilė ir sutikimas
Yra iš nevalios visų išrišimas.* (55)

Eglė buvo ir lietuviško teatro pradininkė Amerikoje. Pati rašė trumpus sceninius vaidelius, kaip "Be sumnenės", "Netikėtai", pati vaidino, deklamavo savo eilėraščius. Eglės dukterų pasakojimu, rašo Vanda Sruogienė, jų motina dalyvavusi daugelyje lietuviškų parengimų, vaidinimų, gražiai eilėraščius deklamavusi, pati organizavusi chorus ir juose dainavusi. "Būdavo apsilvikiusi lietuvišku tautiniu kostiumu, kaip tuomet vilkėta — šilkinis languotu sijonu, juodu aksominu kikiuku, ilgais karoliais ir spalvotais kaspinais ant galvos" (57).

Tačiau laikai keitėsi, šeima didėjo ir ekonominės problemos spaudė. Šliūpas, užsiėmęs laikraščiais ir visuomeniniais reikalais, neturėjo laiko rūpintis šeima, kuri skurdo. Pradėjo reikštis nuomonių skirtumai, įjieskijimas kelių padidinti šeimos pajamas, kurių negalėjo Amerikoje duoti nei lietuviškas visuomeninis darbas, nei laikraščiai. "Kas tau svarbiau, susirinkimas, ar šeima? Štai vaikai pusbasi, nuplyšę, neužtenka pinigų net pienui, o tu tegalvoji apie savo laikraštį, apie susirinkimus, apie rietenas su kunigais ir naujajen-kiais" — kalbėjo vyrui žmona (48 p.).

Pagaliau buvo sutarta, kad Šliūpas kuriam laikui paliks visuomeninę veiklą ir stos į Marylando medicinos mokyklą įsigyti gydytojo profesijos, o žmona su vaikais išvažiuos į Lietuvą pas savo gimines atostogauti.

Šliūpai Scrantone

1891 m. Šliūpas baigė medicinos mokslus Marylando universitete. Atvykus iš Lietuvos liudvikai su vaikais, pagaliau Liuda, po kelių gyvenamųjų vietų pakeitimo, pastoviai įsikūrė Scrantone, Pensilvanijoje 1895 m. Čia Šliūpas kaip gydytojas buvo populiarius tarp europiečių imigrantų, nes neturtingus dažnai gydė nemokamai. Materialinės šeimos sąlygos žymiai pagerėjo, atsirado daugiau laiko ir visuomeniniams reikalams. Tada Eglė jau trijų mažų vaikų motina nepadėjo plunksnos: rašė ir poeziją, ir visuomeninius didaktinius

straipsnius, polemizavo spaudoje.

*O mano dainos, jūs mano draugystė!
Malonė man, tikra prietelystė,
Jūs dvasios maldos mano liūdumo,
Ir sunkių dienų mano graudumo...*

"Kaip visuomenininko, laikrastininko ir daktaro žmona tuo laiku Eglė turėjo didelės įtakos mūsų išeivijai" — rašo V. Sruogienė. Savo straipsniu 1898 m. "Pasikalbėjimas su moterimis", išspausdintame "Vienybėje lietuvininkų", ji įrodinėjo būtinumą moterims šviestis, mokytis. Tai buvo anuo metu nauja mintis (54 ir 55 p.).

"Tuo laiku Šliūpų namuose Scrantone svečiavosi ir visuomenės veikėjai iš kitų JAV miestų ir žymios asmenybės iš Lietuvos. 1911-1920 m. tarpe buvo atsilankę kan. Juozas Tumas-Vaižgantas kartu su kun. K. Olšausku rinkę aukas "Saulės" namams statyti Kaune, rašytoja Žemaitė-Zymantienė, muzikai Mikas Petrauskas, Stasys Šimkus ir kiti. 1913 metais, lydimas Martyno Yčo, tuometinės carinės Rusijos Dūmos atstovo, atsilankė dr. Jonas Basanavičius, atnešęs šeimai didelį džiaugsmą, kaip "Aušros" steigėjai-bendradarbiai".

Po I D. karo, atsikuriant nepriklausomai Lietuvos valstybei, Šliūpų šeima — dvi dukterys — Aldona, Hipatija ir sūnus Kęstutis buvo jau užaugę ir Amerikoje baigė mokslus. 1920 m. visi atvažiavo į Kauną ir dirbo svarbiose pareigose: Aldona kaip gydytoja, Kęstutis — užsienio reikalų ministerijoje. Motinos išauklėti buvo patriotais ir gerai mokojo lietuvių kalbą. Motina Liudvika-Eglė mirė Kaune 1928 m. Prieš mirtį prisiminė, kad yra išsipildęs didžiausias jos troškimas, apdainuotas jaunystės metų eilėraštyje: "Tai yra laimė už visas didžiausias — Lietuvos laisvę akimis datirti" (81 p.).

Knyga gražiai atspausdinta M. Morkūno spaustuveje Čikagoje, gausiai iliustruota ne vien Šliūpų šeimos, bet ir žymiųjų aušrininkų, rašytojų bei visuomenininkų nuotraukomis, asmeninėm laišku faksimilėmis, labai vertingom mūsų kultūros istorijai. Savo monografinio pobūdžio veikalą istorikė V. Sruogienė baigia viena Eglės parašyta 3 v. komedija "Netikėtai", išspausdinta 1910 m. Filadelfijoje. Tuo ji pabrėžė, kad Eglė laiko mūsų dramaturgijos pirmtakė.

Knygos viršelį puošia Liudvikos Malinauskaitės-Eglės jaunatvės portretas. Knyga įdomi visiems besidomintiems mūsų tautos ryškiųjų žmonių gyvenimu.

Atsiųsta paminėti

I LAISVE, politikos žurnalas, 1985 m. rugsejis, nr. 94 (131). Redaktorius — Vacys Rociūnas, 7328 Midland Rd., Independence, Ohio 44131, USA. Administratorius — Jonas Prackapas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, CA 93305. Metinė prenumerata JAV, Kanadoje, Australijoje — \$7, kitur — \$5.

Erlenas, VEJO VARTAI. Nove-lės, Išleido kun. Pr. Vaseris. Australija, Melbourne, 1985 m., 195 psl. Kaina — \$7.

Vytautas Bagdanavičius, MIC, ŽMOGAUS STUDIJS, sekant Tomo Akviniečio "Summa contra gentiles" antrąją knygą. Tekstas rašytas mašinėle. Autoriaus leidinys Čikaga 1985 m., 129 psl.

Paklydau gintaro rūmuose

Algirdo Landsbergio "Vaikai gintaro rūmuose"

AURELIJA BALASITIENĖ

Vienas didžiausių dramos kritikos autoritetų — Samuelis Johnson (anglas, 1709-1884) yra taip išsireiškęs apie menišką kūrinio vertę: "Didysis literatūrinis menas pasireiškia tikslingame prigimties atvaizdavime, bet ne iškraipytose fantastiškų įsivaizdavimų kombinacijose". Tos minties dvasioje bandysiu išsitar-ti apie Algirdo Landsbergio 3 v. dramą "Vaikai gintaro rūmuose". Autor.us, laimėjęs net kelias literatūrines premijas, visuomenėje plačiai išpopuliarėjo savo drama "Penki stulpai turgaus aikštėje". Tai produktyvus įvairių literatūrinių žanrų kūrėjas (eilėraščiai, novelės, premijuotas romanas "Kelonė", dramos), literatūros žinovas, kritikas, periodinės spaudos bendradarbis.

Prieš ketverius metus JAV LB kultūros tarybos premijų šventėje Klivlande turėjau malonumą su A. Landsbergiu pasikalbėti apie jo naujausią veikalą, tada pavadintą "Eglė, žalčių karalienė", už kurį jam buvo paskirta anų metų JAV LB kultūros tarybos literatūros premija. Jau tada, trumpai pasakodamas savo dramaturinį, autorius sužadino literatūros mylėtojų smalsumą, sudomindamas originaliu fantastinio ir gyvenimiško elemento junginiu. Praėjo daugiau kaip ketveri metai nuo to įdomaus pokalbio ir autoriaus paskaitos. "Vaikai gintaro rūmuose" man tapo nauju, nepažįstamu veikalu, ypač pakeitus jo pavadinimą.

Pirmame veiksmo mus pasitinka pažįstama šių dienų Amerikos aplinka, pažįstami, kiek sutirštinti ir sušaržuoti charakteriai, bet gyvi ir dinamiški. Amerikos priemiesčio gimnazijos 13-18 metų suamerikėję paaugliai yra vaizduojami kaip modernios jaunimo epochos tipai. Rimas žaviis Krišna, kitas jaunuolis iš karto pasirodo kaip griežtai "priešbranduolinis peacemaker", žavimasi jau seniai pamirštu Vudstoku, ginčijamasi dėl "rock" ir "disco", pajaukiami tėvai, geriamas "Heineken" alus, diskutuojamas seksas ir tyčiojamosi iš visko, kas yra lietuviška. Tik viena Vilija, svajinga, romantiška mergaitė, skiriasi iš jų visų kaip ne tos planetos būtybė. Ji puikiausiai orientuojasi li-tuanistikoje, pataiso kitų klaidas, išverčia žodžius (rape — išniekinimas) ir iš kalbos atrodo dešimtmečiais nutolusi nuo savo bendramžių. Apykvaile, naivi ir tuščia Rūta jau dar labiau išryškina, pati svajodama apie šokėjos karjerą, kurios viršūnę mato tik savo motinos katutėse. Blankus apyjaunės motinos tipas, į sceną išeinantis tai grasi-nančiai, tai kokeriška-svajin-gai, tampa originalia simbo-line figūra, kuri, kad ir ne visai sėkmingai, kaip koks geometrinis ratas, apjungia veikėjus, įskaitant ir iš Lietuvos atvykusį profesionalą režisierį, ambicingą teatrolą.

Veiksmas prasideda pirmos "Eglės, žalčių karalienės" pastatymo repetacijos metu. Gyvi dialogai, atstus ir sąmojingas charakterių susikirtimas iš karto juos išryškina ir užmezga pirmąsias fabulos gijas. Vilija (iš pradžių atrodė, kad motina) įsimylėj režisieriu, o jos simpatija Tomas tą pastebi ir išgyvena stiprius pavydo jausmus. Motinos vaidmuo palieka neaiškūs, lygiai kaip ir jos santykis su režisieriumi. Skaitant įmantrius jaunuolių pasisakymus, pradeda atrodyti, kad tai nesama paauglių, kaip autoriaus nurodyta, nei gimnazistų, bet universiteto studentų, mokančių ištisai Notre Dame giesmę ir ją nuolat kartojančių bei dainuojančių, todėl ir jų pokalbiai labai derinasi su jiems skirtais vaidmenimis. (Paauglių kelias generacijas pati gerai pažįstu tiek iš savo pačios šeimos, tiek iš ilgamečio darbo lituanistinėje mokykloje ir jaunimo organizacijoje).

Veiksmui vystantis, autorius išryškina konfliktą, kylantį tarp Tomo ir režisieriaus, ir kurį koncentruojasi skaitytojo dėmesys. Iš jo tikimasi kažko nepaprasto, sukrečiančio, nuostabaus. Režisierius yra talentingas aktorius, puikus kalbėtojas, pasakotojas, mo-

kytojas. Perėmęs Žilvino vaidmenį, jis pavergia Viliją, kuri pagaliau nebeįjėgia atskirti sceninės iliuzijos nuo gyvenimo realybės. Režisierius stauga pasidaro ciniškas: "Niekad nepasitikėk teatralais. Mes palendami po bet kuria oda ir vėl nusineriam, kaip žalčiai". Ir vėliau, sulaukęs kvietimo į savo išsivajotą darbą, viską meta, palikdamas nepastatytą veikalą, neatsisveikinęs su Vilija, įsitikinęs, kad "praeis trys mėnesiai, ir ji nežinos, ar mano akys mėlynos, ar rudos."

Teorija reikalauja, kad bet kurio literatūrinio kūrinio nagrinėjimas ir aptarimas ne-taptų turinio atpasakojimu, todėl, norėdama sužadinti skaitytojų smalsumą, toliau nepasakosiu turinio ir neišdousiu pabaigos.

Dramoje (taip paties autoriaus klasifikuojamas veika-las) apstu puikių ir modernių scenos efektų, žaidžiant šviesomis, specialiai pritaikytais garsais, kaip kad širdies plakimo imitacija įtampai padidinti trečiojo veiksmo pradžioje, kai "nužudomas" Žilvinas — režisierius ir simboliškai nužudoma motina, kuri iš tikro yra tik šešelyje dukšnojusi rugių "bobutė" — iškamša. Sceninės detalės, kaip Žilvino "žarnų" demonstravimas, jas pagaminant iš įvairių raudono atspalvių konfeti) (konfeti — tai smulkios popieriaus skiautelės, iš kurių "žarnų" padaryti neįmanoma. Ar ne geriau tiktų "serpentini") įvairios veido kaukės, blykčiojančios diskotekinės šviesos teikia dramoms veiksmui moder-nios dinamikos pobūdį, įvedant tiek fantastinį, tiek siur-realistinį elementą su geru absurdo teatro žiupsniu.

Teatru skirtoje veikale didelį vaidmenį atlieka autoriaus sukurti dialogai, kuriuos ne vien stumiamas veiksmas, bet ir logiškai grindžia-mas veikėjų charakteris. Dia-logai nuosekliai derinasi su autoriaus sukurtais vaidme-nimis, tačiau kai kurie itin įmantrūs posakiai ne visada atitinka gyvenimo tikrovę, kai penkiolikinis jaunuolis paklaustas savo draugo, kaip jis atrodo žalčio imitacijoje, atšauka "... kaip orangutan-gas, kuris neranda išvietės". Ir kodėl režisieriaus monologe (p. 21) reikalingi tokie išsireiškimai, kaip "jedritvai"? Kraujas, žarnos, išplėtos mėšos gabalų grūdimas į tigruko gerkle dirbtinai sukelia modernių televizijos žiaurumų imitaciją, o šešiolikamečio Rimo tėvų palyginimas "Ju lūpu skonis, ašarotos braškės" lieka manieringa tuštuma.

Nuo pat pirmųjų veikalo eilučių skaitytojas yra verčiau-mas įjieskoti simbolikos, remiantis senovine lietuvių tautos mitologija ir ją gan vykusi-ai perkeltant į dabartį. Tačiau perskaičius dramą daugiau negu vieną kartą, sunku buvo rasti vieną pagrindinę ryškią mintį, kuri paprastai privalo slėptis bet kurio žan-ro literatūriniame veikale. Jei "Vaikai gintaro rūmuose" yra sceniškai gyvas, idomus ir dinamiškas veikalas, tai, pasiekus pabaigą, nusileidus paskutinį kartą uždangai, ne-noromis kyla klausimas: "Na, ir kas norėta parodyti?" Galima būtų tvirtinti, kad mo-dernioje literatūroje tolimes-nis vyksmas paliekamas skai-tytojui ar žiūrovui interpre-tuoti bei spėlioti, tačiau tam tikras pagrindinis leitmotyvas privalo jam duoti pagrindu-s. Neįjieskant Landsbergio dramoje nei literatūrinę ver-tę menkinančio didaktinio elemento, nei patriotinius jausmus keliančių idėjų, bū-tų svarbu rasti kurį nors vi-suotinių žmogiškųjų proble-mų palietimą, apie kurį, kaip pagrindinę ašį, telktųsi į dra-mos formą įrėminta autoriaus gyvenimo filosofija. Tai įžiū-rime ne vien Šekspyro trage-dijų visuotinumą, bet ir šio šimtmečio Ibseno, Tennessee Williamso ir kitų veikaluose.

Algirdo Landsbergio neabejo-tinas talentas ir gilus inte-lektas leidžia jo gerbėjams jam statyti pačius aukščiausius reikalavimus. Gal todėl ir "Vaikai gintaro rūmuose" manyje nesukėlė to pasigėrė-jimo, kurio tikėjau, pažiū-rusi jį iš jo ankstyvesnių kū-rinių.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Konkursinė metinė filatelistų paroda rugsėjo 26 d. buvo surengta Britanijos Boltone. Pirmą vietą ir pereinamąją Boltono filatelistų draugijos premiją laimėjo H. Vaineikis. Parodai pateikęs šešis pašto ženklų lapus su pirmaisiais ir paskutiniaisiais nepriklausomos Lietuvos ženklais. H. Vaineikis renka ir kitų valstybių pašto ženklus, bet daugiausia pastangų skiria Lietuvai. Sudaryti gerą Lietuvos pašto ženklų rinkinį dar nėra lengva, nes jos ženklų nedaug tėra pasaulinėje rinkoje. Boltono filatelistų draugijos pirm. F. Mills pasveikino H. Vaineikį ir pakvietė jį sekančioje parodoje padaryti pranešimą apie Lietuvos istoriją ir jos pašto ženklus.

Sukautvinis "Darbininko" koncertas su lyrinio soprano Daiva Mongirdaite ir baritonu Algiiu Grigu, turėjęs įvykti spalio 6 d., buvo atidėtas sekantiems metams. Šiame koncerte buvo norima įteikti premijas "Darbininko" paskelbto romano ir novelių konkurso laimėtojams, tačiau iki tos datos tebuvo gauti du romanai ir vienas novelių rinkinys, pasirašyti slapyvardžiais: Ūdos romanas "Iš tili Lietuvą minėjo", Šaltvykslės romanas "Tysliava" ir Daivos novelių rinkinys "Grynoji rasa". Konkursas pratęsiamas iki 1986 m. kovo 1 d. Premijos bus įteiktos "Darbininko" 70 metų veikalui skirtoje koncerte sekanti pavasarį.

"Margučio" vedėjas Petras Petrutis spalio 6 d. Čikagos ir apylinkių lietuvių pakvietė į didžiąją Jaunimo centro salę, kur buvo surengtas vietinio lyrinio soprano Paurimės Ragienės ir svečio gitaristo Lino Dambravos koncertas. Solistei akompanavo pianistas Manigirdas Motekaitis. Savo pasirodymui ji buvo įjungusi penkias Stasio Gailevičiaus dainas, Algio Bražinsko "Benamio dainas", klasikinių G. Mahlerio dainų ciklą, operų arijas iš V. A. Mocarto "Figaro vestuvių" ir A. Dvožako "Undinės". Gitaristas L. Dambra yra klasikinių kūrinių atlikėjas, sėkmingai savo koncertą š. m. gegužės 30 d. turėjęs Vėnzuos sostinėje Karake, Tere-sos Careno teatre. Ten jis programon buvo įjungęs net ir F. Mendelssohno, J. S. Bacho gitarą atliekamą kompoziciją. Čikagiečiai jo koncerte pasigiedo lietuviškų kūrinių. Deja, gitara Lietuvoje ne-prigijo, mūsų kompozitoriai jai nieko nesukūrė.

Kun. prof. dr. Pauliaus Rabi-kausko, SJ, veikalą "Krikščioniš-koji civilizacija Lietuvoje", parašytą italų kalba, yra išleidusi Boniardi leidykla Milane. Veika-las turi dvi dalis: viena apima šv. Kazimiero gyvenimą, kita — Vilniaus universitetą, jo 400 metų sukaktį. Autorius išsamiai nagrinėja šv. Kazimiero kilmę, joje ne-rasdamas nė lašo lenkiško kraujo. Šv. Kazimiero garbinimas nesirio-bojo vien tik Lietuva ir Lenkija. Jis taipgi reiškėsi Italijoje, Bel-gijoje ir Vokietijos Bavarijoje. Kun. prof. dr. P. Rabiakauskas, SJ, taipgi išsamiai aptarė Vilniaus universiteto istoriją, jo įsteigimą 1579 m. Universitete dėsytuojuis dirbo daug svetimtaučių mokli-ninkų, kurių eilėse buvo ir italų. Kalbėdamas apie Vilniaus univer-siteto dabartį, autorius nusiskun-džia, kad ši lietuviškoji instituci-ja yra rusinama. Net ir disertaci-jas doktoratams tenka rašyti rusiškai arba iš lietuvių kalbos versti į rusų kalbą.

Aiteininkų federacijos valdyba jau 1980 m. nutarė rūpintis, kad būtų išleista prel. prof. dr. Prano Kuraičio, aiteininkijos pradininko ir ilgamečio dvasios vado, filo-sofinių raštų rinktinė. Jai paruoš-ti buvo pakviesti Antanas Vaičiū-laitis ir dr. Juozas Girnius. A. Vaičiū-laitis sutiko surinkti įvairiuose spaudos leidiniuose išbarstytus prel. prof. dr. P. Kuraičio raštus ir suredaguoti leidinį "Pranas Ku-raičio, Filosofijos raštų rinktinė", o dr. J. Girnius — parašyti biogra-finę tų raštų autoriaus apybraižą. Raštų pajieškose talkino dr. Kazys Pemkus. "Aiteitis" leidyklos ve-dėjo dr. Algio Norvilo pranešimu, veikalas jau paruoštas spausdini-mui, bet dar neišspėstas lėšų klau-simas. Talkon kviečiami visi prel. prof. dr. P. Kuraičio buvusieji mokiniai ir gerbėjai. Prenumerato-riais bus laikomi asmenys, atsiun-čiant bent \$25. Leidėjai laukia ir rė-mėjų su šimtaine dolerių ar dar di-desne suma. Čekiai rašomi "Li-thuanian Catholic Federation 'Aiteitis' vardu ir siunčiami dr. Al-gui Norvilui, 4036 W. 91st Place, Oak Lawn, IL 60453, USA.

Dail. L. J. Paškauskaitė vilnie-čius pakvietė į savo estampų pa-rodą "Lietuvos mokslininkų por-tretai". Ji yra sukūrusi ištisus gra-fikos darbų ciklus — "Kultūros ir meno veikėjai", "Jaunieji respub-likos mokslininkai", "Žmogus ir technika". Parodai buvo skirti ge-riaušieji šių ciklų pavyzdžiai.

Televizijos ekranuose buvo ro-domas vaizduojęs filmas "Ne-bylys", sukurtas pagal J. Tumo-Vaižganto apysaką. Šio spektak-lio kūrėjai — scenarijaus autorė Valentina Pauskelytė, rež. Vid-mantas Bačiulis, dail. Vytautas Merkys ir vyr. operatorius Jonas Gurskas. Pagrindinius veikėjus sukūrė jauni Kauno dramos teat-ro aktoriai. Tinkamų vietų filma-vimui buvo įjieskoma Lietuvos liau-dies buities muziejuje Rumšikė-se. Nemajūnuose netoli Birstono, gimtosiose J. Tumo-Vaižganto Svėdasų apylinkėse.

Klaipėdos parodų rūmuose bu-vo surengta dviejų klaipėdiečių seserų dailininkų — Irenos ir Fe-licijos Kačenauskaičių grafikos darbų paroda. Jai jos sutelkė šešias dešimtis oforto ir litografijos technika atliktų darbų. Seserų Kačenauskaičių kūriniai jau buvo ro-dyti Taline, Liepojoje, Maskvoje, Alma Atoje bei kituose miestuose veikusiose parodose. Su jais taip-gi turėjo progą susipažinti dailės mylėtojai Lenkijoje, Vietname, Suomijoje, Danijoje, abiejose Vo-kietijose.

Vilniaus "Lėlės" teatro rež. Ri-mantui Driežniui jau seniai buvo kilusi mintis šio teatro spektaklius vaikams rodyti lauke. Ta mintį jis įgyvendino rugsėjo 14 d. "Lokio" restorano kiemelyje suvaidinta A. Gudelio pjesė "Dailidė. Perkūnas ir velnias". Ji yra tautosakinio stiliaus pasaka, skirta vaikams nuo šešerių iki dešimties metų. Šios pjesės veikėjai — Dailidė, Velnias, Laumė, Perkūnas, sceni-no veiksmo erdvė — dangus, žemė, požemis. Dailidė vaidino Evaldas Mikaliūnas, Velnia — Juozas Marcinkevičius, Perkūną — Vilius Kirkilionis, Laumę — Janina Gudžinevičiūtė ir Marija Leikauskaitė. Aktorius E. Mika-liūnas dainavo, aktorė E. Piskū-naitė grojo smuiku. Spektaklį lau-ke šiltai sutiko su vaikais pasivaikš-čioti išėjusios šeimos.

Anzelmas Matutis-Matulevi-čius, mokytojas ir poetas, rašęs vaikams, po sunkios ligos mirė Alytuje rugsėjo 21 d. Velionis gi-mė 1923 m. sausio 7 d. Suvalki-joje, Zomėnės kaime. Baigęs Mari-jampolės mokytojų seminariją 1942 m., mokytojavo Santaikioje, Simne, Seirijauose, Alytuje. Ei-lėraščius rašyti pradėjo 1937 m., būdamas keturiolikos metų moks-leiviu. Visą savo gyvenimą atidavė vaikų literatūrai. Jiems buvo skir-ti rinkiniai — "Gėnių kalvė", "Li-va-vorykštė ežerą semia", "Vyurių vainikas", "Girios televizorius", "Milžinių šaukštas" ir kt. Lietuvos komjaunimo premiją 1972 m. lai-mėjo už eilėraščių rinkinį "Ge-nių kalvė", respublikinę premiją 1974 m. — už knygą "Girios televi-zorius". Jam taipgi įteiktas tar-pautinis danų pasakininko K. Ander-sono diplomats. Palaidotas Aly-taus kapinėse. Vienam nekrologo cituojamas prasmingas velionies eilėraščio posmas, kviečiantis vai-kus ateit prie Nemuno, prie gi-rios, kad jis, girdėdamas jų dainą, jaustųsi Tėviškę nemiręs...

Vilniaus konservatorijos salė-je buvo surengtas autorinis kom-pozitorių Jūratis Baltramiejūnai-tis ir Giedrius Kuprevičiaus kon-certas. Televizijos ir radio vai-ku choras, vadovaujamas A. Gir-dziausko, atliko J. Baltramiejū-naitės dainas J. Marcinkevičiaus žodžiais ir jos ciklą "Nupynė žemė žalią krepšėli" (žodžiai L. Gutaus-ko). Jos vokaliniu ciklu "Lelija baltoji", kurio žodžių autorius taipgi yra L. Gutauskas, progra-mon įsijungė sol. S. Jonyhaitė ir liaudies instrumentų ansamblis, divertismentu — kamerinis Lietu-vos kompozitorių sąjungos an-samblis su savo vadovu I. Kučins-ku. Vokaliniame ciklu "O, žeme, gražuolėle" J. Baltramiejūnaitė buvo panaudojusi S. Nėries žo-džius. Ši jos kūrinių ir G. Kupre-vičiaus vokalinių ciklų "Išiklausyk" (žodžiai V. Onačio) atliko sol. R. Maciūtė. Koncertan taipgi bu-vo įjungtos G. Kuprevičiaus "Aš-tuonios liaudies dainos" styginių kvartetui, "Žaidimai" dviem for-tepijonam, "Žalčio sonata" ir pre-ludijam. Atlikėjai — M. K. Čiur-lionio kvartetas, pianistai L. Gry-bauskienė, K. Grybauskas ir S. Potanika.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

daisė Kanados ir JAV paštinių darbų darbingumas buvo beveik lygus, o dabar nuo 1972 m. amerikiečiai paštininkai savo darbų darbingumą kanadiečius pralenkė net 50%. Kanados pašto tarnautojai neateję į darbą pralenkia ne tik kitus valdžios tarnautojus, bet ir kitų šalių paštininkus. D. Fisheris, buvęs socialistų atstovas Kanados parlamente, savo skiltyje "The Toronto Sun" dienraštyje lapkričio 20 d. dabartinę pašto tragediją pastarųjų 17 metų laikotarpyje susieja su tokiomis paštininkų unijų vadais, kaip J. Davidsonas, J. C. Parrotas visos Kanados mastu ir M. Perraultas Montrealyje. Tuos karinguosius paštininkų vadus sekė ir tebeseka kitų pašto tarnautojų unijos, įsitikinusios, kad valdžios išdo parama yra neišsami.

Naujos darbo sutarties dabar siekia 4.000 tarnautojų unija pašto administracijoje. Pašto vadovybė jų skaičių nori sumažinti keliais šimtais, o unijos vadas D. Gagnonas ramiau sariai reikalauja algų padidinti net 20%, nors tų pašto raštinių metinės algos jau dabar yra nuo \$19.000 iki \$22.000. Kitose įmonėse raštinkai gauna mažesnius atlyginimus. Remdami administracijos tarnautojų uniją ir jos reikalavimą, nelegalų streiką Kvebeko mieste buvo pradėję paštininkų unijos nariai. Jų gretose televizija rodė ir karingą jų vadą J. C. Parrotą. Streiką

teko užbaigti, kai jis buvo pripažintas nelegaliu. Administracijos tarnautojų sutarties derybos dabar yra nutrauktos. Jie nori oficialaus streiko savaitę prieš Kalėdas, jeigu nebus patenkintas jų reikalavimas algas padidinti 20%. Metiniai atlyginimai kitiems kanadiečiams dabar yra didinami 4-5%.

Paštinių unijos vadas J. C. Parrotas į komisijos pasiūlytas Kanados pašto reformas atsiliepė CTV televizijos tinklo programoje "Question Period". Pasak jo, paštas negali siekti pelno, nes ji parūpina paslaugas, o ne kokius nors parduodamus gaminius. Esą niekas nereikalauja, kad nuostolio neneštų krašto apsaugą tvarkanči ministerijai. Ji neturi jokių pajamų. Sukstas J. C. Parrotas klausia: "Kodėl iš pašto reikalaujama pelno? Jo tikslas yra parūpinti ne pelną, o paslaugas". Vartotojų ministeris M. Cote, tvarkantis Kanados pašto reikalus, pranešė, kad specialios komisijos paruoštos rekomendacijos bus stropiai svarstomos iki kovo mėnesio. Tada vyriausybė turės padaryti galutinį sprendimą. Dienraštis "The Globe and Mail" lapkričio 20 d. paskelbė vedamąjį apie Kanados paštu siūlomas reformas. Komentuodamas pašto paslaugų atidavimą privačiai bendrovei, dienraštis pastebi: "Daug kanadiečių tokį žingsnį suiktų plojimu".

Šachmatų ir futbolo varžybos

K. BARONAS

Meisteris Kasparovas

Meisterio vardą G. Kasparovas turėjo laimėti š. m. vasario mėnesį, tačiau pirmenybių vadovai, matydami Karpovo pralaimėjimą, ilgai užsitiesusi žaidimą nutraukė. Jų motyvai: abu žaidėjai išvarę, nebėra tinkami tęsti tolimą varžybą. G. Kasparovas griežtai protestavo, šaukdamas pirmenybių salėje, kad nuo pralaimėjimo A. Karpovą apsaugojo Sov. Sąjungos šachmatų ir pirmenybių vadovai.

Kodėl A. Karpovas yra vadovų proteguojamas? Jis yra šešias is eilės meisteris, tikras rusas, kompartijos narys, politiškai labai aktyvus, komсомоlo centro komiteto narys, sovietinio taikos fondo pirmininkas (iš čia pinigai plaukia į užsienį), už nuopelnus komunizmui apdovanotas Lenino ordinu. Jam gyvenime egzistuoja (persikyręs su žmona) tik šachmatai ir marksizmas. Partija jam padovanojo gražią vilą prie Maskvos, "Mercedes" automobilį su telefonu. Jis turi užsienyje banko sąskaitas, turtingas žmogus. Prieš jį meisteriai yra buvę trys žydai — Botvinkas, Smyslovas ir Latvijos žydas M. Talis, armėnas Petrosjan, rusas Spaskis, atitęsęs nuo politinio gyvenimo. Tad suprantama, kodėl už Karpovo pečių stovėjo kompartija.

G. Kasparovas yra 22 m. (A. Karpovas 34), žydo ir armėnų sūnus. Iki 1975 jo pavardė buvo Veinšteinas. Gyvena jis su motina 4 kambarių bute Baku mieste. Turi prastą "Volgos" automobilį, partijos narys. Užsienio korespondentams jis pareiškė: "Esu greičiausiai marksistas".

Nemėgsta pavergėjų

Vilniškiams "Sporte" š. m. lapkričio 2 d. pedagogas V. Gaidamonis rašė, kad Vilniaus, Kauno ir kt. miestų žiurovai labai nesveatingai priima svečius. Pristatant žaidėjus, audringais plojimais palaidmi savų miestų sportininkai, o pranešėjui skelbiant svečių pavardes, pasigirsta švilpimai, užgauliojimai. Laiško autorius nesaiko kurios tautybės sportininkams tie protestai taikomi, tačiau visiems yra aišku, kad lietuviai ne vieną kartą savo pyktį išlėjo prieš pavergėjų rusą. Vienas Kanados lietuvis, aplankęs Kauną, tvirtino, kad švilpimai ir "bū" šauksmai, žaidžiant lietuviams prieš Maskvos, Leningrado ar kt. miestų komandas, girdimi net prie Laisvės alėjos. Kartą tūkstantinė minia po vieno rungtynių pasipylė iš Vilniaus "Žalgirio" stadiono į Gedimino miesto gatves, šaukdama "šalin rusai!", "tegyvuoją Lietuvą" ir t. t. V. Gaidamonis kreipiasi į sportininkus, kviesdamas svečiams parodyti daugiau kultūringumo.

Klaipėdos "Atlantas" kovoje dėl teisės žaisti antroje Sov. Sąjungos lygoje, nugalėjo mūsų uostamiestyje Kuibysėvo "Krylja Sovetov" komandą 2:1. Įdomu, kad gerojai surusinta Klaipėda savo vienuolių neturi rusišką komandą sudėtis: V. Bujanauškas, E. Tumasonis, O. Mozūraitis, S. Česnauskas, R. Tavoras, R. Daugėla, K. Ruzgys, R. Butkevičius,

Žolės riedulys

Sekmingai sezoną užbaigė Šiaulių "Tauro" žolės riedulio atstovai. Lietuvaitės, laimėjusios Sov. Sąjungos pirmenybėse trečią vietą, vėl padarė didelę staigmeną taurės varžybose, laimėdamos pirmą vietą. Tokiu būdu šiaulietės dalyvaus Europos taurės rungtynėse. Sov. Sąjungos žolės riedulio rinktinėje žaidžia net keturi lietuvaitės. Tuo tarpu pasaulinėse jaunųjų rankinio pirmenybėse Seoulo Sov. Sąjungai atstovavo trys mūsų šalies žaidėjos — Daiva Kalakauskaitė, Jolanta Žemaitytė ir Aušra Miklušytė, padėjusios iškovoti pirmą vietą.

Winnipeg, Manitoba

PARAPIJOS MUGĖ. Lapkričio 17 d. skaniai paruoštais pietumis pasibaigė Sv. Kazimiero parapijos metinė mugė-bazaras, užtrukęs 3 vakarus. Šiais metais pajamos nebuvo daug ką didesnės negu pernai. (Gal dėl to, kad ką tik pasibaigė vyskupijos įsakytu vakartinė vietinės katalikų šalpos ir Sv. Tevo kelionės rinkliava, kuriai vietos lietuviai gausiai aukoję). Bet lankytojų mugėje kas vakarą būdavo daug. Šeštadienį, mugės dar nepasibaigus, visos lentynos buvo tuščios. E. Galinaitytė, kuri jau daugelį metų kas vakarą pardavinėja šios loterijos bilietukus, sudarė progą daugeliui atsilankiusių laimėti vieną ar kitą daiktą. Šeimininkės taip pat gerai pasidarbavo, maitindamos kas vakarą atsilankiusius svečius su šiltos vakarienės patiekalais. Daug pasidarbavo ir tie, kurie visai prisidėjo prie šio metinio renginio. Gal daugiausia iš jų plūso klebonas prel. J. Bertašius, kuris dažnai ne vien tik rūpinasi viską paruošti, bet ir darbu prisideda.

Valgant pietus, parapijos komiteto išd. J. Grabys, padedant mūsų jauniesiems, traukė bilietukus su pavardėmis didžiosios loterijos laimėtojų. Sekretoriavo Nijolė Pastrak. Tą sekmadienį Winnipege prasidėjo žiema su šalčiu ir pūga. Pirmasis šio sezono sniegas iškrito spalio 8 d., bet po to vėl buvo gražių dienų ir tą sniegą ištirpė. Dabar visi pradeda ruošti Kaledų šventoms, Naujiems metams.

Ateitininkų žinios

Studentų ir moksleivių bendrų Kūčių ruošimu rūpinasi valdybos. Smulkesnės informacijos galima sužinoti pas valdybos narius.

Studentai susirinkime paraišė 35 atvirukus sąžinės kaliniams. Darius Čuplinskas kalbėjo apie "Amnesty International" organizacijos paskirtį ir darbus.

Studentų žiemos kursai — slidenėjimo stovykla Vermonte bus gruodžio 25 — sausio 1 d. Reikia būtinai užsiregistruoti iki gruodžio 16 d. Kaina — \$110. Čekį rašyti: Lithuanian Catholic Students' Association "Ateitis" Inc. ir drauge su registracijos forma siųsti Algijui Lukoševičiui, 87-38 95th St., Woodhaven, N. Y. 11421, USA. Atsivežti miegamais, rankšluostais, pagalvė užvalkalą. Kas turi muzikos instrumentą, prašoma atsivežti. Vykstantiems į kursus teikiama finansinė parama. Kreiptis į dr. O. Gustainienę.

Jaunučių ir jaunių susirinkimas — gruodžio 7, šeštadienį. Abiejų kuopų bendros Kūčios bus gruodžio 15 d. pas seses. Ruošiami Kūčioms pritaikyta programa.

Baltiečių demonstracija bus gruodžio 8 d., 12 v., rotušės aikštėje. Reikės paruošti 500 balionų su kalinių pavardėmis. Moksleiviai, studentai ir sendraugiai kviečiami prie šio darbo prisidėti. Galintieji pagelbėti prašomi atvykti tą dieną 9 v. į Latvių namus, 491 College St. (prie Bathurst gatvės) O. G.

Skautų veikla

• "Šatrijos" tunto vadovybė, kviečia vyresnes skaites ir vadoves dalyvauti žmogaus teisių demonstracijoje gruodžio 8, sekmadienį. Rinktis 9 v. ryto Latvių namuose (491 College St.), kur bus paruošiami plakatai, balionai... Iš anksto pranešti apie dalyvavimą fil. ps. D. Barzdžiutei tel. 661-0342. Demonstracija rengia Kanados baltiečių federacija.

• "Rambynų" tunto vadovijos posėdis — gruodžio 9 d., 7.30 v.v.

• LSB vyriausio skautininko G. Kuzmiene apdovanota ordinu už nuopelnus su rėmėjų kaspinu, už nuolatinę paramą Toronto skautų ir tulką Romovus stovyklavietei. Ji tip pat buvo ilgus metus Romovus sekretore.

• Lapkričio 24 d. "Rambynų" skautų tuntas gražiai paminėjo Lietuvos kariuomenės ir skautų 67 metų sukaktį. Iškilmingose Mišiose dalyvavo organizuotai su vėliavomis. Po Mišių įvyko iškilminga sueiga. Vyriausio skautininko įsakymą skaitė vadeiva dr. fil. ps. A. Dailidė, o rajono vadas S. V. Turūta prisegė 50 metų skautavimo ženklukus — S. F. Mockui, j.v.s. H. Stepaicui, j.v.s. B. Stundziui. Per tunto įsakymus į valt. laipsnį pakeltas tunto adjutantas R. Punksis. Apie Lietuvos kariuomenę kalbėjo j.v.s. H. Stepaits, o apie LSS — S. V. Turūta. Laužo programai vadovavo tunt. pav. ps. A. Kalinauskas.

• Draugovės, kurios dalyvauja Kūčių pasirodymuose, renka siųs reikią tų po Maironio mokyklos pamokų gruodžio 14 d., 12.30 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Pasirodymus tvarko sesė Aldona Sergautienė, tel. 279-0862.

• Birutės draugovės sueiga — gruodžio 5, ketvirtadienį, 7.30 v.v., pas sesę D. Steponaitienę. Sk. vytis H. Steponaitis kalbės apie moterų teises.

D. Barzdžiute

"AUŠROS" ŽINIOS

York lygos krepšinio pirmenybėse George Harvey gimnazijos patalpose "Aušros" vyrų krepšinio komanda laimėjo dvejus rungtynes lapkričio 21 d. prieš "Range Taverną" 79:48 (43:21).

Lapkričio 25 d. "Aušra" rungsi su "Kenwood" komanda ir laimėjo 82:67 (39:23). Žaidė: S. Arlauskas 20, R. Underys 8, R. Sysak 18, A. Valickas 6, V. Gataveckas 16, K. Bartusevičius 2, V. Dementavičius 4, R. Ton 8.

Sekandios rungtynės: George Harvey pat. gruodžio 2 d., 8.45 v.v., prieš "Baker Dozen", gruodžio 11 d., 7.30 v.v., York Humber pat. prieš OTHG, gruodžio 18 d., 7.30 v.v., George Harvey pat. prieš "Righteous Brothers", K. S.

VERUTĖ DEMERECKAITĖ laimėjo antrą vietą ir gavo žymenį iš "Manitoba Wheelchair Association" kaip gera kėglį žaidėja 1984-5 m. Ji nuo jaunų dienų mėgo sportą. Kartą prieš daugelį metų ji, šokdama plaukymo baseine nuo lentos, susižeidė ir dabar turi naudotis vežimėliu. Bet tai nesulaiko jos nuo sportavimo. Ji dažnai yra dalyvavusi Kanados tautinėse, šio sporto olimpiadose. Gerai mokedama lietuvių ir anglų kalbas, ji retkarčiais padeda mūsų parapijos raštines reikaluose. Ev. Fedaras

Sudbury, Ontario

PRIEŠKALĖDINĖS PAMALDOS apylinkės lietuviams bus gruodžio 21 ir 22 d. d. Kristaus Karaliaus šventovėje: šeštadienį, 7 v. vakaro, Mišios ir po jų išpažintys, sekmadienį, 9.30 v. ryto, išpažintys ir Mišios. Pamaldas laikys kun. J. Staškus iš Anapilios.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

7 3/4% už 90 dienų term. indėl.

8 % už 6 mėn. term. indėlius

8 1/2% už 1 m. term. indėlius

9 % už 2 m. term. indėlius

9 % už 3 m. term. indėlius

9 % už pensijų planą

7 % už specialią taup. s-tą

6 1/2% už taupymo s-tas

6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 11 %

už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):

su nekeičiamu nuosimčiu

1 metų 9 1/2%

2 metų 11 %

3 metų 10 %

(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ar 3 metų 9 3/4%

(variable rate)

AKTYVAI virš 47 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Telefonas 489-1543

(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y3.

HURONIA PROPERTY APPRAISALS LIMITED

77 Kennedy St. West, Aurora, Ont. L4G 2L6.

Telefonai 773-6480 arba 225-5699

Alfonsas Garbenis, j.v., B. Eicon. C.R.A., savininkas.

Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių mortgičių, palikimų, investicijų ir kituose nekilnojamo turto pardavimo bei pirkimo reikaluose.

RE/MAX

renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.

associate broker

4887 dundas st. west
lillington, ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

ISLINGTON-RATHBURN gat. S vieno aukšto namas, trys miegamieji, dviratinės, užbaigtas rūsys. Šviesus, erdvus, traukė, tylioje gatvėje. Kaina — \$159,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.

Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.

Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES

Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliudžius

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. Nemokamas įkainojimas.

Lietuviams 10% nuolaida. Skambinti telefonu

(416) 545-6556 Hamilton, Toronto ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų term. indėlius	7 3/4%
		180-185 d. termin. ind.	8 %
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	8 1/2%
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	9 %
		term. indėlius 3 metų	9 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-tą	9 %
Ketvirtadieniais	10-8	spec. taup. s-tą	7 %
Pentadieniais	10-8	taupomąją s-tą	6 1/2%
Šeštadieniais	9-1	depozitų-čekių s-tą	6 %
Sekmadieniais	9-12.30		

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo 11 %

mortgičius nuo 9 1/2% — 11 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiamie narių gyvybės pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Darami pataisymai bei persiuvimai.

406 Roncesvalles Ave.

Telefonas 536-5936 ir

Telefonas 762-7775

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED

48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

TYPE MASTER GRAPHICS

MES KRAUDOMĖS!!!

1985 m. gruodžio 16 d. jau būsime

3425 DUNDAS ST.W., Toronto, Ont. M6S 2S4

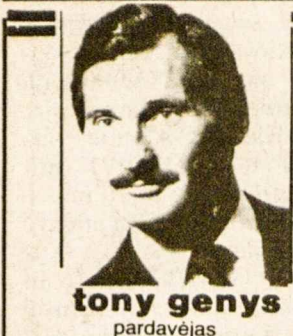
(kampas Dundas ir Windermere, pirmame aukšte)

Renkame knygas
lietuvių, anglų ir
prancūzų kalbomis.

Turime geras, naujas
XEROX mašinas.

Savininkės —
Vida Šiaučienė ir
Lina Kulavičienė

(416) 769-5411

tony genys

pardavejas

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mano rūpestis.
2. Pasirinkdami mane, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Genysui tel. 239-3991, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

an independent member broker

"RE/MAX professionals inc.

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8

bus: (416) 239-3991
res: 231-2839

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — **RICARDAS KYBARTAS,**
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju,
nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechanikai
★ Taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

A. a. Juozo Stalioraičio atminimui žmona Bernadeta Stalioraitienė paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$100.

I Elzės Jankutės atsiminimams išleisti fondo sąskaitą "Paramoje" įnešė: O. Indrelienė \$15; Buntinai iš Čikagos \$43; N. Navickienė \$25; E. Fedaras \$20; I. Adomavičienė \$30.

Skaitytojas A. Poškus, sveikindamas "TŽ" darbuotojus Kalėdų ir Naujų metų proga bei linkėdamas geriausios sėkmės, atsiuntė \$30 auką.

Vilniaus krašto lietuvių sąjungos centro valdyba, įvertindama "TŽ" paslaugas jos veiklai, atsiuntė padėkos laišką ir \$25 auką. Sąjungos pirmininkas yra Albertas Misiūnas, gyvenantis Detroito.

Prof. Pranas Jucaitis, pasižymėjęs gamtos moksluose Lietuvoje ir JAV-se, 89 metų amžiaus, uoliai skaito lietuvišką spaudą. Jis yra "TŽ" skaitytojas-rėmėjas, gyvenantis Rocky River, Ohio. Atsiuntė prenumeratą už 1986 metus.

"Tėviškės žiburį" skaitytojai, keičiantieji savo adresus, prašomi aiškiai pažymėti pilną savo vardą bei pavardę ir nurodyti ne tik naująjį, bet ir senąjį adresą. Kartotekojų yra daug panašių pavardžių, ir dėl neaiškios informacijos įvyksta klaidų.

Vasario 16 gimnazijai ir jos berniukų bendrabučio statybai paaugojo \$1,000. Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas, \$150 Pr. Basevičius, \$100 J. Petruskas, \$30 M. Senkuvienė, \$20 E. Adomavičienė (visi iš Toronto). Dėkojame paauguojusiems šiai lietuviųbės išlaikymo institucijai paremti. Šiuo metu ji aukų ypatingai reikalinga, nes tenka statyti berniukams bendrabutį. Aukus siųsti: L. Tamošauskas, 236 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6J 3E1 arba KLB kr. valdybos išdinininkui J. Kristolaičiui. Torontiečiai gali aukas įnešti lietuvių bankeliuose gimnazijos sąskaitai. Paauguojusieji 15 ir daugiau dol. gauna kvitus, tinkamus nuo pajamų mokesčių nurašyti.

L. Tamošauskas, KLB švietimo komisijos narys gimnazijos reikalams

"Toronto Life" žurnalo s. m. gruodžio numerio yra išspausdintas ilgas aprašymas apie Taikos ir laisvės žygį Baltijos jūroje. Jo autorius yra kanadietis Barry Callaghan. Dalyvauti toje išvykoje ji pakvietė draugai latviai. Radijo programos pokalbyje jis pareiškė, kad ji sudomino politinis projekto naivumas bei fantastiškumas. Žurnalo adresas: 59 Front St. E., Toronto, Ont. M5E 1B3. Tel. 364-3333.

Anglų kalbos kursai naujiesiems kanadiečiams York universitete (Glendon Campus, Bayview a. Lawrence Ave.) prasidės 1986 m. sausio 25 d. ir truks 10 savaitių. Jie taikomi asmenims galintiems susikalbėti angliskai, bet norintiems pasitobulinti. Bus trys grupės — pradinė, vidurinė ir pažengusioji. Adresas: Peter M. Brunner, Centre for Continuing Education, York University, 4700 Keele St., North York, Ont. M3J 2R6. Tel. (416) 667-3403.

Savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva" 45-rių metų sukaktis paminėta lapkričio 30 d. specialiu spaudos vakaru Toronto Lietuvių namuose, surengtu rėmėjų būrelio. Stp. Varanka rengėjų vardu pasveikino susirinkusius ir pakvietė K. Dambaraite programos pranešėja. "NL" darbuotojus sveikino gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinai, "TŽ" red. kun. Pr. Gaida, KLB pirm. adv. A. Pacevičius. "NL" vardu kalbėjo jos redaktorė B. Nagienė ir jos leidėjų valdybos pirm. J. Šiaučulis. Raštišką sveikinimą atsiuntė pirmasis "NL" red. V. Dagilis, gyv. Toronto. Koncertinę dalį atliko "Sutartinės" kvartetas, vadovaujamas N. Benotienės, ir "Atžalyno" šokėjų grupė (vidurinioji), vadovaujama V. Dovidaitytės. Atskirai pasirodė akordeonistės — D. Girklytė ir D. Pargauskaitė. Visiems rengėjų vardu padėkojo Stp. Varanka, pranešdamas, kad "NL" stambiausias sumas — po \$500 paaugojo Toronto Lietuvių namai ir O. Delkus. Iš viso aukų surinkta apie \$1,500. Aukus rinko O. Indrelienė ir A. Stepaitytė. Linksmoji dalis buvo skirta vaisėms, šokiams ir loterijai.

I spaudos vakaro pabaigą atvyko ir anksčiau kviestoji viešnia Ontario kultūros ir pilietiško ministerių dr. Lily Munro. Ji pasveikino "NL" bei susirinkusius lietuvius ir su jais pabendravo apie valandą laiko.

Klivlando jaunosios kartos dainos vienetas "Uzdainuokim", vadovaujamas muziko ir sporto veikėjo A. Bielskaus, koncertavo Anapilio salėje gruodžio 1, sekmadienį, 4 v.p.p. Devynių jaunų vyrų grupė, akompanuojama muz. J. Govedo, atliko gana ilgą pyne lietuviškų ir nelietuviškų dainų, laimėdami šiltą publikos dėmesį. Jiems talkino jauna solistė Rasa Krokytė iš Filadelfijos ir kanklininkė Elena Mulolytė. Pranešėjos pareigas sklandžiai ir drąsiai atliko Renė Motiejūnaitė. Publika nebuvo gausi, bet gerėjosi vieno dainavimo ir ilgais plovimais išprašė porą dalykų priedo. Koncertą rengė Lietuvos kankinių parapijos kultūrinė komisija, vadovaujama sol. S. Ziemelytės, visiems išreiškė nuoširdžių padėką.

Anita Pakalniškytė, jaunosios kartos solistė, šį rudenį buvo apdovanota Toronto universiteto operos skryiaus buvusio direktoriaus dr. Ernesto Vinci \$1000 stipendija. Ji skiriama velionies atminimui Kanados solistams bei solistėms, kurie pasižymi ypatingais balisiniais gabumais. Anita sutiko atlikti religinį koncertą kartu su "Volunge" kovo mėnesį Hamiltono. "Volungė" sveikina Anitą, džiaugiasi jos laimėjimais ir linki ateityje pasiekti dar aukštesnių žymenų.

Apie torontieškes "Volunges" plokštele "Dirva" 1985 m. 46 nr. išspausdino Vytauto Matulionio muzikinį vertinimą. Plokštelė esanti įdomi ir dainų parinkimu, ir jų atlikimu. Autorius ypač vertina J. Govedo dainų pyne "Greitai laikas bėga". Ji esanti labai įdomi muzikiniu apdorojimu, ypač paskutinė jos dalis "Grazus miškas". "Šioje plokštelėje tai didžiausias "Volungės" laimėjimas".

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6, tel. 532-3311

KŪČIŲ VAKARIENĖ

- Tradiciniai Kūčių valgių patiekalai
- Kalėdinė muzikinė programa ir bendros dalyvių giesmės
- Kalėdų senelis su dovanomis mūsų mažiesiems
- Vietos rezervuojamos. Bilietai parduodami LN raštiniėje ir sekmadienių popietėse.

BILIETŲ KAINOS: vaikams iki 6 metų nemokamai, 6-12 metų \$6, 12-18 metų \$10; studentams ir pensininkams \$12, suaugusiems \$15.00.

gruodžio 24, antradienį, 7.30 val. vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje

Naujų Metų SUTIKIMAS

- Šilta vakarienė su vynu ir šampanu
- Šaltų užkandžių bufetas
- Geras orkestras, linksmi šokiai
- Stalai numeruoti. Vietos rezervuojamos iš anksto
- Baras

(EJIMAS: suaugusiems \$22.50, studentams iki 25 m. \$12.50 Bilietai parduodami LN raštiniėje ir sekmadienių popietėse.

VISUS DALYVAUTI ŠIUOSE RENGINIUOSE NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA — LIETUVIŲ NAMAI

Vietoje kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$100: Sofija ir St. Rakščiai, Fruitland, Ont.; \$35: Mykolas ir Olga Krivickai, Oakville, Ont.; \$30: Valentinas Bukota, West Lorne, Ont.; Aldona ir Juozas Petruskai su šeima, Birutė ir Stepas Ignatavičiai, Wasaga Beach, Ont.

\$25: V. V. Augėnai, Stasys Dabkus, Delfina Zulonienė, Mississauga, Ont.; Birutė ir Kazimieras Cepaliai, Bronė Ziobienė, Juzė ir Domas Ziogai, Delhi, Ont.; Agota ir Vilijus Karaliai, Welland, Ont.; Konstancija ir Jonas Rugiai, Ada ir Valius Poškaiciai, Pajauta ir Algis Kaziliai, Colgan, Ont.; Ramutė ir Jeronimas Pleinai, dukros Aušra ir Ramunė, Hamilton, Ont.; Genovaitė ir Stasys Kuzmai, Maple, Ont.; Matilda ir Augustinas Kuoliai.

\$20: Jadvyga Barzdaitienė, Jonas ir Bronė Greičūnai bei šeima, Newmarket, Ont.; B. V. Vyta, Tillsonburg, Ont.; Irena ir Viktoras Priščeponkos, Ottawa, Ont.; Ona ir Jonas Staškevičiai, Port Colborne, Ont.; Marija ir Jurgis Astrauskai, Stasė ir Mėcys Bušinskai, Ona Kuniutienė, Kostas ir Zina Beržanskiai, Oakville, Ont.; Stasys ir Jonė Paketurai, West Lorne, Ont.; Liudvika ir Vaclovas Morkūnai, Bronius, Elena ir Alvinas Kišonai, Adolfas Kanapka, Georgetown, Ont.; Janina Pacevičienė, Irena, Vytautas Pečiuliai ir šeima, O. L. Rimkai ir šeima, Pranas ir Marija Pranaičiai, Marija ir Jonas Gimžauskai, Hamilton, Ont.; Marija ir Simas Gudaiciai.

\$15: Jonas, Anelė ir Romas Puterai, Marytė ir Antanas Aulinskai, Oakville, Ont.; Džeja Klabinaitienė, Adelė Vapšvienė, Montreal, Que.; Birutė ir Zigas Romeikos, Ona Savickienė, Hamilton, Ont.; Stasė ir Antanas Zimnickai, V. Kalendrienė, Apolinaras Čepaitis, Juozas Prišas, J. J. Pilipavičiai, J. ir P. Sičiūnai; \$12: A. Žilėnas.

\$10: Petras ir Ona Derliūnai, Balys ir Ada Arūnai, Emilija Vinčaitienė, Delhi, Ont.; Juozas Vaskela, Danguolė Radzevičienė, I. L. Ramonai, London, Ont.; Kazys ir Liuda Šileikos, M. ir J. Zažekai, Cambridge, Ont.; Monika Jasionytė, Birutė ir Jonas Lukšiai, Tillsonburg, Ont.; Pranas Urbutis, Lighthouse, FL.; JAV., Lina ir Liudas Einikiai, Elzbieta Puodžiukienė, E. S. Kuzmickai, Stasė ir Mykolas Petruliai, Jonas Šeperys, Marija ir Antanas Danieliai, Mirta Norikienė, Vladas Eizinas, Antanas ir Audronė Kazanavičiai, Mississauga, Ont.; K. M. J. Dambrai, Stepas ir Vanda Jakubičiai, Delhi, Ont.

\$5: Jonas Araminas, Montreal, Que.; Teodora Varneckienė, V. Jasūnienė, Marija ir Jonas B. Žekai.

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ,

pradedant lapkričio 10 diena, prie Toronto šventovių bus renkamas Kanados Lietuvių Bendruomenė

SOLIDARUMO MOKESTIS

Būkime vieningi ir visi sumokėkime solidarumo mokestį už 1985 metus!

KLB Toronto apylinkės valdyba

Ottawa, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

Edvardas Brikis, Raimondas Kličius, Julija Mitalaitė ir Violeta Verbylienė. Pareigomis pasiskirstys artimiausiu metu. Revizijos komisija sudaro: B. Čeponkus, P. Jurgutis ir G. Mitalas. Bažnytinį komitetą sudaro: R. Čeponkienė ir E. Jurgutienė. Trečiąjį narį pasirenka pačios. Susirinkimui pirmininkavo R. Danaitytė, sekretoriavo V. Radzius. Susirinkimas praėjo darnioje darbo nuotaikoje.

KALĖDŲ EGLUTĖ bus gruodžio 22, sekmadienį. Ruošia mokyklos tėvų komitetas. Programą atliks visa mokykla. Mokyklos vedėja savo pranešime apylinkės tautiečiams kvietė visus gausiai atsilankyti.

LIETUVIŲ FONDO IGALIOJINIS painformavo, kad šiais metais sukaupė fondui \$1100.00. Iš

ŠYPSENOS

Ramybės tabletės

— Tamstos vyrui reikalinga ramybė, absoliuti ramybė! — aiškina gydytojas, įduodamas receptą paciento žmonai. — Čia išrašiau ramybės tabletes.

— Kada mano vyras privalo jas priimti?

— Ne vyras, o jūs ponai, privalote imti tas tabletes.

Kas kam patinka

Kolchozninko kiaušė klausia žąsina:

— Kuo tu norėtum būti?

— Ga, ga, ga Gagarinu, — atsako žąsina.

— O kuo tu norėtum būti? — klausia žąsina kiaušė.

Chru, chru, chru Chruščiovu...

Parinko Pr. Alš.

viso iš šios apylinkės sukaupė fondui nuo jo įsisteigimo \$19,725. Igaliojintis skatino susirinkusius fondo vadovybės paskelbtąjį vajų pasiekti ir kvietė visus į didžiąją tatką.

VIETŲ KALĖDINIŲ SVEIKINIMŲ per vietos KLF igaliojintį fondui aukėjo: Ona Leverienė iš Campbell's Bay, Que., K. ir A. Poviloniai iš Richmond, Ont., J. ir A. Morkūnai ir A. A. Paškevičiai iš Otavos. Iš viso gauta \$70. Šios aukos eina padidinti bendrajam Otavos lietuvių įnašui, kuris šiuo metu pasiekė \$8,200.00. Pareiškė norą įstoti į fondą su pagrindiniu įnašu Ona ir Ramualdas Barisai. Igaliojintis parėmusiems fondą labai dėkoja. Albinas Vilniškis

Juno Beach, Florida

VIENTINIŲ LIETUVIŲ MENO KŪRINIŲ paroda rengiama š. m. gruodžio 14-15 d.d. St. Paul of the Cross šventovės salėje. Tuo būdu bus paminėtas šios apylinkės organizacinės veiklos dešimtmetis.

APOLONIJOS IR LINO STAŠKŪNŲ DUKRA Julija-Ona susituokus su Thomas-George Johnsonu lapkričio 29 d. St. Paul of the Cross šventovėje. Vestuvinės vaišės — tos parapijos salėje.

BIULETENI "LIETUVIŲ ŽINIŲ" iki šiol redagavo teisininkas Stasys Balčiūnas. Dabar jį redaguoja Vincas Salčiūnas (Fort St. Lucie, Fla.). Biuletenis buvo pradėtas leisti 1977 m. Pradžioje jį redagavo St. Balčiūnas ir J. Daulė. Pastarasis po kelių metų persikėlė į Daytona Beach. Talkon atėjo Julija Staškūnaitė ir Aldona Biliūnienė. Netrukus pasitraukė ir jos. Tada buvo pakviesta Gunda Kodatienė, o 1984 m. ir rašytojas Andrius Mironas — Norimas, kurie talkino žiniomis iš Miami ir Daytona Beach apylinkių. Buvo spausdinama 150 egz. Biuletenis savo žiniomis apima visą rytinį Floridos pakraštį. L. Z.

KNYGŲ DERLIUS

Anapilio knygyne gauta labai daug naujų knygų ir plokštelių.

LIETUVOS BAŽNYČIOS, V. L., "Vilniaus arkivyskupija, I dalis", kaina - \$26.
KONST. OLŠAUSKAS IR JO TEISMO BYLA, \$7.
KUNIGAS ALFONSAS LIPNIUNAS, \$5.
TEKSTAI APIE TEKSTUS, Tomas Venclova, \$13.50.
LIETUVIŲ ŠEIMOS TRADICIJOS, II laida, \$27.
PELENE, knyga mažiesiems su juostele ir žaidimu, \$6.
SAULĖLYDIS, Bronė Mockūnienė, prem. novelės, \$8.50.
PRAKTIŠKIE LIETUVIŲ KALBOS VARTOSENĖ, J. Vaisnys, S.J. \$11.
RAŠTAI III, Ant. Škema
EASTERN LITHUANIA, edited by A. M. Budreckis, \$25.
BALŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE, Jūratė Statkutė de Rosales, \$20.
MŪSŲ VIRIMO PASLAPTYS, išleido Čikagos Jaunimo centro moterų klubas, \$14.
RAŠTAI I ir II tomai, Augustinas Voldemaras, \$27.
ATSIMINIMAI I d., Valerijonas Šimkus, \$14.
NIDOS nuplėšiamas kalendorius 1986 m., \$9.50.
LITHUANIA THROUGH THE WALL, Alg. Kezys, \$21.50.
SKOMANTŲ PILIAKALNIO LEGENDA, Stasė Petersenienė, \$3.
LIETUVA IR VLIKAS, red. A. Rinkūnas, \$10.
LIETUVOS KAT. BAŽNYČIOS KRONIKA VI ir VII t. po \$10.

Daug kitų anksčiau išleistų knygų papiginta kaina.

Naujos plokštelės: Los Angeles kvarteto "Tu man viena", "Volunge", Aldona Stempuzienė, "Aš čia gyva" II laida, Šukytės "Dainos", Liet. operos "Kad liktum gyva".

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinių į

3425 Dundas St. W., Suite 200, (prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 248-9458

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 848-0234

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

SOLD
x. De LIMA
REALTY INC.
1280 Dundas St. W.
Tor.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7
Istaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDŲ BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČENAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTONT

Anapilio žinios

— Rysium su ateinančia Lietuvos krikščionybės sukaityti pradėta pasirošimo paskaitų serija tema "Tikejimo pagrindai". Paskaitas skaityt kun. J. Staškus.

— Pakrikštyta Algio ir Ramūnės (Sakalaitės) Jonačių dukrelė Lijiva-Elena-Jūratė.

— Susituokė lapkričio 30 d. Romas Kmieliauskas su Birute Grigutyte.

— Katalikų moterų draugijos metinė šventė — gruodžio 8, sekmadienį, Mišios — 11 v.r., valės — Anapilio Parodų salėje. Meninė programą atliks "Sutartine".

— Adventinis susikauptimas Lietuvos kankinių šventovėje — gruodžio 14-15 d.d. Vadovaus kun. Iz. Sadauskas.

— Kūčios Anapilio salėje — gruodžio 24, antradienį, 8 v.v. Jas ruošia katalikų moterų dr-jos skyrus. Valgius paruoš J. Bubulienė.

— Paukojo kun. P. Azubalio vardo fondui: \$50 — A. S. Draugeliai; religinei Lietuvos šalpai \$100 — kat. moterų dr-jos skyrus; po \$100 (a.a. E. Staškevičienės mirties metinių proga) — J. Staškevičius, kun. J. Staškevičius, V. V. Baliūnai, V. Staškevičius; parapijai: \$250 — B. Galiniene, \$200 — dr. A. Pacevičius, \$150 — J. Birgelis; \$100 — J. E. Gudai, J. Kvederys; \$50 — M. Krilavičienė, A. S. Draugeliai.

— Mišios gruodžio 8, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Adelę Norkeiliūnienę, 11 v.r. — už a.a. Anelę Žakevičienę ir kat. moterų dr-jos intencija.

Išganytojo parapijos žinios

— Kun. P. Dilys gruodžio 8 d. laikys pamaldas su šv. Vakariene Montrealyje lietuviams evangelikams.

— Pamaldas Toronte gruodžio 8 d., 11.15 v.r. laikys parapijos tarybos nariai.

— Gruodžio 10, antradienį, kun. P. Dilys laikys pamaldas su šv. Vakariene 11 v.r. Wasaga Beach pas Elena Kanschait, 160 Valerie Cresce., tel. (705) 429-3411.

— Gruodžio 15 d. pamaldas šventovėje, 1691 Bloor Street West, 11.15 v.r. laikys kun. P. Dilys.

Lietuvių namų žinios

— Lapkričio 28 d. posėdyje LN valdyba patvirtino naują nare J. Lajukienę. Buvo aptarti bingo reikmenų patobulinimo, Kūčių ir Naujų metų parengimų reikalai. Patvirtinta samata scenų ir bal-konų užuolaidų valymui ir impregnavimui. "N. Lietuvos" savaitraščiui 45 m. sukakties proga paskirta \$500. Gruodžio 4 d. rengiamai A. Sevcenkos paskaitai, ryšium su R. Europos tautų komiteto veikla prie Deschenes komisijos, paskirta \$300 parama.

— Gruodžio 1 d. Kanados lietuvių jaunimo sąjungos rūpesčiu buvo rodomas filmas ir surengtas pranešimas apie Baltiečių taikos ir laisvės žygį. Kelionės įspūdišiais dalinosi ir paaiškinimus apie filmą davė S. Bersenaite ir J. Ulecekaite. Per 200 dalyvių džiaugėsi puikiai ir sklandžiai organizuota popietė.

— Grupė lietuvių moterų perims LN vitražų ir juose esančių rodinų tvarkymą. Šiuo metu grupėje yra S. Pacevičienė, E. Kuzmienė ir V. Balsienė.

— LN lankėsi B. Nagienė, J. Šiaučius ir D. Mylė ir Montreale, A. Lebedzinskis iš Los Angeles.

SLA 236 kuopos susirinkimas įvyks š. m. gruodžio 8 d., 1 v.p.p., Lietuvių namuose. Bus rinkimai.

KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba, įvertindama lietuviškos spaudos svarbą išeivijoje, atsiuntė "Tėviškos žiburiams" \$50 auką per valdybos sekretorių A. Vanagą.

Kanados lietuvių katalikų centras savo posėdžiuose svarsto Lietuvos krikščionybės sukaityti iškilmes 1987 m. Kanadoje. Numatyta sudaryti globos bei garbės komitetą iš įvairių Kanados konfesijų vyskupų bei civilinės valdžios atstovų, taip pat — organizacinį komitetą iš lietuvių katalikų, evangelikų ir visuomeninių organizacijų atstovų. Planuojami renginiai, kurie bus aptarti organizacinio komiteto gruodžio 10 d. posėdyje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Seneliai ir ligoniai lankomi prieglaudose. Šv. valanda ir Mišios — 7 v.v. Sis seštadienis — mėnesio pirmasis. Gyvojo Rožinio draugija renka Mišioms ir Rožiniui 11 v.r. "Vilniaus" rūmuose Mišios — 5 v.p.p.

— KLM moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyriaus metinė šventė — gruodžio 8, sekmadienį, Mišios — 11.30 v.r., agapė — po Mišių Parodų salėje.

— Vaikų Mišios, kurias organizuoja jaunų šeimų sekcija, bus Prisikėlimo šventovėje sausio 5 d., 4 v.p.p.

— Uždaros rekolekcijos moterims — gruodžio 13-15 d.d. Mary Lake vienuolyne, King City mieste. Registruoti pas J. Marcinienę arba pas L. Senkevičienę 233-7321.

— Uždaros rekolekcijos vyrams — gruodžio 6-8 d.d. Registruoti pas A. Bumbulį 769-6038 arba parapijos raštinėje.

— Skautų Kūčios — parapijos salėje gruodžio 15 d., 5 v.p.p. — Parapijai aukoj: \$100 — G. M. Valaičiai, B. Čirūnienė, A. Čiužas; \$50 — Tikusių šeima, S. J. Sendžikai, I. J. Milkintai; \$50; novenai: \$50 — Bakūnas; pranciškonų klierikų fondui: \$50 — K. Rukšienė.

— Mišios gruodžio 8, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Aleksandrą Dambrauskienę, 9.30 v.r. — už a.a. Juozą Mačiulį, 10.15 v.r. — už a.a. Barborą Stonkienę ir už Albertą Zigmantavičių, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius ir už a.a. kun. Dominiką Lengviną, 7 v.v. — už a.a. Vincą Narkevičių.

KALĖDINIAI IR NAUJAMETINIAI SVEIKINIMAI primami iki š. m. gruodžio 8 d. Jie bus išspausdinti kalėdiniame "TŽ" nr-je, kuris bus žymiai padidintas ir išeis gruodžio 17 d. Pokalėdinis numeris dėl švenčių neišeis. Sekantis numeris išeis po Naujų metų. Jau daug kas atnaujino "TŽ" prenumeratę ir atsilygino, bet yra daug skaitytojų, kurie neatsilygino. Prenumerata visuomet mokama už metus į priekį. To reikalauja paštas ir leidėjai. Tad prašome malonius skaitytojus nedelsti ir nelaukti paraginimų, kurie leidėjams sudaro nemažas išlaidas. Dėkojame iš anksto.

Solidarumo mokesčio rinkimui liko tik dvi savaitės, o dar labai mažas skaičius jį sumokėjo už 1985 m. (tik 400 narių). LKB Toronto apylinkės valdyba prašo gruodžio 8 ir 15 d.d. pasinaudoti rinkėjų patarimu priėmimo lietuvių šventovių Toronte. Tenelieka nė vieno lietuvių Toronte, nesumokėjusio solidarumo mokesčio.

KLB Toronto apylinkės valdyba Toronto Maironio mokyklos metinė Kalėdų eglutė bus gruodžio 14, šeštadienį. Programa prasidės 10 v.r. mokyklos auditorijoje. Tėvai prašomi atvežti mokinius 9 v.r. ir pasiimti 11 v. po eglutės programos. Kviečiame visus vaikučius atsilankyti, ypač tuos, kurie nelanko mokyklos. Esame gavę žinią, kad šv. Nikolajus aplankys mokinius programos metu.

Dail. Dagio 80 metų amžiaus ir 50 metų kūrybos sukaityti iškilme — gruodžio 15, sekmadienį, Toronto Lietuvių namuose. Skulptūrų paroda — nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p. Pobūvis didžiojoje salėje — 3 v.p.p. su menine programa, kurioje bus sutinkama nauja sukaitytininko skulptūrų knyga, skaityma jo kūryba. Vaisių maistas su vynu paruoš J. Bubulienė. Visi kviečiami dalyvauti ir įsigyti dalyvio ženklą pas rengėjus sekmadieniais prie lietuvių šventovių ir Lietuvių namų popietėse iki gruodžio 8 d. Kaina asmeniui — \$15.

Dail. Dagio sukaityti iškilmeje dalyvaus ir Devenų kultūrinio fondo atstovė A. Devenienė-Grigaitienė iš Los Angeles. Šis fondas finansavo naująjį dail. Dagio skulptūrų reprodukcijų leidinį.

1985 metų gruodžio 7, šeštadienį,

Toronto Lietuvių namų karaliaus Mindaugo menėje (1573 Bloor St. W.)

MUZIKOS vakaras

Programą atliks jaunas muzikas - dainininkas
Darius Polikaitis

Šokiams gros lietuvių orkestras "Aidas" iš Čikagos

6.30 v.v. veiks baras ir

šilto maisto bufetas

7.30 v.v. programos pradžia

Po programos — šokiai

lėjimas: \$7.00 suaugusiems,

\$5.00 pensininkams ir studentams

(Bilietai gaunami vakarais pas Daną Čepaitę,

tel. (416) 233-8802

Visi tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

SOFIJOS PACEVIČIENĖS keramikos darbu

PARODA

1985 m.
gruodžio 7-8 dienomis
nuo 12 iki 5 v.p.p.

studio
608

608A Markham St., Toronto
(Bloor-Bathurst, priešais
Honest Ed's krautuvę)

Visi maloniai kviečiami atsilankyti

Prisiminkime kenčiančius politinius kalinius!

š. m. gruodžio 8, sekmadienį,

estai, latviai, lietuviai ir ukrainiečiai mini žmogaus teisių dieną.

Ta proga, 12 v., vidudienį, miesto rotušės aikštėje rengiama

DEMONSTRACIJA,

kurios metu bus paleista 2000 juodų balionų
su politinių kalinių pavardėmis ir adresais.

Visi tautiečiai kviečiami šioje demonstracijoje dalyvauti!

Baltiečių moterų organizacija

IŠKILUS KŪČIŲ

VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, antradienį, 8 valandą vakaro

Programoje: Kūčių nuotaikos meninė dalis, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakariene, paruošta J. Bubulienės

Kainos: suaugusiems — \$12, pensininkams — \$11, vaikams nuo 12 iki 15 metų — \$8, nuo 7 iki 12 metų — \$5, nuo 1 iki 7 metų — nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių (stalas vienai šeimai — (nuo 6 iki 26 asmenų), G. Trinkenienė tel. 762-9517 arba J. Bubulienė tel. 279-0256.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — augščiau minėtais telefonais.

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia —

KLB moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

Iškilmingas

NAUJU METU

SUTIKIMAS

Anapilyje
gruodžio 31,
antradienį
nuo 7 v.v.

1. Šilta vakariene su vynu
2. Šalti užkandžiai 11.30 valandą vakaro
3. Nemokamas baras
4. Šampanas
5. Justo Vaičiaus vadovaujamas orkestras, puikiai išpuošta salė

Stalai numeruoti. Pakvietimus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Anapilyje ir vakarais pas R. Celejewską 231-8832. Vakariene ir užkandžius ruošia — J. Bubulienė.

Visus dalyvauti maloniai kviečia —

Lietuvos kankinių parapijos tarybos administracinė sekcija

MONTREALQUE

A. a. Emilija Klimavičienė, 84 m. amžiaus, mirė lapkričio 20 d. Palaidota iš AV šventovės lapkričio 23 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko vyras, dvi dukterys su šeimomis ir dvi seserys.

A. a. Mikalina Gudienė, 80 m. amžiaus, mirė lapkričio 22 d. Palaidota iš AV šventovės lapkričio 26 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liko sūnus ir duktė su šeimomis.

Kariuomenės šventę surengė LKVS "Ramovė" lapkričio 24 d. Iškilmingose pamaldose AV šventovėje organizacijos dalyvavo su vėliavomis. Mišias laikė ir atitinkamą pamokslą pasakė Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. St. Šleika. Po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas AV salėje. Programą pranešinėjo "Ramovės" pirm. B. Kasperavičius. Įnešus vėliavas ir pagerbus vienos minutės tylą visus žuvusius karius, buvo prisegta gelė vieninteliam čia esančiam kūrėjui-sa-

vanoriui K. Sitkauskui. Paskaitą skaitė aktyvus visuomenininkas J. Šiaučius. "Gintaro" ansamblio dainos vienetas, vadovaujamas Mildos Ruffo, padainavo penkias dainas. Visi programos dalyviai buvo apdovanoti gelėmis. Minėjimas baigtas Tautos himnu. Po to visi dalyviai valšinosi sumuštiniais, pyragais ir kava. B.S.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkoju už nepaprastai malonią staigmeną, surengtą man belaukiant naujagimio. Ypatinai esu labai dėkinga mano tetoms, kurių dėka šis puikus pobūvis įvyko. Nuosirdus acių visoms, kurios atsilankė ir prisidėjo prie taip gausaus ir vertingo dovanų kračio. Gražus sveikinimo žodžiai bei linkėjimai ilgai pasiliks mano atmintyje.

Mylinti Jus ir dėkinga —

Teresė Spudulienė

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. \$1,000.00		
1 metų	8.75%	
Terminuotus indelius:		
1 metų	8.50%	
180 – 364 d.	8.25%	
120 – 179 d.	8 %	
60 – 119 d.	7.75%	
30 – 59 d.	7.50%	
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 — 8.00	
Penktadieniais	10.00 — 6.00	

LIETUVIŲ VAIKŲ NAMAMS Toronte reikalinga mokytoja su ECE diplomu. Skambinti tel. 534-5773.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

SURFSIDE, šilčiausioje Floridos dalyje 10 minučių ėjimo iki puikios atviro okeano, gražioje vietoje, lietuvių apgyventojų gatvėje, parduodamas namas: 2 miegamieji, 2 prausyklos (pilnos), didelis salonas su valgomuoju, moderni virtuvė su visais įrengimais, vienam automobiliui garažas su spintomis ir plaunama mašina. Centrinis šildymas ir vėsinimas. Namas pilnai apstatytas. Visi baldai miegamuose nauji, taipogi valgomajame. Didelė spalvota automatine televizija. Dvi puikios palmės priešakyje. Užpakalinis daržas privatus ir pilnai aptvertas. Kaina — su baldais — \$95,000 — be brokerio. Rašyti: Dr. Maria L. Sveikauskas, attorney-at-law, P. O. Box 75, Boston, MA 02132, USA, arba skambinti tel. (617) 325-4250.

Kalėdinius sveikinius atvirukais šiais metais bus galima siųsti paštu už 32 ct. (2 ct. pigiau už 1 kl. laišką). Specialūs pašto ženklai gaunami pašto įstaigose nuo lapkričio 4 d. Yra paruoštos knygelės po 10 p. ženkli už \$3.20.

Adelė Ratinskienė iš Vankuverio yra atvykusi į Torontą ir lapkričio 23 d. dalyvavo savo dukraitės Julijos Mičaitės vestuvėse, kuri susituokė su R. Paroki St. Wenceslaus šventovėje.

Lenkų išeiviai, "Solidarumo" sąjūdžio veikėjai, Prancūzijoje leidžia žurnalą "Kontakt". Jo 1985 m. 10 nr. yra išspausdinta Balio Gajausko straipsnio ištrauka, paimta iš "Tėviškos žiburio" ir pavadinta "Paverttiesiems laisvės brangėnė už taiką". Straipsnį išvertė ir paaiškinimus pridėjo skyriaus redaktorius J. Darski.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinius gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

GAMINŲ namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofą (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

PARDUODAMA televizijos antena, 60 pėdų aukščio, gerame stovyje. Skambinti tel. (416) 249-9493 vakarais Toronte.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENISKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvių, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parengimai namuose ir laidotuvių pusrūčiai. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 279-0256 arba 279-6864 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriojo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

1985 m. gruodžio 15, sekmadienį,
didžiojoje Toronto Lietuvių namų salėje

dail. DAGYS rengia viešą savo

darbų -
skulptūrų

PARODA

kuri bus atdara lankytojams nuo 10 v. ryto iki 2 v.p.p.

Visi kviečiami.